



Veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 10
maandag 25 november

Jaargang 23 - 1996-1997

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Veto niet langer een onafhankelijk studentenblad

“De Vetoredactie kan beter rechtstreeks verkozen worden door Kringraad”

Op de Open Algemene Vergadering (OAV) over Veto die vrijdag plaatsvond, hebben de kringen beslist om de Lokostatuten omtrent Veto te wijzigen. Vanaf nu worden de hoofdredakteur en de redaktiesekretaris niet langer verkozen door de Vetoredactie, maar door de Open Algemene Vergadering. Ook werd besloten om tweemaandelijks een evaluatievergadering over Veto te houden waarop alle studenten welkom zijn. Met de eerste beslissing verliest Veto de facto haar onafhankelijkheid.

een aantal kringen en Kringraad, een geliding binnen Loko, is de verkiezingsprocedure van de hoofdredakteur en redaktiesekretaris. Tot op heden werden die verkozen door de redactie en de medewerkers van Veto en daarna ter goedkeuring voorgedragen op de verschillende Algemene Vergaderingen (AV) van de vijf raden binnen de studentenkoepel. Op die manier werd de onafhankelijkheid van de studentenpers gewaarborgd.

Dat een verandering van de kiesprocedure een aanslag is op de onafhankelijkheid van het studentenblad, daar hadden de kringen geen oren naar. “Er is geen enkel

orgaan waaraan Veto verantwoording verschuldigd is”, dixit Bruno Lambrecht van het VRG. Hij wees erop dat deze vergadering bijeen was geroepen “om de voorstellen van Jan Van Damme (voorzitter van Kringraad) en Jan Ramon (VTK), evenals mijn voorstel, te bespreken. De Vetoploeg kan beter rechtstreeks verkozen worden door Kringraad (sic).”

De voornaamste wijziging met betrekking tot Veto was dat de verkiezingen “demokratischer” moesten verlopen. “Spreekbuis zijn van Loko” betekent volgens hen dat “de redactie verkozen moet worden door de studentenbasis”, en dat zijn de

kringen. Dieter Penninckx, de preses van VTK, stelde: “Er moet de keuze gemaakt worden tussen een ‘volledig onafhankelijk’ blad en een blad dat door Loko gefinancierd wordt en dus voor honderd procent loyaal moet zijn. Alleen op die manier wordt de democratie en de representativiteit het best gediend.” Veto wees erop dat een persmedium geen vertegenwoordigende functie noch beslissingsmacht heeft. De taak van Veto bestaat erin op een kritische en onafhankelijke manier de standpunten van de studentenkoepel weer te geven. Dat ver-

vervolg op p. 3

Bij de aanvang van dit academiejaar hebben elf kringen een Veto-OAV aangevraagd. De redenen hiervoor waren niet echt duidelijk, maar vast staat dat de relatie tussen Veto en de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie Loko niet altijd over rozen gaat. De onafhankelijkheid van het studentenblad schiet een aantal kringen af en toe in het verkeerde keelgat. Met regelmatige tussenpozen — om de vier jaar ongeveer — wordt er gediscussieerd over de redactionele lijn, de kritische zin en de onafhankelijkheid van het blad. Zo ook verleden week, hoewel men moeilijk kan stellen dat er sprake was van een serieus debat. De voorstellen van de kringen bleven uiteindelijk steken in formele en procedurale aanpassingen.

Een belangrijke doorn in het oog van



12 extra pagina's Justitie

binnenin

Redactioneel 3

Uit Veto 10, jaargang 24: “De (23 voor, 2 onthoudingen, 1 tegen, VTK-voorstel ‘Een’ verworpen en doorverwezen naar de evaluatievergadering van 15/2/96) koe (14 voor, 9 onth., 3 tegen) staat (voorstel van de eindredactie ter vervanging van goedgekeurd ‘staadt’) in (12 voor, 6 onth., 9 tegen; staking van stemming; 2de ronde: 12 voor, 9 tegen) het (16 voor, 11 tegen, VTK-voorstel ‘Een’ verworpen) wel.” (12 voor, 10 onth., 5 tegen, Kringraad-voorstel ‘wij’ en compromis ‘ons’ verworpen en niet doorverwezen)

Aidsweek 4

“De (13 voor, 9 onth., 5 tegen, VRG-voorstel ‘Het’ verworpen) haan (16 voor, 7 onth., 4 tegen, VRG-voorstel ‘varken’ bij consensus verworpen) zit (16 voor, 7 onth., 4 tegen, VRG-voorstel ‘Ilg’ bij consensus verworpen) op (voorstel eindredactie: voorzetsel vergeten te stemmen) zijn (unaniem) stok” (13 voor, 9 onth., 5 tegen, VRG-voorstel ‘hok’ verworpen)

Strange Days 19

“De (stemming niet genoteerd) hoer (Medica-voorstel ‘dokter’ met 17 tegen 10 verworpen) kijkt” (15 voor 5 onth., 7 tegen) “tevrede(n) geschrikt door hoofdredactie wegens te opiniërend) (Wina vraagt over ‘toe’ kringstandpunten aan. Men zie hiervoor Veto 12)

Dinamiet in de kamermarkt

Vorige week ontvingen Sociale Raad en de Huisvestingsdienst van de KU Leuven het voorstel van decreet “houdende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers.” Dit voorstel is het resultaat van de parlementaire hoorzitting van juni jongstleden, waarin ook de eisen en argumentaties van Sociale Raad gehoord werden. Sociale Raad en de Huisvestingsdienst kunnen zich absoluut niet vinden in de huidige bepalingen van het decreet, waarin bijvoorbeeld de normen voor sanitair vastgesteld worden op één douche/bad en WC per vier kamers. Deze normen zijn luxueus, en hebben volgens de studentenbeweging niets te maken met het wegwerken van bestaande wantoestanden in het kameraanbod. Uiteindelijk zal het decreet een aanbodstekort op de kamermarkt creëren, met een significante prijsstijging als gevolg. Amper een derde van de kamers voldoet namelijk aan deze zeer strenge normen, wat inhoudt dat er heel wat kamers aangepast zullen moeten worden. Daarom organiseert de Leuvense studentenbeweging op maandag twee december een betoging. Lees meer op de pagina's 4, 5 en 22.

GROEP T

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tiensevest 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.be

(foto Frank Vuure)



lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdag namiddag 16.00 u binnen zijn. Liest op diskette of via e-mail veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studietoestand en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Studentenmaraton

Menig deelnemer en vrijwilliger zal zich wel geërgerd hebben aan de organisatie van

de Studentenmaraton die Sportraad twee weken geleden organiseerde. Twee avonden voor de start werden haastig nog studentenresidenties afgeschuimd op zoek naar seingevers. De inschrijvingen verliepen chaotisch en de uitgestelde start werd met een zwakke kreet ingeluid, bij gebrek aan pistool. Onderweg hield de politie de lopers

column

Gebeurtenissen naar aanleiding van Inge's Ebola-eksplosie, deel drie van drie, Waarheid en Eind.

Na veel geveerij heb ik mijn brieven gepakt, hetgeen in een duinen-decor zoals u dat zich levendig kunt imagineren niet het minste probleem oplevert en tussen ons gezegd en gezwezen, Sara begon mij ferm de keel uit te hangen en wel omdat ik vastesjord was aan een TNT-waarschuwingbord. Ook omdat het algemeen geweten is dat de duivensport officieel ingeschreven staat in het zogenaamde Landverdedigingsarmatuur, was ik me terdege bewust van het sluipende gevaar hieraan verbonden en kon ik mij niet langer van de indruk ontdoen dat het wijd persoonlijk wraak wilde nemen voor het haar dochter aangedane leed, hetgeen uiteraard buiten mijn persoonlijke waard gerekend was, maar goed, ik daar dus weg met in mijn kielzog een benedictie, die wegens het onderwiel verschrikkelijk koud geworden weder in een opperbeste stemming verkeerde.

Terug naar Leuven gegaan dus met de trein en onderweg veel stof tot nadenken gehad in de aard van "Alleen al door dat vishaaklitteken zal ik een ander thuis niet kunnen verzwijgen" waardoor meteen een resem familiale reacties mijn gestesooog passerden: mijn pa in zijn laatste woede-uitbarsting, mijn ma en haar lidmaatschap van een of andere kloosterorde om te gaan boeten voor de foutieveeljk toegepaste opvoedingschema's maar vooral het lachje van ons Lucette die, trots op het door haar broer gestelde gedrag, soortgelijke dingen zou gaan barmen, waardoor ik hoogstwaarschijnlijk wel — en dat was een voordeel! — niet langer zou moeten smeken om haar Camino te mogen lenen. Eidoch, dit laatste beeld werd snel ongedaan gemaakt door de lijflijke straf die mijn vader zonder twijfel zou uitvoeren en dit in de vorm van jarenlang in de kelder vastgeketend zitten op water en brood "om het eruit te zweten, die duivel!" en enkel vrijkomen na Lokostemming, onder het mom van "Als een Leuvense studentenblad niet onafhankelijk mag zijn, dan een Leuvense student in gevangenschap zeker niet!", zodat het aanlokkelijke idee de baanruimte voor een diepgewortelde opgefoktheid, een soort van schuldgevoel ook zoals zich dat manifesteerde na mijn eerste zelfexploratielessen waarbij het misschien belangrijk is op te merken dat een duif of gelijk welk ander beest daar allemaal geen last van heeft, hetgeen mij, zonder hierop verder te willen borduren, deed besluiten "Kleurde ik mijn haren ros,

Frans Malleman

tegen in plaats van de wagens. De bevoorradings was karig in vergelijking met vorige jaren en bij de aankomst zelfs ontoereikend. Gelukkig waren er nog de kine-studenten om deze frustraties en het melkzuur uit ons lichaam te drijven. Ook na de wedstrijd bleven de blunders zich opstapelen. De tijden en gegevens van een veertigtal lopers verdwenen naar het data-hiemaats, de reeds gedrukte uitslagen in de Sportkrant zijn bijgevolg onvolledig om niet te zeggen fout. Het volgende is ook aan het kritisch oog van de Veto-redactie ontgaan: ene David Verhaert eindigde als tweede dame op de 21 km en om zusterwisten te vermijden, eindigden zowel Ellen als Karin De-

caestecker op de 14e plaats, zij het met ruim een minuut tijdsverschil. Wie zal er nu uiteindelijk nog een juiste uitslag publiceren? Na vele jaren deelname aan deze door Sportraad knap georganiseerde en studentikoze wedstrijd, was deze editie een grote ontgoocheling. Volgend jaar terug zoals voorheen asjebief, dan kunnen we weerom beginnen uitkijken naar november 1997.

Vincent Coessens,

Iste lic. Biologie,

mvd: De informatie die vorige week in Veto was afgedrukt, kwam rechtstreeks van de website van Sportraad. Wat natuurlijk geen ekkus is voor de vergissingen die inderdaad in de uitslag te vinden zijn.

berichten

Debat over jongerenkultuur

Op dinsdag 3 december organiseren de Volksunie-jongeren in het MTC een debat rond de 'Jeugd van tegenwoordig'. Sprekers zijn Alexandra Colen (Vlaams Blok), Lieven Vandenhoute (Studio Brussel), Prof. Mark Elchardus (moraalfilosof VUB) en Patrick Vankrunkelsven (ondervoorzitter VU). Jan Van Rompuy is moderator. Dit initiatief van de VU-jongeren vindt zijn onmiddellijke oorzaak in recente uitspraken omtrent het normbesef van jongeren. Zo trok Alexandra Colen onlangs nog maar eens hard van leer tegen homoseksualiteit, dit keer in Humo. Vroeger al maakte zij bezwaren tegen onder andere bepaalde reclamecampagnes van Mexx. De VU-jongeren stellen ook bij burgemeester Tobback een verouderde en voorbijgestreefde kijk op de hedendaagse jongerenkultuur vast. "Een eigen normbesef kan maar groeien als jongeren de kans krijgen om zelf verantwoordelijkheid te dragen", aldus de organisatoren.

Ithaka

Op 6 maart vindt alweer de vijfde editie van Ithaka plaats, het jaarlijkse en eendaagse project rond hedendaagse kunst van de Kultuurraad der Leuvense Studenten. Om die vijfde verjaardag een beetje luister bij te zetten, beloven de Kurakkers een verrassende en vernieuwende aanpak. Maar één ding is alvast hetzelfde gebleven: men heeft u nodig. Krijgt u ook die onweerstaanbare neiging om met uw voeten in de verf te gaan staan als men het woordje 'kunst' uitspreekt of om middels neomodernistische video-art de dekonstruktie van de destruktie te konstrueren, dan kan de Willem de Kooning in u de Jackson Pollock in u ontmoeten in uw zelf gekreëerd studentenproject. Ook dit jaar vormen de eigen projecten van studenten immers een essentieel deel van de expositie. Maar dan moet je er wel nu al bij zijn. Je hoort er alles over op de legendarische Ithakavergaderingen, elke woensdagavond (21 u.) op de eerste verdieping van het Stuc. Als je achter de schermen aan de organisatie van Ithaka wil meedoen ben je daar trouwens ook welkom. Meer info bij Katrin van Kura op het Stuc, tel.: 23.67.73.

Insect

Op maandag 2 en dinsdag 3 december vindt in het kader van het Keuzevak-college "Vraagstukken uit de Kinder- en Jeugdpsychiatrie" een gesprek over insect plaats. Alle studenten (ook van andere fakulteiten) kunnen er spreken met Aouché Adams, een vrouw die zelf slachtoffer was. Zij volgde twintig jaar na datum een intensieve therapie en werkte met de therapeut (van UZ Gasthuisberg) de belangrijkste nadelige gevolgen van haar insectverleden weg. Zij schreef verschillende boeken over de materie en geldt als 'ervaringsdeskundige'. Volgens Prof. K. Pyck (zie ook Veto van deze week) zal dit gesprek een positieve boodschap inhouden voor alle toekomstige hulpverleners. "Alsnog een 'therapeutisch' mirakel? Reflecties vijf jaar na het beëindigen van de therapie" kan u meemaken in de grote aula van het MTC op 2 en 3 december, telkens van 18.00 u tot 19.30 u.

Leuven Kort

Fonk, een nieuwe Leuvense vereniging die sinds een tijdje de boekingen voor een aantal groepen verzorgt, laat weten dat de organisatoren van Leuven Kort een vijftal vrijwilligers zoeken om affiches te verspreiden in het Leuvense. Hoe vrijwillig u ook bent, een vergoeding krijgt u toch en dat in de vorm van een gratis toegangskaartje op het kortfilmfestival. Dit houdt in dat u in drie dagen vijftien films en één luif kan gaan bekijken en/of beleven. We interesse heeft kan contact opnemen met wzw Fonk (23.90.16) of met Jan Bosmans (23.26.87).

Migrantenstembrecht

Het Nationaal Komitee voor Algemeen Stembrecht organiseert in samenwerking met de Jongsocialisten, Volksuniejongeren, Jongagalev, SJW en ABVV-jongeren een debat in Leuven over Stembrecht voor Migranten. Het debat vindt plaats op woensdag 27 november om 20 u in de Grote Aula van het MTC (Hogeschoolplein). Worden aangekondigd aan de gesprekstafel: Bert Anclaus (VU), Eddy Boutmans (Agalev), Vincent Scheltiens (SP), Robert Delathouwer (SP), Tony Smets (VLD), Maurice Didden (CVP) en Tarik Fraihi van het organiserende comité.



kolofon

Cel 's Meiersstraat 5
3000 Leuven Centraal
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03
Dwargarbeid: 23ste jaer

Delinkwet 10
Veroordeling: 25 november 1996
Cijper: Ann Bries
Prokureur Generaal: Annetie Deckx
Advokaat Generaal: Ann Bries
Beklaagden: Bart E., Martijn G., Joris J.
BO'ers: Frank Viaene, Peter Cremers, Joost Helsen

Onderzoekers: Axel A., Philip C., Benny D., Bruno D.V., Steven D., Raf G., Martijn G., Joris J., Tom L., Frans M., Gert M., Kristien M., Jo M., Bart M., Lorin P., Olivier R., Wim V.d.M., Nele V., Tine V., Nathalie V., Kurt W.
Gangsters: Benny Debruyne, Dietger Geeraert, Joris Janssens, Kristien Michiels, Lorin Parys, Pieter Van Heck, Wanne Van Hemelryck
Substituten: Filip De Keukeleere, Yves De Muyter, Michael Simons, Hans Vandenaebale
Openbare Aanklagers: AB, JJ, Peties Jury: Bart Eckhout, Kristien Michiels, Wanne Van Hemelryck
Vonnis & griffie: Alfasset Leuven (23.04.66)

Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Maffia, Verduistering & Afpersing: Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Probatiëkommissie
iedere vrijdagnamiddag om 16.00 u

"De hoofdredacteur en de redaktiesekretaris worden, elk apart, volgens de gewone Lokostatuten verkozen op een Open Algemene Vergadering (OAV). De kandidaatstelling is vrij, maar kandidaten dienen zich vooraf voor te stellen aan de Vetoredactie. De Vetoredactie brengt hierover advies uit op de OAV." Deze wijziging van de Lokostatuten met betrekking tot Veto werd vrijdag op een OAV gestemd met zesentwintig stemmen voor, twee tegen en twee onthoudingen.

De meeste kringvertegenwoordigers stelden dat deze nieuwe regeling slechts een formele kwestie is. Het resultaat van de nieuwe procedure, zo vinden zij, zal niet fundamenteel verschillen van de huidige gang van zaken.

In wezen echter raakt dit de kern van Veto. De facto behoort de onafhankelijkheid van het Leuvense studentenblad hiertoe tot het verleden (zie ook kader op p. 3). Elke zichzelf respecterende studentenbeweging heeft een eigen blad nodig, dat haar ideeën kritisch uitdraagt naar de academische en nationale overheid en pers. Een studentenorganisatie die pretendeert democratisch te zijn, maar het niet aandurft zichzelf kritisch en met de

nodige afstand te bevragen, verliest haar geloofwaardigheid. Vanaf nu is het mogelijk om een hoofdredacteur en een redaktiesekretaris aan te stellen die niet goedgekeurd zijn en ondersteund worden door de Vetoredactie en haar medewerkers. Of dat in de nabije toekomst effectief zal gebeuren is een open vraag, maar de deur hiernaar wordt wel wagenwijd opengezet. Als de kringen deze implicatie van hun beslissing niet inzien, getuigt dat van kortzichtigheid.

Dit alles wil niet zeggen dat Veto te beroerd is om een 'mea culpa' te slaan. Vandaar dat we zelf een soort evaluatie-vergadering voorstellen. Dit om te vermijden dat ideologische stellingname — die onvermijdelijk is — verward wordt met eenzijdige berichtgeving. Een evaluatie van Veto is nodig om er ons op attent te maken wanneer we nalaten op een degelijke en eerlijke manier te informeren. Goede informatie is immers een grondslag van democratie. Dit moet leiden tot open discussies en vrije stellingnames. De goedgekeurde formele hervorming lost echter het fundamentele element van degelijke berichtgeving niet op, wel integendeel.

De onvrede met de verkiezingsproce-

dure van Veto is wellicht symptomatisch voor een onderliggende wrevet met de redactionele lijn van Veto. Dat werd duidelijk toen de stemming werd aangevraagd over het feit of de kringen zich nog konden vinden in de inhoudelijke lijn van het blad. Veertien kringen konden dit niet, negen wel en negen andere kringen onthielden zich.

Wat precies bedoeld werd met de 'inhoudelijke lijn' is niet zonder meer duidelijk. Heeft dit betrekking op de kritische zin die Veto aan de dag legt in haar verslaggeving, ook over Loko zelf, dan zijn nu in elk geval de eerste beslissende stappen gezet naar het inperken van onafhankelijke en kritische positie van Veto.

Heeft die 'inhoudelijke lijn' betrekking op de onderwerpen die behandeld worden, dan is het probleem al even structureel. De onderwerpen die in Veto aan bod komen worden grotendeels bepaald door de basisprincipes van Loko, namelijk de democratisering van het onderwijs en de samenleving in het algemeen. Als de kringen dan problemen hebben met de inhoudelijke lijn van Veto, en die lijn wordt bepaald door de basisprincipes van Loko, dan volgt daar onver-

mijdelijk uit dat de kringen en hun studenten niet meer aangesproken worden door de engagementen van de studentenbeweging Loko. Een aantal kringen slaagt er blijkbaar niet meer in de uitgangspunten van Loko te ondersteunen, en tegelijkertijd representatief te zijn voor hun achterban. Bepaalde kringen maken er bijvoorbeeld geen geheim van dat hun studenten niet langer wakker liggen van sociale en maatschappelijke problemen die hun eigen studentenwereldje overstijgen. De studentenwereld zoals die door de kringen wordt voorgesteld, lijkt zich steeds meer op zichzelf terug te plooiën, en ruimere maatschappelijke thema's vinden nauwelijks nog weerklank. Of om het met de openingszin van de studentenspeech van dit academiejaar te zeggen: "Vandaag in Leuven een toespraak schrijven is frustrerend. Wij hebben alles al". Eerder dan zich neer te leggen bij een zekere desinteresse van een aantal studenten moet Loko zich de vraag stellen of zij zich niet al te gemakkelijk van haar taak als studentenkoepel kwijt door enkel oog te hebben voor haar formele structuur. Loko moet het forum zijn waar er plaats is voor engagement en discussie met alle studenten. Een onafhankelijk studentenblad speelt hierin een onmisbare rol.

Veto

vervolg van p. 1

hoogt niet alleen de geloofwaardigheid van Loko naar de buitenwereld. Bovendien heeft een studentenbeweging die pretendeert democratisch te zijn een onafhankelijke, kritische toetssteen broodnodig. Bij een representatief studentenblad dreigt het gevaar dat democratie uitgehold wordt tot een louter formele aangelegenheid. Veto vertolkt trouwens in 99 procent van de gevallen de mening van Loko en stelt zich dus meestal zeer loyaal op ten aanzien van de engagementen van de studentenkoepel. De vergaderingszitter stelde de vraag of de kritiek op Veto dan niet eerder een uiting was van een dieper ongenoegen met de basisprincipes van Loko. Op deze toch wel essentiële vraag werd niet ingegaan. Een aantal studenten wierpen op dat met de verandering van de kiesprocedure het gevaar bestond dat de continuïteit binnen de Vetoploeg in het gedrang komt. De studentenvertegenwoordiger van VTK ging hiermee niet akkoord en hij wees op de voordelen van een verkiezing op een OAV. Op die manier kan iedereen, ook mensen die nog nooit meegewerkt hebben aan Veto, zich verkiesbaar stellen. Hierop reageerde Veto dat de verkiezingen altijd al open hebben gestaan voor iedereen.

Statuten

Op dat ogenblik werd voor de eerste keer de stemming aangevraagd door de vertegenwoordiger van Bios: "Kunnen de kringen zich vinden in de inhoudelijke lijn van Veto?" Veertien kringen konden dit niet, negen wel, en negen kringen onthielden zich. (zie redactioneel). Vervolgens formuleerde VTK, aangevuld door Canonica en Politika, het volgende voorstel ter stemming: "De Veto-hoofdredacteur en redaktiesekretaris worden, elk apart, volgens de gewone Lokostatuten verkozen door een OAV op het einde van het academiejaar. De kandidaatstelling is vrij, maar kandidaten dienen zich vooraf voor te stellen aan de Vetoredactie. De Vetoredactie brengt hierover advies uit op de OAV." Deze stemming was bijna unaniem: zesentwintig kringen stemden voor, twee tegen en vier kringen onthielden zich. Het voorstel werd dus opgenomen in de statuten van Loko.

Na deze beslissing over de verkiezingsprocedure, volgens de kringen een "louter formeel gebeuren", werden de problemen

'evaluatie' en 'sturing' aangesneden. Verschillende voorstellen kwamen op tafel. VTK, VRG en Medica waren voorstander van de installatie van een kleine "stuurgroep waarin een beperkt aantal kringen zetelen", die op regelmatige tijdstippen zou bijeenkomen om het studentenblad onder de loep te nemen. De Vetodelegatie wees erop dat Veto een studentenblad is voor alle studenten en kringen en dat dus alle kringen aanwezig moesten kunnen zijn. Veto stelde dan ook voor om een soort evaluatieredactievergadering te organiseren waarop alle studenten uitgenodigd waren. Kritieken, suggesties en nieuwe ideeën kunnen zo rechtstreeks aan Veto meegedeeld worden. Bruno Lambrecht was voorstander van een beperkte stuurgroep waarin een zestal kringen vertegenwoordigd waren. Dit zou de werkbaarheid ten goede komen. Alleen een commissie die om de twee weken zou samenkomen, stem- en beslissingsrecht hebben, bood volgens hem voldoende garanties om niet te vervallen in een "babbelgroepje". Uiteindelijk werd het voorstel van Veto gestemd en goedgekeurd met achtentwintig stemmen voor, één tegen en drie onthoudingen.

Ongemakkelijk

De beslissingen van de OAV zouden op termijn belangrijke consequenties kunnen hebben, niet alleen voor de werking van Veto, maar ook voor de hele studentenbeweging in Leuven. Of de kringvertegenwoordigers zich daarvan bewust zijn, is niet helemaal duidelijk. De discussie bleef namelijk veel te vaak steken in procedurekwesties, zonder dat de fundamentele problemen die ervan aan de basis liggen aangeraakt werden. De problemen die een aantal kringen hebben met de werking van Veto impliceren dat zij zich steeds ongemakkelijker beginnen te voelen binnen Loko. Om het met de woorden van een preses te zeggen: "Ik kan u nu al wel signaleren dat het VRG heel kritisch staat ten opzichte van de werking van Loko. Samen met onder andere de burgies van VTK gaan we een voorstel steunen dat de representativiteit van Loko kan opkrikken tot een aanvaardbaar nivo. Het is vooral een kwestie van reglementen en statuten en niet zozeer van bereidheid en openheid bij Lokomedewerkers." (Bruno Lambrecht in Balans, maandblad van het Koninklijk Vlaams Rechts Genootschap nr. 1, 1996)

Annamie Deckx
Joris Janssens
Ann Bries

MOBUTU MAG ZWITSERLAND NIET MEER IN

CHEF, NIET TRISTE ZIJN! DAAR IS EEN LAND WAAR EEN VLAG STAAT MET DEZELFDE KLEUREN EN 'ZELFDE MOTIEF. 'T ZAL DAAR DOEK WEL GOED ZIJN!



Waarom Veto niet langer onafhankelijk is

Tot vóór vrijdag was de onafhankelijkheid van Veto al relatief. Aan de ene kant wordt de leiding van Veto wel verkozen door de redactie en de medewerkers. Anderzijds kunnen de kandidaten die door de redactie worden voorgesteld door elk van de raden van Loko afzonderlijk geraakt worden, als ze vinden dat de kloof tussen de redactie en Loko te groot is. Zo wordt de loyaliteit van de leiding van Veto ten opzichte van haar moederorganisatie gegarandeerd, en tegelijkertijd de onafhankelijkheid van het blad. Ook wanneer er tijdens het academiejaar problemen optreden, kan Loko ingrijpen. Er wordt dan een OAV bij elkaar geroepen, waarop de hoofdredacteur geraakt kan worden.

Met de nieuwe procedure wordt de onafhankelijkheid van Veto naar de annalen verwezen. De kringen, die op de OAV vertegenwoordigd zijn, bepalen nu volledig autonoom de ploeg die toeziet op de redactionele lijn van Veto. Het is niet ondenkbaar dat een ploeg die volledige loyaliteit aan de kringen betuigt en de kritische afstandelijkheid van Veto afzweert, de OAV van haar gelijk weet te overtuigen. Dit betekent niet dat Veto niet meer gelooft in het principe van studentenvertegenwoordiging. De manier waarop bepaalde elementen binnen de overkoeping van die vertegenwoordigers echter het debat naar hun hand hebben weten te zetten, zal later misschien geanalyseerd kunnen worden als de eerste barst in een democratisch systeem dat verstikt is in formalismen en haar eigen uitgangspunten uit het oog verloren heeft.

Een ander belangrijk verschil met de vroegere verkiezingsprocedure is dat de invloed van Kringraad veel groter zal zijn dan die van de andere gedeelten van Loko. Waar de ploeg voorheen nog op alle raden goedgekeurd moest worden, ligt het beslissingsrecht vanaf volgend academiejaar feitelijk bij de presessen. Of om het met de woorden van de Kringraadvoorzitter te zeggen: "Verkozen worden op een OAV verleent meer aanzien en prestige". Waar maken we ons dan in godsnaam zorgen om?

(ad/jj)

Medica voert opnieuw aidskampagne

Op zondag één december is het Wereld Aidsdag (WAD). Voor de eerste keer wordt dit jaar de internationale samenwerking rond WAD georganiseerd door Unaiids. Unaiids is een pas opgericht samenwerkingsverband tussen verschillende instellingen binnen de Verenigde Naties, om de kennis met betrekking tot de preventie en de bestrijding van aids te bundelen en om nationale initiatieven te ondersteunen. Het thema waarvoor dit jaar wordt gewerkt, "One world, one hope", was ook het thema van de internationale aidsconferentie van afgelopen zomer in Canada.

Met dit thema wil men enerzijds de oproep lanseren om de verspreiding van de ziekte en haar impact op de samenleving in te dijken. Vooral de nood tot meer internationale solidariteit met HIV- en aidspatiënten klinkt sterk door. Anderzijds wil men voldoende middelen afdwingen voor een zoektocht naar een afdoend geneesmiddel tegen het aidsvirus. Voorlopig zijn de beschikbare medicijnen voor de meeste patiënten, vooral in de ontwikkelingslanden, vaak te duur of weet men van hun bestaan niet eens af. In dat opzicht probeert de Wereld Aidsdag meer te zijn dan alleen maar een symbolische bewustmakingscampagne.

In Leuven wordt aan de hele thematiek ruim aandacht besteed door Medica. Vanaf drie december zullen in twaalf verschillende kringen workshops worden georganiseerd. In januari worden preventielessen verstrekt aan leerlingen van Leuvense humaniorascholen. De Aidsweek zelf steekt van wal op 16

januari met een debat. De resterende dagen van die week zal vooral werk worden gemaakt van een sensibiliseringscampagne. Een heus folkconcert op het Ladeuzeplein zal de week op een aangename wijze afsluiten. Het is de tweede maal dat Medica dit initiatief op poten stelt.

Ann Boonen: «Het is een initiatief dat volledig van Medica uitgaat. Vorig jaar was er wel medewerking van het stadsbestuur, omdat ook zij het idee koesterden om iets rond de WAD te organiseren. Dit jaar werden de voorbereidingen echter toevertrouwd aan Medica alleen. We kregen wel veel informatie van bepaalde groeperingen zoals het Vlaams Aidskoordnaat IPAC (Informatie, Projecten, Advies en Coördinatie). In de workshops zal er bijvoorbeeld een buddy van de Foundation komen spreken, het Jongeren Advies Centrum (JAC) zorgt voor de Veilig-Vrijen-toernee. Niemand van de verschillende groeperingen zetelt echter mee in de organisatie.

Schijnwerpers

Veto: Hoe gaan jullie concreet te werk?

Ann: «Er is al een basis van vorig jaar. Toen werd er ook een debat georganiseerd en waren er ook preventielessen en een festival. Stilaan zijn we met de hele materie vertrouwd geraakt. Vorig jaar was het vooral de bedoeling om de studenten te sensibiliseren. Dit jaar draait het minder rond de mogelijke preventiemiddelen, maar wordt de focus gelegd op de solidariteit met de aidspatiënten. In functie van dit thema zullen dan ook de verschillende sprekers van het debat worden gekozen.»

«We hebben lange tijd getwijfeld of we

het dit jaar nog wel opportuniteit vinden om opnieuw een campagne rond aids op te zetten. Misschien was het beter geweest om de schijnwerpers op een andere ziekte te richten. Maar uiteindelijk hebben we wel bewust voor deze actie gekozen, omdat bij iedereen nog steeds de gedachte leeft dat de ziekte niet hem of haar, maar wel 'de andere' kan treffen. Bovendien meent iedereen het hoe en wat van de ziekte te kennen, ten onrechte vaak. Vorige week bijvoorbeeld zijn we nog met een aantal mensen van Medica naar een informatiekonferentie geweest. Wij denken niet dat iemand van ons al ooit zoveel concrete informatie over de ziekte had gekregen en wij studeren dan nog geneeskunde. Daarom ook hebben wij dit jaar het plan opgevat om workshops te organiseren. Aanvankelijk werden alleen de leerlingen van het secundair onderwijs bij de campagne betrokken. Dit jaar wordt het ook opengetrokken naar de studenten. Daarop werd door de verschillende kringen vrij positief gereageerd.»

Veto: Gaat de campagne nog wel invloed hebben?

Ann: «Het is een poging om steeds meer mensen te bereiken. Hoe meer je iets bespreekbaar maakt, hoe beter het bij de mensen zal doordringen. Een klein percentage mensen zal zeker niet worden bereikt. Het moet ook nog uitroepen tot een traditie.»

Veto: Wordt het dan geen traditie omwille van de traditie?

Ann: «Uiteindelijk zijn het allemaal vrijwilligers die zich voor de zaak inspannen. De traditie kan er dan wel zijn, maar als je geen mensen meer hebt die erin blijven geloven, zal die traditie ook wel spoedig verdwijnen. Dat het dit jaar opnieuw lukt, is toch wel een duidelijk teken aan de wand dat er veel be-

langstelling voor is, nog steeds. Het is zinloos om vooraf de zin van het initiatief in vraag te stellen. Je gaat er gewoon voor.»

Veto: Dit jaar werd Luka Bloom aangehouden als headliner van het folkfestival. Wordt de druk niet elk jaar groter om de campagne beter en vooral groter te zien dan het voorbije jaar?

Ann: «We hebben dit jaar vooraf Luka Bloom aangehouden omdat folkmuziek niet echt een groot publiek bereikt. Vorig jaar stond Melanie op de affiche en dat had duidelijk minder succes. Deze naam moet eigenlijk borg staan voor een grotere publieke opkomst.»

Veto: Komen de mensen dan niet speciaal voor de naam Luka Bloom en niet omdat het optreden kadert binnen Medica's Aidsweek?

Ann: «Dit verschijnsel is gemeengoed bij om het even welk evenement. Maar als mensen naar Luka Bloom komen kijken, worden ze wel gekoncentreerd met het kader waarin hij werd gevraagd. Op die manier kun je dan weer de hele thematiek opengooien. Vaak is dit dan ook de eerste stap om mensen te bereiken die je anders nooit bereikt. Misschien vinden ze het optreden goed en komen ze volgend jaar ook wel terug, want de Aidsweek van vorig jaar was goed geweest. Zo redeneren mensen vaak. Misschien krijgen wij ze dan volgend jaar overtuigd om ook andere zaken bij te wonen, het debat bijvoorbeeld.»

Veto: Vivina De Meester zei vorig jaar in het aidsdebat: "Artsen moeten leren communiceren. Totmogte wordt daar in hun opleiding te weinig aandacht aan besteed. Zij moeten in staat zijn om op een menswaardige en correcte manier om te gaan met patiënten."?

Ann: «Ze heeft het voor een stuk wel juist. Op dit moment wordt er binnen Medica werk van gemaakt. Men beseft dat men het domein van de omgang en begeleiding van patiënten te lang stiefmoederlijk heeft behandeld. Vandaar dat er momenteel een evaluatie van het curriculum op gang werd gebracht. De eerste resultaten zijn er al. Met colleges zoals 'patiëntenbegeleiding' probeert men de aanwezige lakune op te vullen. In de toekomst zullen er waarschijnlijk nog andere paden worden bewandeld.»

Veto: Een jaar geleden kwam professor De Clercq op de proppen met een nieuw geneesmiddel, PMPA genaamd, dat het mogelijk zou maken om de kwaal bij seropositieven onder controle te houden. Hoe doeltreffend blijkt dit middel nu te zijn?

Ann: «Dit product werd te snel op de markt gebracht. Het product bleek alleen maar in vitro te werken. Het is jammer dat het in feite allemaal neerkomt op een strijd om als eerste met een doeltreffend middel naar buiten te komen.»

Mode

Veto: Dit jaar geven jullie opnieuw preventielessen aan humaniorastudenten. De socioloog Erik Van Hove stelde: "Met preventie op school moet je altijd optellen. De aidsproblematiek in het schoolprogramma opnemen, is de beste manier om de leerlingen te vervreemden van de werkelijkheid."?

Ann: «Het punt is juist dat de problematiek niet in het schoolprogramma wordt opgenomen. Het zijn mensen van Geneeskunde, dus van buiten de school, die erover komen praten in een voor de leerlingen begrijpbare taal. Er zal onder andere ook gebruik worden gemaakt van dia's en slides. De leerlingen zullen ongetwijfeld ook veel gekoncentreerd zijn wanneer de lessen door vreemde worden gegeven in plaats van de eigen leerkracht. De evaluatie die we vorig jaar gevoerd hebben, bleek zeer gunstig te zijn.»

Veto: Is aids, zonder afbreuk te doen aan de ernst ervan, geen ziekte geworden, die 'in' is? Klinkt het niet beter om actie te voeren tegen aids dan tegen bijvoorbeeld kanker?

Ann: «Aids is een ziekte die ieder van ons kan treffen. Het raakt het primaire van de mens, namelijk de seksuele drift. Misschien klinkt er wel enige waarheid door in de vraag, maar anderzijds is aids een jonge ziekte en daarenboven een besmettelijke. Kanker niet. Rond aids kun je mensen nog sensibiliseren, rond kanker lijkt me dit moeilijker.»

Kurt Wouters

Nieuw voorstel van dekreet over kamers en studentenkamers

Scud op de kamermarkt

Et huidige voorstel van dekreet werd ingediend in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting van het Vlaams Parlement door de heren Marc Olivier (CVP), Jacques Timmermans (SP) en Carl Decaluwé (CVP). De drie dienden in 1995 elk een apart voorstel in dat nu tot één exemplaar werd herwerkt. Een beetje zoals verwacht werden niet alle argumenten van de betrokkenen uit het veld mee opgenomen, maar het was toch even slikken bij het lezen van het voorstel. De studentenbeweging en de huisvestingsdienst proberen nu de gewraakte passages uit het dekreet te halen en hun eisen in een nieuw voorstel te laten opnemen. Het goedkeuren van dit dekreet zou immers gevoelige prijsstijgingen en een problematisch aanbodstekort kunnen veroorzaken.

Na een jarenlang dapper volgehouden gebrek aan interesse gaat de overheid eindelijk werk maken van een wettelijke regeling voor studentenkamers. Het huidige voorstel is tot stand gekomen na een parlementaire hoorzitting die juni jongstleden georganiseerd werd. De eisen en argumentaties van Sociale Raad (zie artikel p.5) en de Huisvestingsdienst, die door een wettelijke regeling wantoestanden en misbruiken willen wegwerken en rechtzekerheid voor de student willen inbouwen, werden slechts gedeeltelijk gehoord door de ontwerpers.

Het dekreet definieert een student als "elkeen tussen 15 en 35 jaar die aan een onderwijsinstelling een nietbetaalde, volledige opleiding volgt die langer dan zes maanden duurt". Deze omschrijving is gebaseerd op een Unesco definitie maar is volgens velen niet aangepast aan de Vlaam-

se onderwijswereld. Het was de bedoeling van de makers om het begrip zo ruim mogelijk te maken door bijvoorbeeld ook studenten buiten het hoger onderwijs erbij te betrekken. Halfzijdse studenten en studenten uit het buitenland vallen hierbuiten.

WC

Wat de veiligheid betreft neemt het dekreet de bestaande normen over. Het grote probleem situeert zich in de formulering van een aantal van de minimale kwaliteitsnormen waaraan een studentenkamer moet voldoen om erkend te worden. Zo moet, aldus het dekreet, "een kamerwoning, studenten- of gemeenschapshuis beschikken over een WC en per groep of deel van een groep van vier bewoners of studenten een extra WC." Studenten- of gemeenschapshuizen moeten ook sowieso beschikken over een bad of douche en per deel of groep van vier studenten over een extra bad of douche. Een studentenhuis met tien kamers zou volgens het voorstel dan moeten beschikken over drie douches of baden en drie WC's. Elk studentenhuis moet ook een gemeenschappelijke keuken hebben, waarvan de oppervlakte minstens anderhalve meter per kamer moet bedragen. Verder bepaalt het dekreet dat de bestaande kamers en huizen vanaf de inwerkingtreding van het dekreet drie jaar de tijd hebben om zich in orde te stellen met de nieuwe normen. De Vlaamse minister van huisvesting, Leo Peeters, diende een amendement in om deze periode te verkorten tot een jaar. De nieuwe normen hebben maar weinig meer te maken met kruipkoten of het wegwerken van schrijnende wantoestanden maar zijn eerder luxenormen.

Voor vele studentenhuisen uit de privémarkt evenals voor de residenties betekenen deze normen een ware ramp. Ten hoogste een derde van de kamers in Leu-

ven kwam in orde zijn met de regeling. Ook de universitaire residenties, die bekend staan om hun kwaliteit, zullen niet meer konform zijn en zullen zware aanpassingswerken moeten doorvoeren. De te strenge comfortverplichtingen en vooral de korte overgangperiode zullen de prijzen gevoelig doen stijgen en een zeer problematisch aanbodstekort op de markt doen ontstaan. De huidige kamermarkt zal binnen drie jaar niet meer in een conjuncturele positie zitten waar het aanbod aan kamers groter is dan de vraag. Indien het voorstel dat nu op tafel ligt aangenomen wordt, zal de situatie binnen drie jaar alleen maar zeer negatief evolueren en de studentenhuisvesting in de huidige vorm zal op de helling gezet worden.

Kommissie

Vorige week donderdag werd het dekreet besproken in de bevoegde parlementaire commissie. Gezien de reacties van de universiteit en de studenten en het groot aantal amendementen, moet het dekreet aangepast worden en komt het opnieuw voor op donderdag 5 december.

Op de zitting van vorige week werden de artikelen over kwaliteitsnormen nauwelijks besproken of als problematisch aangeduid. Er zal dus in de komende dagen nog veel druk uitgeoefend moeten worden om die te kunnen amendementen. Ondanks het uitgangspunt van het dekreet om een regeling te treffen om wantoestanden definitief te verbannen is het hierin niet geslaagd. In plaats van de positie van de huurdersstudenten te verbeteren riskeren zij eerder het slachtoffer van de maatregelen te worden.

Tine Verhaert
Olivier Remy

Om de stem van de student kracht bij te zetten organiseert Sociale Raad (Loko) een betoging op maandag 2 december om 19.30 u op het Ladeuzeplein.

"Stijgende individualisme keldert Alma-op-kot"

Morgen ritselen op kot?

Bij de start van het academiejaar bood Alma twee vernieuwingen aan: de nieuwe Alma 1 in de Tiensestraat en de gerenoveerde Alma 2. Deze vernieuwingen hadden twee belangrijke gevolgen. Eerst en vooral was er de verhoging met eenentwintigduizend eenheden van het aantal verkochte maaltijden. Een positieve evolutie, vooral als je bedenkt dat het aantal generatiestudenten (niet-eerstejaarsstudenten) aan de KU Leuven dit jaar sterk is teruggelopen. Maar naast deze mooie cijfers liggen er ook andere op tafel, die spreken over de scheefgetrokken verhoudingen tussen de restaurants onderling. Een van de recente projecten die een en ander moesten rechtzetten, is nu al in het water gevallen.

Er bestaan tussen de verschillende Alma's, in vergelijking met vorig jaar, grote verschillen in het aantal bezoekers. Alma 1 bereikte op sommige momenten zestig procent meer van de Alma-gangers dan vorig jaar, terwijl Alma 2, Sedes en het Pauscollege het elk met ongeveer vijftien procent minder moesten doen. Ten einde deze scheefgegroeide situatie het hoofd te bieden en met als bijkomend doel de omzet op te krikken, lanceerde Alma de voorbije twee maanden enkele nieuwe projecten: de ritselkaart en de kotmaaltijden.

Het project dat het eerst in voege trad, is 'Alma op kot'. Dit hield in dat de studenten van twee residenties Alma konden bellen om zo hun maaltijd te bestellen. Die bestelling werd dan ofwel op kot geleverd ofwel door de studenten in de Alma afgehaald. De twee betrokken residenties waren 'Kampus Arenberg' en 'Camillo Torres'. De maaltijden waren voor minimaal vier personen bestemd en moesten alleen nog maar in mikrogolfoven of kokend water opgewarmd worden.

Een tweede initiatief dat het levenslicht zag, is de ritselkaart. Dit houdt in dat je, indien je in één week in Alma 1, Alma 2, Sedes en het Pauscollege een stempeltje verzamelt, een gratis dessert mag eten. Doe je dit bovendien vier keer, dus viermaal vier stempeltjes, dan heb je recht op een boekje van Acco of op een gratis maaltijd. Deze formule heeft als bedoeling een soort pendel te veroorzaken tussen de verschillende Alma's. Men hoopte zo de drempelvreze weg te nemen en het cliënteel in de kleine, gezelligere restaurants te verhogen.

Liter

De ritselkaart lijkt ondertussen inderdaad effect te scoren. Het evenwicht tussen de twee grote Alma-restaurants herstelt zich. Met achtenveertigduizend verkochte maaltijden neemt Alma 2 sinds kort opnieuw de bovenhand op Alma 1. Daar werden 'slechts' zesentwintigduizend maaltijden verkocht. De kleinere broertjes hebben echter nog steeds minder succes. Zowel Sedes als het Pauscollege slagen er niet in de opgelopen achterstand in te halen.

Waar de ritselkaart dus een relatief geslaagd project lijkt, kent Alma-op-kot iets meer problemen. Terwijl er de eerste maand nog gemiddeld twee groepen per week bestelden, kwamen er half november nauwelijks nog bestellingen binnen. Alma deed voortdurend nieuwe pogingen om het project een frisse start te geven. Langzaam maar zeker groeide echter het besef dat het project absoluut niet aansloeg bij de studenten. Het bestaant van een soort gemeenschapskultuur als uitgangspunt nemen, bracht een aantal praktische hindernissen aan het licht. Zo heeft de grootste pot in een bepaalde Camillo Torres-gang een inhoud van één tot anderhalve liter. Volgens de Almadirectie is het moeilijk om op deze manier een gemeenschappelijke kookkul-

tuur te laten ontstaan.

Als tweede reden voor de dalende interesse haalde de directie van Alma het stijgend individualisme bij de studenten aan. Dit leidde ze af uit het feit dat men via de kotmaaltijden niet tienmaal hetzelfde bestelde maar gemiddeld drie verschillende maaltijden. Op die manier verwordt een gezamenlijke eetcultuur een beetje tot "eten-wanneer-ik-wil-en-wat-ik-wil", aldus de Almadirectie. Een bijkomende verklaring

voor de dalende bestellingen is volgens hen bovendien het simpele feit dat de studenten de kotmaaltijden nog steeds te veel werk vinden. Een wat absurde en bijna beledigende uitleg, aangezien dat 'werk' neerkomt op water koken of de mikrogolfoven aanzetten en dan wachten.

Sceptisch

Voor Sociale Raad, die drie studenten afvaardigt naar de Raad van Beheer van Alma, komt de stille dood van Alma-op-kot niet onverwacht. Sora heeft tegenover het hele project van bij het begin een sceptische houding aangenomen. De vraag die men zich erbij stelde was of het nu wel aangewezen was te beginnen met projecten die

tijd en energie opsorpen, terwijl de gemiddelde Alma-eter liever zou zien dat er wat meer van die tijd en energie in de maaltijden en de service werd gestoken. Verder vindt Sociale Raad het nogal gemakkelijk om het niet slagen van Alma op kot op een stijgend individualisme af te wentelen. Er wordt al jaren geroepen dat de jeugd individualistischer wordt, maar dat heeft Alma niet belet om altijd van een gemeenschapskultuur uit te gaan. Niet volledig onterecht trouwens, maar dit hoeft niet te betekenen dat Alma-eten op kot en gemeenschapskultuur hetzelfde zijn.

Axel Aerden
Wim Van der Meersch



Zoals het eten op kot smaakt, smaakt het nergens.

(foto Frank Viane)

Studentenhuisvesting uit de leemte

Uw kot en de vereisten

Bop donderdag 21 oktober werd in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden van het Vlaams Parlement een voorstel van dekreet "Houdende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers" besproken. Sociale Raad (Sora) is uitermate verheugd dat er door het Vlaams Parlement initiatieven worden genomen met betrekking tot studentenhuisvesting. Het is echter pijnlijk dat er geen rekening is gehouden met de wensen van de betrokken partijen, de studenten en de huisvestingsdiensten van de universiteiten.

Sociale Raad, de geleding binnen de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) die bevoegd is over deze materie, heeft steeds gewezen op de noodzaak voor een wettelijke regeling voor studentenkamers. De huisvestingsdienst van de KU Leuven en Sora staan met hun eisen in hoofdzaak op dezelfde lijn. De eisen van Sora zijn kort samengevat: betaalbare huisvesting, een minimum aan comfortnormen maar een maximum aan veiligheid, verschillende comfortcategorieën in verschillende prijskategorieën en een wettelijke regeling voor éénjaarscontracten met oog voor het probleem van de huurwaarborgen.

Huisvesting is één van de belangrijkste niet-studiegebonden materies voor de kotstudent. Tevens is een kot huren verantwoordelijk voor de helft van de studiekosten. Indien de woonkost op korte termijn omhoog gaat, zal dus ook de studiekost de

hoogte ingaan. Dit kan tot gevolg hebben dat een heel aantal studenten de ervaringen van het kotleven zullen moeten missen of gewoon niet kunnen deelnemen aan hoger onderwijs. De overheid heeft dus zeker de verantwoordelijkheid om betaalbare studentenhuisvesting mogelijk te maken. Sora stelt daarom voor dat de overheid kredieten, bijvoorbeeld in de vorm van renteloze leningen, ter beschikking zou stellen voor aanbouw en onderhoud van studentenkamers aan de onderwijsinstellingen. Die zouden dan vanuit een sterkere marktpositie meer controle kunnen uitoefenen op de woonkwaliteit en de kost van de studentenkamers.

Juridisch

Sora pleit verder voor een maximum aan veiligheid. Mensenlevens zijn immers niet betaalbaar. Daarenboven eist de studentenbeweging een goede kwaliteit van de studentenkamers. Dit houdt echter geen luxenormen in. Luxenormen hebben een nefast effect op de prijs. De normen zouden flexibel moeten zijn, even flexibel als de wensen van de studenten dat zijn. Er zouden dus enkel minimumnormen met betrekking tot comfort moeten komen, met dan eventueel een systeem van verschillende comfortcategorieën. Het zou daarenboven ideaal zijn indien er een maximumprijs voor de verschillende categorieën zou kunnen vastgelegd worden. Dit alles zou dan aangevuld moeten worden met een maximum aan veiligheidsnormen.

Het grote probleem met de huidige huurcontracten voor studentenkamers is

dat die zonder meer onder de gewone huurwetgeving vallen. Dat studenten die een kamer op jaarbasis huren evenwel in een bijzondere situatie verkeren, kan niet ontkend worden. Dit vormt dus een juridisch-kontraktuele leemte. Voor de studenten zijn er op dat vlak, naast andere, twee grote problemen. Ten eerste is er de slechte regeling in verband met de huurwaarborg. Er zou een regeling moeten komen waarbij waarborgen voor studentenkamers, naar analogie met de gewone huurregeling, op een geblokkeerde rekening komen zodanig dat de sterke drang van sommige verhuurders om de waarborg onterecht in te houden algeremd wordt. Ten tweede zou er met betrekking tot gemeenschapshuizen een duidelijkere afbakening moeten komen tussen de verantwoordelijkheden van de student-hoofdhuurder en de eigenaar. Uiteraard dient die verantwoordelijkheid zoveel mogelijk bij de laatste gelegd te worden. Om de huurders beter te beschermen moet er aan nog twee bijkomende voorwaarden voldaan worden. Er dient in de eerste plaats een standaardcontract te komen voor het verhuren van kamers. Daarenboven moet er financiële ruimte vrijgemaakt worden om de controle van de kamers te garanderen.

Toch moeten we ook enige voorzichtigheid aan de dag leggen. De studenten zijn er zich van bewust dat de problematiek van de éénkamerwoningen ook een ruimer sociaal aspect heeft. Studenten bevinden zich vaak op dezelfde woonmarkt als bepaalde groepen van kansarmen. Hier kan er eventueel sprake zijn van een verdringen van kansarmen door studenten. Daarom is niemand gewonnen voor een wettelijke regeling die gunstige gevolgen zou hebben voor studenten maar de kansarmen in onze samenleving nog meer zou benadelen.

Axel Aerden

Ken je die grap met de bananenschil al?

Titel Onbekend (een teatermysterie), zo heet voluit de nieuwste productie van het Antwerpse teatergezelschap Compagnie de Koe. Een titel die de nieuwsgierigheid en avontuurlijke zin van de meeste mensen prikkelt en logischerwijze bij velen ook bepaalde verwachtingen in die richting opwekt. Dat wij na de opvoering ontgoocheld de zaal verlieten, lag dan ook niet direkt aan de prestaties van akteur Frank Focketyn of gastakteur Warre Borgmans — ook bekend van TV — maar vond zijn oorzaak veeleer in de gapende kloof tussen de ongetwijfeld edele bedoelingen van het stuk en de uiteindelijke uitwerking ervan.

De eerste productie van Cie. De Koe, 'De gebiologeerden' ontstond in 1990. Al van bij het begin was er bij de stichters en beziers van dit gezelschap, Bas Teeken en Peter Van den Eede, sprake van een interesse, misschien zelfs fascinatie voor een begrip als 'het geluk' of het volledige ontbreken ervan. De creatie waar ze vorig seizoen mee uitpakten, 'In de gloria', wees nog maar eens overduidelijk in die richting. Zoals de naam van het bestje al laat vermoeden, bracht het stuk ekstrem gelukkig op scene.

Ook nu weer worden op het podium van Cie. de Koe enkele eksistentiele vragen op het publiek losgelaten, zonder evenwel een pasklaar antwoord te geven. Of zoals Van den Eede het zelf verwoordt in de programmabrochure bij de voorstelling: "De

personages die bij Cie. De Koe op het toneel verschijnen, zijn losgeslagen figuren, universele ezanzaten op zoek naar zichzelf via de dialoog met de wereld." Bas Teeken gooit daar nog enkele grote begrippen tegenaan en noemt 'Titel Onbekend' "een voorstelling over liefde, schoonheid en dood."

Aan de metafysische zoektochten van de acteurs op scene gaat bij Cie. De Koe vaak improvisatie vooraf, gekoppeld aan het schrijven van een tekst. Voor 'Titel Onbekend' was dat niet anders. Freelance-akteur Warre Borgmans, een bezige bij wiens regiedebuut 'Uit Liefde voor Marie Salart' voor het Teaterfestival 1996 geselecteerd werd, en zijn tegenspeler Frank Focketyn improviseerden uren over het onderwerp, terwijl Bas Teeken en Peter Van den Eede een tekst schreven. Een werkwijze die de notie 'teatermysterie' een extra dimensie geeft: enkele weken voor de voorstelling wist bijvoorbeeld nog niemand hoe 'het verhaal' zou eindigen.

Karikatuur

De plot is trouwens behoorlijk eenvoudig. John, een getrouwde postbode (Warre Borgmans) en zijn (onzichtbare) overspelige vrouw Ruth krijgen Jim, de huisbaas, die meteen ook hun vriend is (Frank Focketyn) op bezoek. Vanuit dit ogenschijnlijk onschuldige ritueel en de gesprekken die eruit voortvloeien, komen in deze liefdesgeschiedenis beetje bij beetje enkele dingen aan het licht. In een poging met feiten en gevoelens om te gaan, wordt veel gepraat en vooral jongleerd met woorden. De sfeer



cie de koe slaat weer toe

wordt daarbij steeds grimmiger.

Het basisgegeven is dus een geschiedenis 'uit het leven gegrepen', een herkenbare situatie. Op de scene van Cie. De Koe vertoont die aanvankelijke herkenning echter vaak heel karikaturale trekjes. Op zich hoeft dit natuurlijk geen probleem te vormen. Karikatuur is vaak een manier om humoristisch met 'serieuze' onderwerpen om te gaan en net met die humor heel wat zaken een beetje duidelijker te maken. Jammer genoeg loopt er daar in 'Titel Onbekend' iets behoorlijk mank.

Gezelle

De humor in deze productie, ook die van het woordenspel, is voornamelijk op herhaling gebaseerd. Het herhaaldelijke begroeten van Jim, het roepen naar een vrouw die toch nooit komt, ja, zelfs het vallen over die goede oude bananenschil zijn slechts enkele voorbeelden van een procedee dat gedurende de hele voorstelling de hoofdrol blijft spelen. Natuurlijk kunnen deze komische noten enkele lachsalvo's en

zeker af en toe een glimlach uitlokken, maar op een of andere manier blijven ze slechts noten die de veronderstelde intentie van de voorstelling niet kunnen schragen. De humor blijft aan de oppervlakte en slaagt er voor het overgrote deel niet eens in om de ernstige kant van de zaak te raken en op die manier schrijnend te worden.

Op deze regel is er tijdens 'Titel Onbekend' wel één uitzondering, die meteen ook laat zien dat acteurs als Borgmans werkelijk heerlijke dingen kunnen doen. De passage waarin postbode John lieflijk in 'Gezelliaanse' bewoordingen begint te spreken en de sfeer langzaam weet om te draaien naar beklemming, is veruit het mooiste moment in deze voorstelling. Maar met slechts één sterk fragment in een voor de rest oppervlakkig aandoende kontekst, blijft je als toeschouwer toch wel op je honger zitten.

Slapstick

Uit alles wat 'Titel Onbekend' omgeeft, zoals programmabrochure en aankondigingen, blijkt dat Cie. De Koe met 'Titel Onbekend' een poging wil doen om dieper in te gaan op het 'mysterie' van het leven, zonder een antwoord te willen formuleren. Een iet of wat overtrokken benadering, als je vast moet stellen dat het extra vleugle mysterie dat ze schijnbaar aanbieden op het podium in het niets verdwijnt. En zelfs al is het in extremis hun bedoeling net de onmogelijkheid van het praten over dergelijke metafysische onderwerpen aan te kaarten, dan nog gaat het fout. Men kan zich namelijk niet van de indruk ontdoen dat ze de humor niet gebruiken om hun bevindingen te kruiden, maar een onnozele slapstick met een 'serieuze' saus overgieten. Voor hen misschien een bananenschil en voor velen een peuleschil, maar voor ons een groot verschil.

Kristien Michiels

Cie. De Koe speelt 'Titel Onbekend' op 26 november in KC De Minnepoort. Reservatie en informatie bij het KC Leuven, of op tel.: 22.21.13.

LIDO

LIDO DANCE ARENA

**BOGAARDENSTRAAT 29
3000 LEUVEN**

**WIE NOG EEN FUJE BOEKT
VOOR 9, 10 OF 12 DECEMBER
BETAALT 12.500 FR. HUUR
VOOR DE ZAAL I.P.V. 25.000 FR.**

**NIEUW!!!!
PRAAT- EN EETCAFÉ
DAGELIJKS OPEN VANAF 11 UUR
MET DRINK OF THE WEEK
BROODJES EN SNACKS**

**OOK FUIJAVONDEN IN ONZE VERNIEUWDE ZAAL
VRIJDAG EN ZATERDAG VANAF 22 UUR DISCOTHEEK**

Studentencafé
DE RECTOR

Oude Markt 4
LEUVEN

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK
TRIBUNAL CORRECTIONNEL

Veto, De Schijn & De Partijdigheid

De studentenwereld werd de voorbije maanden zwaar op de korrel genomen omdat zij zich niet liet horen in het vaak emotionele debat over de mistoestanden in het gerecht. Het feit dat de studenten er niet in slaagden met een gemeenschappelijk standpunt naar buiten te komen werd door de buitenwereld gezien als een ongepaste afzijdigheid en gebrek aan interesse in een zaak die nochtans iedereen aanbelangt. Ondertussen besloot de studentenbeweging het over een andere boeg te gooien. Zij wilde niet manifesteren maar informeren. Het Vlaams Rechts Genootschap (VRG) organiseerde een groot justitiedebat voor een bomvolle Pieter De Somer-aula en zette samen met de studentenkoepel Loko een lessenreeks op over het labirint van de rechtspraak. Ook Veto wil zijn steen hierin bijdragen, vandaar deze Justitiekatern.

De schokbeweging na de Witte Mars en de eerste kommotie rond de zaak Dutroux zijn stilaan weggeëbd. De bedoeling van dit dossier is dan ook niet nog eens terug te komen op de gruwelijke feiten zelf. Wel achten we de tijd rijp om te polsen naar het effect van deze gebeurtenissen op onze samenleving. We peilden niet alleen naar de mening van specialisten op het terrein zoals professoren en rechtstudenten, we vonden het ook belangrijk om de

mening van de andere studenten te laten horen.

Dit dossier had als uitgangspunten enkele pertinente vragen. Moet er iets veranderen aan de rechtspraak in België? Welke veranderingen zijn er op til? Hoe reageert de universiteit op de huidige rechtspraak? Is er een probleem met het huidige rechtsonderwijs? Is het misschien het taalgebruik in het gerecht dat het zo ontoegankelijk maakt? Worden slachtoffers in het huidige strafproces wel ernstig genomen?

Voorts staan wij stil bij het initiatief van de Leuvense procureur Carmen om naar de scholen te stappen en de jongelui in te leiden in de wonderen der rechtspraak en bij het plan om een persrechter tussen

pers en gerecht te plaatsen. Alsof dat nog niet genoeg is, doet Veto al uw misverstanden over het gerecht verdwijnen als bommen in het Amazonewoud. Werp ook even een blik op ons onovertroffen juridisch organigram. En als dit alles u een beetje te serieus wordt, kan u steeds terecht bij Veto's Grote Justitie Ganzenbord.

Tot slot nog dit. Aan dit justitiedossier werd twee weken lang met veel slecht karakter en goede wil gezwoegd, geschreven, gefotografeerd, getekend en gelayout door zowat twintig mensen uit tien verschillende richtingen. Zij deden dit vrijwillig. Zij hopen dat u er iets aan hebt. Veel leesplezier.

binnenin

Artikel 151	8
Persrechters	8
Herbots	9
Gerechtstaal	10
Misverstanden	11
Organigram	11
Ganzenbord	12-13
Rechtstudenten	14-15
Studentenmeningen	15
Pyck	16
Viktimologie	17
Prokureur Carmen	18

Wie braaf is krijgt lekkers, wie stout is Dutroux

Is vanzelfsprekend wordt vandaag een verband gelegd tussen de problemen in het gerecht en de politieke benoemingen in de magistratuur. Door die politisering van het gerechtsapparaat zou immers niet altijd de meest bekende persoon op de juiste plaats zitten, wat uiteraard gevolgen heeft voor de kwaliteit van de rechtspraak. Depolitisering van de magistratuur was dan ook één van de krachtigste eisen die 'De Witte Mars' en alle andere spontane volksbewegingen op tafel brachten. Premier Dehaene reageerde prompt en stelde een wijziging van het inmiddels beruchte artikel 151 voor dat de bevordering van magistraten regelt. Maar wat staat er nu in dat artikel, waarom moet dat zo dringend gewijzigd worden, en vooral, hoe moet dat gebeuren?

Stel: u bent rechter en droomt van een bevordering. U beschikt natuurlijk over ontzeggelijke professionele kwaliteiten en... uitstekende contacten met een beter gesitueerde politieke partij. De kans dat u het begeerde herméljn eerder aan zult trekken dan uw kollega's is niet denkbeeldig. 'Kingsmaker' inzake bevorderingen is immers de provincieraad. Daar worden de lakens uitgedieft door de verkozenen des volks en hun politieke partijen die elkaar op tijd en stond wel een belangrijke benoeming willen gunnen. U wordt dan ook meteen benoemd tot raadsheer. Ter verduidelijking: een raadsheer zetelt in een

gerechtshof (Hof van Beroep, Hof van Kassatie, Arbeidshof), terwijl een 'gewone' rechter in een rechtbank zit, en dus wat lager op de hiërarchische ladder staat. Vervolgens houdt u een verzorgd betoog voor een strikte interpretatie van de scheiding der machten. Hierdoor verzuuren uw relaties met de politieke wereld wel wat, maar u valt nu bijzonder in de smaak bij het Hof van Kassatie dat u in haar midden wil opnemen. Dit heet 'interne voordracht'.

Knuppel

Beide carrièremogelijkheden, politieke en interne voordracht, liggen op dit moment onder vuur. De politieke benoemingen in het gerecht worden met de vinger gewezen voor het chronisch falen van de rechtsbedeling. Interne voordrachten zouden dan weer inteelt in de hand werken. Het justitiepaleis, zegt men, kampt met een 'sick building syndrome' en ontbeert een frisse wind van buiten. In België verlopen bevorderingen in de zittende magistratuur volgens art. 151 van de grondwet. Dit artikel bepaalt dat politieke organen mee rechters mogen bevorderen. Alle partijen willen van dit artikel af. Op de dag van het spaghetti-arrest gooide Agalev de knuppel in het hoenderhok met een eerste voorstel. Agalev wil de bevorderingen 'objectiveren', dat wil zeggen laten verlopen volgens objectieve criteria. Het zou dan niet langer van belang zijn door welke partij een kandidaat wordt gesteund, maar enkel nog over welke kwaliteiten hij beschikt. Die kwaliteiten kunnen getest worden door een proef, zoals nu al gebeurt voor de lagere benoemingen.



Ook dit systeem heeft echter al zijn uitwassen: de lijst van geslaagde kandidaten voor het aartsmoelijke magistratenexamen werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en prompt rekruteerden 'headhuntersburo's' de helft van de geslaagden. Toch heeft de regering dit voorstel, onder impuls van de Witte Mars, aangenomen en onder invloed van de PS afgezwakt. De regering stelt voor om van artikel 151 een lege huls te maken, stijl: "Alles staat in wet" en dan een 'uitvoeringswet' te stemmen die, zo belooft de toelichting bij het regeringsvoorstel, adviesraden opricht. Deze raden zouden rechters bevorderen volgens objectieve criteria. Het Nationaal Comité van de Magistratuur heeft hierop kritiek. Zij verwijt de regering in het nieuwe artikel 151 slechts vage balletjes op te gooien om daarna met een uitvoeringswet de zaak te 'regelen'. Bovendien kan elke gewone meerderheid die uitvoeringswet naar eigen gevoel veranderen, wat de onafhankelijkheid van de magistratuur op de helling zet.

Er zijn dan ook stemmen — bijvoorbeeld die van rechtenprof en minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte (SP) — die vinden dat men niet te overhaast moet te werk gaan met de hervorming van de bevorderingen in de magistratuur. Politieke benoemingen leiden er volgens hun redenering toe dat kandidaten van alle gezindheden evenwichtig verdeeld worden over de magistratuur. De politisering is met andere woorden de beste garantie tegen de partijdigheid van de

Justitiekatern

rechtsbedeling. Tegen deze argumentatie valt heel wat in te brengen. Zo is het maar de vraag of een verdeling van de magistratenposten onder de grote politieke partijen alle strekkingen aan bod laat komen. En zouden bovendien die strekkingen niet beter gediend zijn door een magistratuur met de meest geschikte raadsheeren zonder meer, in plaats van door magistraten die eerst politieke kleur hebben moeten bekennen?

Representativiteit

In de huidige omstandigheden ziet het er dan ook naar uit dat de wijziging van het bevorderingsstelsel er hoedanook komt. Toch is dat zo eenvoudig niet. Alle voorstellen, zowel van meerderheid als van oppositie, verwijzen naar objectieve criteria. Dat klinkt heel mooi in theorie, maar wat blijft daar in praktijk van over? Bestaan er wel objectieve criteria die voorspellen of iemand een goede raadsheer zal zijn? Een examen meet bijvoorbeeld niet of een rechter talentvol partijen kan verzoenen, of hij moreel geschikt is en voeling heeft met de maatschappij. Een bevordering kan dus niet enkel op basis van zijn examens, maar moet ook met subjectieve vragen rekening houden. Daarom lijkt een 'breed' samengestelde raad het beste instrument om de magistraten permanent te evalueren en in het verlengde daarvan te bevorderen.

Philip Coucke
Bart Eeckhout

Persrechter moet korrekte info aan pers verschaffen

Pers en gerecht worden vrienden

De stormwind die de laatste maanden door het justitiegebouw raast, doet de nodige tegendruk opwelen in de vorm van allerlei initiatieven. In de brede initiatievenwaaier van justitieminister De Clerck, zit ook de uit Nederland geïmporteerde persrechter. Deze (voorspelbaar nog virtuele) rechter vormt een soort brug tussen het gerechtsgebouw en de pers. Door journalisten voldoende en korrekte informatie te verschaffen over (de werking van) het gerecht wil men dat gerecht toegankelijker maken voor de niet-juridisch geschoolde burger.

Over de verhouding tussen pers en gerecht wordt de laatste tijd heel wat geschreven. Vele artikels, nota's, parlementaire debatten en boeken (zoals bijvoorbeeld 'De vierde macht' van Jan Clement (red.) of 'Man bij hand' van Pol Deltour) hadden deze gespannen verhouding als onderwerp. De pers verwijt het gerecht zijn hermatische geslotenheid; het gerecht verwijt de pers een te grote nieuwsgierigheid en onnauwkeurigheid. En inderdaad, en dat tot terecht stijgende ergernis van juristen, zijn kranten jammer genoeg niet altijd even korrekt in hun justitiële berichtgeving. De burger wordt dus nu en dan verkeerd ingelicht over de technische kant van het recht of krijgt soms een vertekend beeld van bepaalde problemen, bijvoorbeeld door het paginabreed uitsmeren van assisenproessen in de pers. Redenen voor deze soms foutieve of gekleurde informatie zijn vooral tijdsdruk, sensatiezucht maar ook een gebrek aan kennis terzake. Wat een jour-

nalist immers zelf niet volledig begrijpt, kan hij ook niet deftig overbrengen. De rol van de pers in het tegengaan van de vervreemding tussen burger en recht is nochtans uiterst belangrijk.

Film

Minister De Clerck speelt nu dus met het idee om ook in ons land persrechters in te voeren. Zo'n persrechter is eigenlijk een 'gewone' magistraat, die voor onbepaalde termijn een bijkomende taak toegeschoven krijgt. Bij voorkeur is het een vrijwilliger die reeds een aantal jaren ervaring heeft op verschillende deeltterreinen van het recht. Volgens een nota van het ministerie van Justitie is het niet aangewezen om de korpschef — voorzitter van een rechtbank of een hof — met deze opdracht te belasten. De persrechter moet evenwel een magistraat zijn die een zeker hiërarchisch gezag geniet.

De persrechter krijgt verschillende opdrachten. Wanneer de media er zelf om vragen — en hier ligt het initiatief dus bij de journalisten zelf — dient hij toe te lichten wat er op een bepaalde openbare terechtzitting is gebeurd. Hij moet de beslissing van een rechter, eventueel vergezeld van de nodige objectieve toelichting, meedelen en kan desgevallend ook de mogelijk rechtsmiddelen, bijvoorbeeld hoger beroep, vermelden. Indien dat gevraagd wordt, kan hij ook uitleggen hoe een concrete beslissing tot stand kwam. Hierbij moet hij uiteraard rekening houden met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de partijen en dient hij ook wettelijke regels terzake in het oog te houden. Op meer praktisch vlak dient de persrechter ook afspira-

ken te maken in verband met het filmen of nemen van foto's in de rechtzaal.

Op eigen initiatief is het de taak van de persrechter om algemene informatie te verschaffen over de inhoudelijke werking van een rechtbank, bijvoorbeeld over de beruchte 'rol', de openbaarheid van de terechtzitting, het verschil tussen niet-ontvankelijkheid, ongegrondheid en onbevoegdheid, of de onderscheiden taken van rechter en parketmagistraat. Belangrijk is vooral dat hij korrigerend moet optreden ten aanzien van onjuiste, onnauwkeurige of onvolledige informatie die gepubliceerd wordt over (lopende) procedures. Ten slotte moet de persrechter de magistraten die belast zijn met een zaak afschermen van de al te nieuwsgierige pers. Over een stevig figuur beschikken kan dus geen kwaad.

GSM

Interessant om weten is dat er veelvuldig gedacht wordt aan een geleidelijke en vrijvliegende, dan aan een snelle en systematische invoering van persrechters. Volgens de genoemde nota wil men vermijden dat in de opstartfase naar de buitenwereld toe te hoge verwachtingen worden opgewekt. Eerst zal dus bij de verschillende hoven en rechtbanken geïnformeerd worden of er kandidaten zijn om de taak op zich te nemen. De uiteindelijke bedoeling is om per gerechtelijk arrondissement voor de verschillende rechtbanken samen één persrechter te hebben en één per rechtsgebied ('ressort') van elk Hof van Beroep. De geïnteresseerde magistraten ontvangen een basisopleiding en zullen mekaar een aantal keer per jaar ontmoeten om ervaringen en know-how uit te wisselen. Dit overleg moet leiden tot een vergelijkbare werking in gans

HOMOFIELE GETUIGE IN ZAK DI RUPPO IS FANTAST



het gerecht.

Naast het invoeren van persrechters zou ook een soort 'Grote Raadgever' aangesteld worden waarop de persrechters een beroep kunnen doen wanneer ze bepaalde informatie of raad nodig hebben in een concreet geval. De Grote Raadgever-magistraat dient 'onafhankelijk' te zijn en moet een hoge magistraat als korpschef hebben. Verder moeten de persrechters ook een bepaalde infrastructuur ter beschikking hebben, zoals een ontvangstruimte voor journalisten, fax, GSM of semafoon. Of die dan betaald worden door de overheid is niet duidelijk. De persrechters zouden in die hoedanigheid ook nog administratief ondersteund worden door een griffier die zorgt voor een algemene assistentie.

Het idee van een persrechter kan alleen maar op applaus onthaald worden. Wanneer dit alles ook werkelijkheid wordt, staan burger en gerecht weer wat dichterbij elkaar. En zo moet dan uiteindelijk de beruchte kloof een beetje verdwijnen.

Steven Dupont

Professor Herbots, dekaan rechten over de malaise in de magistratuur

“Wij hadden die mensen moeten buizen”

Wanneer het regent in het Justitiepaleis, dan druppelt het in De Valck. In de recente heisa rond het gerecht bleven ook de rechts-fakulteiten te lande niet gespaard. Als er een probleem is met de bekwaamheid van de magistraten — wat toch vaak beweerd wordt — dan is dat immers niet in geringe mate ook de verantwoordelijkheid van het rechtsonderwijs. Het heet dat dat onderwijs zijn studenten niet genoeg voorbereidt op hun latere maatschappelijke taak. Een aantal rechtenproffen hield er een andere mening op na en in een open brief loofden zij onlangs de rechtsopleiding als “aanzienlijk gemoderniseerd en geïnternationaliseerd.” Een van de ondertekenaars van deze brief was professor Jacques Herbots, dekaan van de fakulteit van de Rechtsgeleerdheid.

Jacques Herbots: «Ik heb die brief ondertekend om een signaal te geven dat wij in de fakulteit bekommerd zijn om wat er gebeurt. Ik geef onmiddellijk toe dat die passage uit die brief een beetje stoefrig klinkt. 't Is nu het moment niet om tegen de mensen te gaan zeggen: “Zeg, we hebben het goed gedaan hoor!” Maar de grond van de zaak is wel waar. Er is al heel wat veranderd in het rechtsonderwijs. Alleen kun je dat nu nog niet altijd merken. Mensen zoals mevrouw Liekendael behoren immers nog tot de oude garde. Vergelijk dat eens met een Stefaan De Clerck, die nog een oud-student van deze fakulteit is, dan zie je toch al een wereld van verschil.»

Veto: Als er onbekwame magistraten in ons rechtstelsel werken, draagt de universiteit daar dan geen verantwoordelijkheid voor?

Herbots: «Ik ga u shockeren, maar wij hadden die mensen moeten buizen. Is het niet zo dat wij veel te gemakkelijk diploma's uitreiken?»

Veto: Of moet de universiteit anders gaan lesgeven, zoals werd geopperd op de VRG-gespreksavond over modern rechtsonderwijs?

Herbots: «Dat de rechtstudent niet meer moet kunnen dan dikke kursussen van buiten blokken zeggen ze al van in mijn studententijd. Maar ik herken het rechtsonderwijs niet meer hoor. Als ik in mijn tijd afstudeerde kon dat perfect zonder ooit de bibliotheek gezien te hebben. Het probleem is dat je hier met een fakulteit zit van drieduizend studenten. Begin daar maar eens in kleine groepjes les aan te geven.»

Veto: Volgens professor Blanpain werkt er volk genoeg in de fakulteit om in kleine groepjes les te geven.

“Die houding van Liekendael is typisch een houding van de universiteit van Brussel en zelfs van die van Gent.”

Herbots: «Dan moet hij nog maar eens dekaan worden, dan zal hij nog eens zien.»

Veto: Zijn de profven wel bereid om in kleine groepjes les te geven aangezien dat toch een heel andere aanpak vereist en vooral meer werk met zich meebrengt?

Herbots: «Denkt ge dat? Ik heb juist les gehad voor een grote groep; als ik buiten kom, kunnen ze mijn hemd uitwringen. Ja, er zijn collega's die hun cursus aflezen, dat weet ik ook.»

Veto: Maar daar wordt nooit iets tegen gedaan?

Herbots: «Tja, ge kunt daar ook niets

tegen doen.»

Veto: Dan is professor zijn de enige job die je slecht kan doen zonder gevaar hem te verliezen?

Herbots (aarzelt): «Als het de spugaten uitloopt, gebeurt er wel iets. Ik heb al één geval gekend onder mijn dekaanat waar iemand met vervroegd pensioen is moeten gaan. (stilt) Wij worden niet opgeleid om les te geven. Je hebt er die dat kunnen en je hebt er die dat niet kunnen. Je wordt daar in feite mee geboren. Als je het niet kan, mag je daar nog van alles aan gaan doen, het helpt toch niet. Om goed les te geven moet je een beetje de clown uithangen, dat is toneel spelen. Je hebt droogstoppels die perfect hun materie beheersen maar die dat niet kunnen overbrengen.»

Veto: Lesgeven is toch een belangrijk onderdeel van wat een prof moet kunnen. Moet die benoemingsprocedure dan niet veranderd worden?

Herbots: «Ook dat verandert. Men kijkt meer en meer naar de onderwijskapaciteiten van een persoon en de evaluatie die daarvan werd gegeven, nog niet genoeg naar mijn goesting, maar toch. Ik heb in

der, je hebt geen goesting meer in dat jachtig leven, je wilt een pensioen. Die advocaten postuleren en ze gaan nog benoemd worden ook. De allerbeste advocaten die worden geen rechter, die verdienen genoeg met hun praktijk. Hoe kun je anders de vrouwelijke van het magistratenkorps verklaren? Het komt veel voor dat zowel het openbaar ministerie als de drie rechters allemaal vrouwen zijn. Dan stel ik mij de vraag “Hoe komt dat?”. Omdat ze onderbetaald zijn en het beroep daardoor minder aantrekkingskracht heeft.»

Veto: Vormt het huidige schandaalklimaat een gevaar voor de rechtsstaat?

Herbots: «Ja, dat is een heel pertinente vraag. Zijn we nu niet aan het deraileren? Ik vraag me zelfs af of men dit soort dingen niet doet om die spontane volksbeweging te kraken, om ze in diskrediet te brengen. Met Pinxten en Kelchtermans weet men toch nog steeds niet wat er gebeurd is. Neem nu Di Rupo, iedereen weet dat hij homoseksueel is, maar dat is toch geen schande? Heeft hij zich schuldig gemaakt aan seksuele om-

hebben een tekst letterlijk geïnterpreteerd zonder veel verbeeldingskracht te gebruiken.»

Veto: Was dat dan nodig?

Herbots: «Volgens mij wel als er meer dan 300 000 mensen op straat komen. Dat geeft toch aan dat er bij de mensen iets heel anders leeft.»

Veto: Maar is dat dan geen volksjustitie?

Herbots: «Nee, volksjustitie is wat er gebeurd is met de kruisiging van Kristus. Pilatus zit daar en buiten roepen ze “Kruisigen, kruisigen!” Dit was niet zo; het ging toch niet van: “Schiet die neer!” Enfin, zo heb ik dat toch niet geïnterpreteerd. Dat is een zeer spontane reactie van de mensen die aanvoelen dat dit onrechtvaardig is en daar moet je als rechter rekening mee houden.»

Veto: Wat vindt u van de reactie van de studenten op het hele gebeuren rond de Witte Mars en het feit dat de studenten niet op straat zijn gekomen?

Herbots: «De rechtstudenten hebben een avond georganiseerd in De Somer met een



Zonder lange arm kom je er niet.

(foto Peter Creemers)

het voorwoord van de ‘Balans’ (VRG-kringsblad, nvdr) begin dit jaar geschreven dat ik er niet trots meer op was om jurist te zijn. Ik heb daar ook geschreven: “Zouden we eens niet in eigen boezem moeten kijken? Zou het onderwijs daar soms niets mee te maken hebben?”

«Er ligt nu een succesvol voorstel op tafel om andere disciplines in de les te betrekken. Bijvoorbeeld een socioloog of een econoom die komt wijzen op de gevolgen van bepalingen in een bepaalde wet.»

Veto: Politieke benoemingen worden vandaag met de vinger gewezen als de oorzaak van alle kwaad.

Herbots: «Politieke benoemingen zijn een goede zaak in de zin dat ze kunnen dienen om de verscheidene geledingen in de samenleving te vertegenwoordigen. Voor zover men dat wil bereiken heb ik geen bezwaar. Waar ik wel bezwaar tegen heb, is dat men onder het mom van deze techniek mensen gaat benoemen die niet de beste zijn.»

Veto: Juristen vinden dat rechters onderbetaald worden. Of zoals professor Van Orshoven het zei: “Je moet idealist, lui, steenrijk of gek zijn om nog rechter te spelen.” Dat zijn niet noodzakelijk kenmerken voor de beste juristen.

Herbots: «Je hebt er die dat doen uit idealisme. Het is waar dat de rechters onderbetaald zijn. Hoe word je rechter bij ons als je advocaat bent? Je wordt al een dagje ou-

gang met minderjarigen? Men had daarmee misschien best in de kranten gewacht, maar nu... van zodra er de minste schijn is, vliegt men erop. Wat hij nu ook doet, die man zijn carrière is gekraakt.»

Veto: Is er daar geen probleem met de wet die stelt dat een minister voor ondervraging door het Hof van Cassatie zo'n zware procedure moet ondergaan?

Herbots: «Die wet is slecht, zoals zeer veel wetten, of toch alleszins verouderd, niet aangepast aan onze dagen. Het parlement is maar geïnteresseerd in het maken van een wet als ze er iets mee kunnen ‘rapen’. Je moet nu toch geen genie zijn om die verwijzingswet op punt te stellen. Misschien moet de fakulteit ook eens in eigen boezem kijken en wetsvoorstellen gaan doen.»

Diner

Veto: U heeft na het spaghetti-arrest gezegd dat de rechters aan het Hof van Cassatie buroklerken zijn.

Herbots: «Klerken zijn mensen die ook nuttig zijn; een griffier of een deurwaarder past regels toe zonder zich daar vragen bij te stellen. Een echte jurist — en ik hoop dat rechters dat nog altijd zijn — moet iemand zijn die het recht toepast met enige verbeeldingskracht en enig zicht op beleid. Wat heeft het Hof van Cassatie nu gedaan? Die

debat en ook een gespreksavond rond modern rechtsonderwijs. Ik heb dus niet te klagen, de rechtstudenten hebben een standpunt ingenomen. Problemen heb ik wel met studenten die denken dat er geen speld tussen dat Kassatie-arrest te krijgen valt. Die houding van Liekendael is typisch een houding van de universiteit van Brussel en zelfs van die van Gent. Zij hebben zo de benadering van de jurist die de letter van de wet toepast, en dan vooral daar zo strak mogelijk binnen blijft. Wij, in Leuven, hebben sinds lang een andere aanpak. Och, die regels, ja natuurlijk, maar je moet zien wat daar achter steekt. Ik heb op dat debat uitingen gehoord waar ik niet mee akkoord ga. Ik had in die dagen ook een diner en daar zaten mensen van de UCL en iemand van de VUB. Ik pak die dame van de UCL aan en vraag haar of ze met dat vonnis akkoord gaat. “Ja”, zegt ze. Op het einde van het diner zeiden die mensen “Eigenlijk waren wij tegen dat arrest maar durfden we dat niet zeggen.” Ik vond dat vertederend. Er zijn dingen waar je soms een beetje schroom voor hebt om ze te zeggen.»

Bart Eeckhout
Lorin Parys

Kommunikatiekloof tussen burger en gerecht



Justitie heeft het zitten: crisis in het gerecht! Door die crisis krijgt de problematiek van de verstaanbaarheid van het recht een sterk geaktualiseerd tintje. Taal is immers een noodzakelijk en belangrijk medium voor de toegankelijkheid van het ganse systeem. En misschien is een algemene communicatiestoornis ook wel een hoofdoorzaak van de huidige crisis binnen justitie. Bovendien is zo'n taalproblematiek ook gewaarslijkt voor de democratie en raakt ze eveneens de rechtvaardigheid als (idealistisch?) uitgangspunt of doel van het recht. Of zoals de Franse minister van Justitie reeds in 1974 stelde: "Il faut que la justice se fasse enfin comprendre de ceux pour qu'elle est faite."

In het geding komen en emancipatie heeft niet tot doel dat iedereen kan meepraten over wat hem niet aangaat". Recht zou misschien wel als streelend moeten hebben een zo groot mogelijke verstaanbaarheid te hebben voor een zo groot mogelijk aantal mensen. Want vanaf het moment dat een geschrift niet uitsluitend bedoeld is voor communicatie onder specialisten zou de schrijver zich eigenlijk moeten richten tot een algemeen publiek en dus de regels van de algemene taal (kwa woordkeuze, zinsbouw en stijl) in acht moeten nemen. Een probleem hierbij is dat een wet in handen komt van allerlei specialisten die op alle mogelijke manieren zullen proberen om de zin en strekking van de woorden in te perken, uit te breiden of aan te passen.

Jargon

Wanneer je de rechtstaat vanuit het perspectief van de verstaanbaarheid wat grondiger bekijkt, kan je een driedelig onderscheid maken. Beginnen we bij de vaktaal. Het recht hanteert een specifiek, voor leken ontoegankelijk jargon. Op zich is dit verwoerdelijk noch problematisch. Ook de garagist heeft dat. Bepaalde woorden uit deze 'taal' kunnen zelfs niet letterlijk vertaald worden en zijn enkel te omschrijven. Deze specifieke groeptaal is belangrijk voor een efficiënte communicatie tussen specialisten. Achter één term kan een grote betekenis schuilgaan en specialisten weten dan met een minimum aan energie onmiddellijk waarover het precies gaat. Eksakte communicatie in het recht is immers van groot maatschappelijk belang.

Hiermee samenhangend is er, in de tweede plaats, ook de eigen logica van het recht en de bijna hopeloze ingewikkeldheid van een deel van de wetgeving. Deze complexiteit vormt in de eerste plaats een probleem voor juristen, die uiteindelijk een grote vertaalverantwoordelijkheid hebben tegenover leken. De overmatige beregeling van de laatste decennia zorgt er ook voor dat de wetgever soms erg slordig is. Daarbovenop, en misschien als oorzaak van de ingewikkeldheid, komt nog het feit dat de wetgeving enorm snel wijzigt. Zo werd de werkloosheidswetgeving de laatste vijf jaar maar liefst tweehonderdvijftig keer gewijzigd.

Ten slotte is er nog het Nederlands van de juridische teksten zelf. Juridische teksten zijn veelvuldig doorspekt met passieve werkwoordsvormen, hyperlange zinnen of gallicismen. Hieraan kan makkelijk iets veranderd worden, en een kwalitatieve verbetering is misschien ook het meest dringend en het meest haalbaar. Stadhuis-taal vermijden is zeker mogelijk en vraagt enkel wat extra aandacht. Natuurlijk blijft de juridische korrektheid van het geschrevene een prioriteit. In Leuven ijvert professor Nederlandse taalkunde Smedts al jaren voor een verbetering van de Nederlandse rechtstaat. Door middel van korrigerende artikelen in allerlei tijdschriften, tracht hij de juristen die extra aandacht bij te brengen. Helaas lijkt zijn strijd soms pijnlijk veel op die van Don Quichotte. Op strikt taalkundig gebied liggen verbeteringen echter uitermate voor de hand. Naast dit alles is er ook

nog het probleem van de zo diep in de juridische wereld genestelde traditie. De cryptische arresten van het Hof van Cassatie zijn daar schitterende voorbeelden van.

In de rechtbanken zelf vormen in de eerste plaats de rechtzittingen soms een probleem. Zo komt het maar al te vaak voor dat de gedaagde de draagwijdte van een magistratenvraag (inclusief mogelijke juridische angels) niet beseft. Hierbij heeft de advocaat dan een belangrijke alertheids- en vertalingstaak. De advocaat dient verder zijn cliënt uitleg te verschaffen en hem bij zijn procedure aktief te betrekken, zeker wanneer hij het zelf vraagt. Dan is er ook nog de rechterlijke uitspraak zelf. Hierbij is de (soms erg beperkte) motivering van groot belang, niet alleen op vlak van de begrijpelijkheid, maar een motivering is ook wettelijk verplicht. Rechters zouden toch een extra inspanning moeten doen wat betreft hun zinsbouw en woordkeuze. **Echter:** "wanneer iemand een advocaat heeft (wat niet steeds verplicht is) zullen wij daar uiteraard rekening mee houden en dan ook minder inspanning doen om de draagwijdte van ons vonnis volledig uit te doeken te doen. Die taak schuiven we dan door naar de advocaat", aldus een magistraat. Dit lijkt op zich zeker aanvaardbaar, gezien de gerechtelijke achterstand en het belang van een grondige beslissing.

Imago

Naast dit alles kan ook de vraag gesteld worden in hoeverre niet-juristen zelf een aktieve of passieve rol spelen in de toegankelijkheid van het recht. Dikwijls vinden mensen het recht maar interessant als ze er zelf mee geconfronteerd worden.

Hoe groot moet hun naar kennis hunkenrende inspanning zijn? En wat te doen met de kansarmen of de maatschappelijk kwetsbare groepen van de bevolking, waarvan wordt aangenomen dat zij over veel minder communicatieve vaardigheden beschikken? Realistische pogingen om de rechtstaat te verbeteren, en dus te komen tot een zo groot mogelijke algemene verstaanbaarheid, lijken dan ook een maatschappelijke noodzaak. Op zich is dit natuurlijk geen oplossing van alle problemen, maar het is wel een stap in de goede richting. Een andere oplossing die nu en dan wordt voorgesteld en die alleen maar op een grandioos applaus onthaald kan worden is het inlassen in het middelbaar onderwijs van een verplicht vak 'recht' of 'maatschappelijke vorming'. Daarin zouden dan enkele basiselementen van het rechtssysteem belicht kunnen worden en een vertrouwde met het gerecht lijkt dan ook wat dichterbij de realiteit te liggen.

Er bestaat een lichte, vooral theoretische aandacht voor het probleem maar niet zozeer bij juristen en blijkbaar nog minder bij politici (zie kader). En toch is aandacht voor de taal belangrijk voor het nu toch wel besmeurde imago van het gerecht. Juristen bekommeren zich te weinig over de indruk die ze maken op hen waarmee ze in contact komen. Mensen hebben recht om hun rechtspositie te kennen. Wanneer ze deze enkel door een bepaald taalgebruik niet kunnen inschatten kan men zich vragen stellen over het democratische karakter en de rechtvaardigheid van deze situatie. Of zoals prof. R. Foqué op het VRG-debat stelde: "Justice is translation".

Steven Dupont

Elke burger komt sowieso meer dan eens in contact met de taal van wet, rechter of overheid. De uiterlijke vorm van een dergelijke mededeling zal hem dan ook niet onberoerd laten. En daar wringt een schoentje. Uit verschillende concrete situaties blijkt immers duidelijk dat de leek de taal van het recht niet begrijpt. Wanneer niet-juristen een juridische tekst te lezen krijgen, stijgt de kreet "Waarom kunnen ze dat nu niet simpel zeggen?" vaak ten hemel. Juristen, die opgevoed worden in een traditie van verkeerd taalgebruik, beseffen dikwijls niet dat ze niet begrepen worden. Het feit dat er in het parlement zoveel juristen zitten, heeft ongetwijfeld ook zijn invloed op de taal van de wetten. Dit kan de vvreemding van de burger ten aanzien van het gerecht duidelijk in de hand werken. Deze terecht opmerking van Jos Bourveroux tijdens het door het VRG georganiseerde debat 'terechte repliek', werd door minister van Justitie De Clerck echter als onbelangrijk afgewimpeld. Natuurlijk, juristen in het parlement zijn noodzakelijk, zeker vanuit juridisch-technisch oogpunt. Maar niet-juristen zouden hen kunnen wijzen op het feit dat de wetten uiteindelijk ook voor andere mensen verstaanbaar zouden moeten zijn.

Emansipatie

Juristen maken dikwijls een terminologisch onderscheid waar de leek de zin niet van inziet. Daarnaast klagen anderen dikwijls ook over het feit dat juristen zinnen "opfleuren" met latijn en allerlei vreemde woorden, dat ze algrijpselijk archaisch en en formalistisch schrijven, soms een ekstreme precisie aan de dag leggen, enzovoort. De vraag is dus hoe de wetgever, rechter of ambtenaar dichterbij de burger kan gebracht worden, opdat diens betrokkenheid bij het gehele overheidszandelen niet door een gebrek aan communicatie in het gedrang zou komen.

Maar is het wel vereist dat een wet of een vonnis voor iedereen verstaanbaar is? Op het eerste zicht lijkt dit bijna onmogelijk. Of zoals soms gesteld wordt: "Taal is slechts een probleem als macht en belang

Stilte, hier werkt de taaldienst

In de Vlaamse Raad, Kamer en Senaat zijn zogenaamde 'taaldiensten' werkzaam. Om de werking van zo'n dienst te verduidelijken, nemen we de zeventienkoppige taaldienst van de Senaat als voorbeeld. De dienst werd oorspronkelijk opgericht om — in een tijd dat de hogere klassen nog eksklusief Franstalig waren — parlementaire teksten te vertalen. Ook vandaag nog is het vertalen de voornaamste taak van deze taaldienst. Het vertalen van parlementaire teksten op zich al zorgt voor de nodige problemen, al was het maar omwille van het specifieke vakjargon. Bovendien besteedt men de laatste jaren meer aandacht aan de kwaliteit van het Nederlands in die teksten.

Dat we de laatste decennia met een enorme toename van allerlei wetteksten zitten, zorgt voor overbelasting op de taaldiensten, waardoor het risico op slordigheden verhoogt. Het blijkt bovenal niet gemakkelijk te zijn om met politici samen te werken. Ze hebben elk hun gevoeligheden en beschouwen de mensen van de taaldienst nogal eens als gevaarlijke 'woordverdraaiers'. Dikwijls moeten de taaldiensten allerlei pragmatische en opportunistische argumenten zoeken om politici ervan te overtuigen toch het Nederlands en niet het 'Belgisch' te gebruiken.

De meeste tegenwind met betrekking tot taalkundige verbeteringen krijgen de taaldiensten van de regering zelf. De huidige regering Dehaene heeft op dat vlak dikwijls maar één doel: "Dit moet zo snel mogelijk gestemd worden." Allerlei

taalkundige opmerkingen zijn dan alleen maar ballast. Zo zijn de recente kaderwetten in een erbarmelijk Nederlands opgesteld. De wetten die, via een wetsvoorstel, door het parlement zelf worden aangebracht, zijn doorgaans van een betere kwaliteit dan deze die ontstaan in de regering, zo zegt de taaldienst. De taaldienst voelt zich nog enigzins getroust doordat ze zich af en toe gesteund weet door de Raad van State. De afdeling wetgeving van dit administratief rechtsschoolge moet in bepaalde gevallen haar advies geven over de voorgestelde teksten en maakt daarbij regelmatig gezaghebbende taalkundige opmerkingen.

Bij ons is het raadgeel van de taaldienst verplicht of gebeurt automatisch, maar de opmerkingen van de dienst zijn niet bindend. Dikwijls wordt dan ook afgunsigt gekeken naar het Engelse systeem ter verbetering van de taal van de wetteksten. Daar moet elk voorstel (ook voorstellen die uitgaan van de regering) of amendement eerst langs de 'draftsmen' passeren. Zij gieten de grove tekst in een duidelijke en korrekte taal en pas daarna kan de tekst voorgelegd worden aan het parlement. Zo wordt toch al een eerste taalzuivering doorgevoerd. Wetten moeten eenduidig, duidelijk en nauwkeurig zijn en liefst verstaanbaar voor zoveel mogelijk mensen. Daarbij is taalzuivering geen overbodige luxe. Wanneer daar te weinig aandacht aan besteed wordt, werkt men de vvreemding tussen burger en gerecht alleen maar in de hand.

(sd)

88 **I-DO COPY** **118**

Tiensestraat **KOPIËREN - DRUKKEN - PRINTEN - ONTWERPEN** Tiensestraat

9 - 19 u. **Maandag t/m Donderdag** 9 - 22u.

9 - 19u **Vrijdag** 9 - 20u.

gesloten **Zaterdag** 10 - 17u.

.....IT TAKES TWO TO TANGO..... (advertentie)

Veto tot op het bot

De laatste weken hoorde men de universiteitstudenten vaak beweren, als kritisch commentaar op de gebeurtenissen op straat, dat de meeste betogers niet weten waar ze juist tegen reageren. Men zou alles op één hoop gooien. Uit deze hoop worden dan enkele volkshelden gelicht en de rest wordt verketterd. Maar weten wij studenten zelf wel hoe ons rechtstelsel werkt en hoe ons wetboek er van binnen uitziet? Veto probeert alvast enkele cruciale misverstanden uit de wereld te helpen.

Natuurlijk is het onbegonnen werk om alle juridische misverstanden en halve waarheden uit de wereld te helpen. De wet is immers een veelkoppig monster en zou alles helder en interpreteerbaar zijn, dan kon men de rechtsfakulteit gelijk opdoeken en alle advocaten op pensioen sturen. Wie ons, naar de modale student gerichte, lijstje te karikaturaal of onvolledig vindt, verwijzen wij eerder naar de handboeken 'Strafvordering' van professor Raf Verstraeten en 'Belgisch Strafrecht' van de professoren Verstraeten en Dupont, dan naar toekomstige lezersbrieven. Maar kende u deze al?

"De wil van het Hof van Kassatie is altijd wet!"

Mis. Het Hof van Kassatie is geen vonnisgerecht. Het kan wel eventueel een beslissing van een lagere rechtbank verbreken. Het Hof gaat na of er in het vonnis of arrest geen inbreuk op de wet is gebeurd en of de nodige vormvereisten vervuld zijn. De rechter in Kassatie spreekt zich niet uit over

de grond van de zaak. Hij spreekt zich enkel uit over de vraag of de vonnisrechter wettelijk tot zijn beslissing is kunnen komen op basis van de feiten door deze laatste vastgesteld. Wanneer een vonnis of arrest wordt verbroken, verwijst het Hof de zaak naar een ander rechtscollege. Kassatie lost de zaak dus niet zelf op. Het nieuwe rechtscollege is in principe niet gebonden door de uitspraak van Kassatie. Slechts wanneer door het Hof een tweede keer hetzelfde wordt verbroken is de uitspraak bindend voor lagere hoven en rechtbanken.

"We want Connerotte, die is tenminste niet politiek benoemd!"

Fout. Een onderzoeksrechter is een rechter in de rechtbank van eerste aanleg die door de koning (lees: de regering) is aangeduid en dit gedurende een termijn van drie jaar, met mogelijkheid tot verlenging van deze termijn met telkens vijf jaar. De opdracht van de onderzoeksrechter bestaat erin bewijsmateriaal te verzamelen. In de uitvoering van deze taak wordt hij geacht volledig onafhankelijk op te treden. Dit wil concreet zeggen dat hij zowel bewijsmateriaal à charge (tegen de verdachte) als à décharge (in het voordeel van de verdachte) bijeenbrengt. De onderzoeksrechter moet de beschuldiging en de verdediging op gelijke voet behandelen. Opvallend is dat er feitelijk geen rechtsmiddel bestaat tegen een onderzoeksrechter die nalaat zijn werk te doen en dus de facto een zaak naast zich neerlegt.

"Bourlet moest toch eigenlijk ook uit zijn functie ontheven worden wegens spaghetti-partijdig!"

Juist niet! De procureur des konings is lid van het openbaar ministerie (OM), ook wel parket genoemd. Het OM heeft als taak de toepassing van de strafwet te vorderen en — eventueel — de



strafvordering (vervolging) in te stellen. De onderzoeksrechter en de procureur zijn volledig onafhankelijk van elkaar. De procureur kan wel vrij aan de onderzoeksrechter vragen bepaalde onderzoeksdata te stellen teneinde de gewenste vorderingen te formuleren. De onderzoeksrechter moet, zoals gezegd, onpartijdig zijn, terwijl de procureur net als de beklagde en de burgerlijke partij een partij is in het geding. Daarom veranderde de spaghetti van procureur Bourlet niets aan zijn rol, die altijd al partijdig was.

"Als het proces tegen Dutroux na tien jaar niet afgesloten kan worden, dan verjaren de feiten!"

Niet helemaal. Ons systeem van verjaring heeft tot gevolg dat een misdrijf slechts een zekere tijd vatbaar blijft voor vervolging. De huidige termijnen zijn zes maanden voor overtredingen, vijf jaar voor wanbedrijven en tien jaar voor misdaden. (Handig om weten: inbreuken op de verkeerswetgeving verjaren na één jaar.) De verjaringsstermijn begint te lopen vanaf de voltrekking van het misdrijf, maar het is belangrijk te beseffen dat de verjaringsstermijn vatbaar is voor stuiting en schorsing. Als de verjaring wordt gestuit, bijvoorbeeld door een geldige "daad van onderzoek" begint vanaf dat moment een nieuwe termijn te lopen. Concreet: wanneer, zoals in de zaak-Dutroux, er geldige stappen in het onderzoek gezet worden voor de tien jaar sinds het misdrijf zijn verstreken, start er op dat moment een nieuwe termijn. In geval van schorsing wordt de verjaring gedurende bepaalde tijd onderbroken. Dit heeft dus tot gevolg dat het dikwijls langer duurt dan tien, vijf of een half jaar na de feiten dat het delikt effectief zal verjaren.

"De minister van Justitie heeft het onderzoek naar de verdwenen meisjes verhinderd!"

Toegegeven, de positie van de minister

van Justitie ten opzichte van het gerecht is niet altijd even duidelijk. Alleszins beschikt de minister over het zogeheten 'positief injunktierecht' waardoor de minister het bevel kan geven een vervolging in te stellen. Hij kan echter geen vervolging verbinden. De verhouding tussen de minister van Justitie en het parket wordt vaak omschreven als "gezag doch geen leiding".

"Wie door de Raadkamer vrijgelaten wordt, is onschuldig!"

Mis. De Raadkamer is een filter tussen onderzoek en vonnisgerecht en gaat na of het onderzoek genoeg aanwijzingen heeft geleverd om een proces voor een vonnisgerecht verantwoord maken. Indien dit niet het geval is kan de Raadkamer beslissen de verdachte buiten vervolging te stellen. Een tweede taak van de Raadkamer houdt verband met de aanhouding van verdachten. Men mag verdachten slechts voor een bepaalde tijd en onder bepaalde voorwaarden vasthouden. De Raadkamer oordeelt elke maand of er nog voldoende redenen zijn om iemand vast te houden. Indien dit niet het geval is, zal zij de vrijlating uitspreken. Dit wil dan niet zeggen dat men onschuldig is. De verdachte wacht zijn eventuele proces gewoon buiten de gevangenis af.

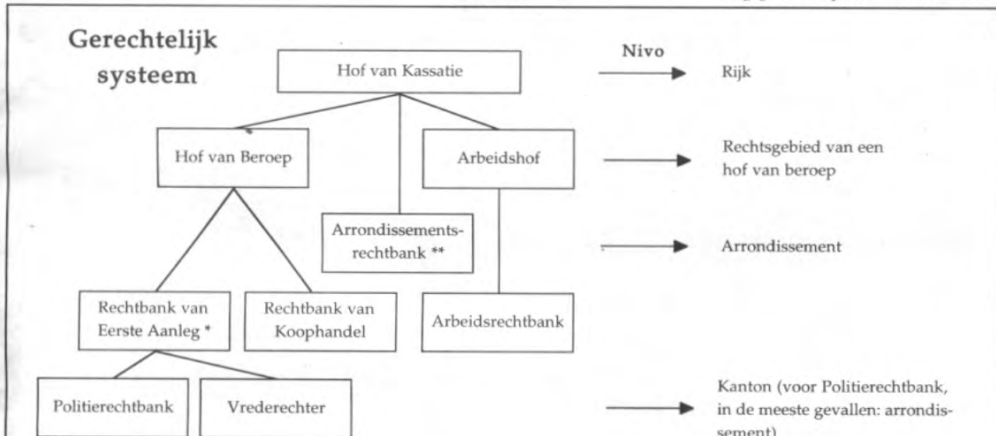
"Alle misdrijven worden vervolgd!"

Daar zou niet aan te beginnen zijn! Daarom is het Openbaar Ministerie, wanneer het kennis genomen heeft van een bepaald misdrijf, vrij te beslissen of het al dan niet de strafvordering instelt. Zij kan de zaak ook seponeren. Daartoe heeft het OM beoordelingsvrijheid, de welke een uitdrukking is van het zogenaamde opportuniteitsbeginsel. Dit beginsel geeft het OM de mogelijkheid een 'vervolgingsbeleid' te voeren. Tenzij het beleid er een prioriteit van maakt, heeft de foutparkerder die zijn boete niet betaalt dus veel kans dat zijn zaak gesponoreerd wordt.

"De pers heeft het recht om van alle procesgegevens op de hoogte gesteld te worden!"

Neen, want er bestaat zoiets als het geheim van het onderzoek. Dit is er voor het algemeen belang, omdat zo druk en tussenkomst van de publieke opinie vermijden wordt, wat het onderzoekswerk en de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de magistraten ten goede komt. Bovendien wil men de sensatiezucht van het publiek vermijden en de verdachte behoeden voor nefaste publiciteit. Daarom mogen de procesgegevens enkel onder de bij wet bepaalde voorwaarden aan de verdachte en de burgerlijke partij en hun raadsliden meegedeeld worden.

Nu U dit allemaal weet, kan ons ganzenbordspel geen problemen meer opleveren. En avant, les jeunes!



*: als de zaak van de Rechtbank van Eerste Aanleg reeds van een Politierechtbank of een Vrederechter komt, zal een nieuw beroep rechtstreeks naar het Hof van Kassatie gaan.
 **: de taak bestaat erin bevoegdheidskonflikten tussen de Rechtbanken op te lossen

Veto's Groot Justitie Ganzenbord



Veto's Groot Justitie Ganzenbord

Spelregels: Beslis wie voor welke partij speelt; ieder vult zijn naam in op de pion-partijkaart. De SP'er vult daarenboven het schandaal in waarin hij/zij betrokken is geweest, de VLD'er het bedrijf waarvan hij/zij directeur is, de CVP'er het aantal villa's dat hij/zij gebouwd heeft, de VU'er de kleur van zijn/haar ogen. De drie grootste partijen maken onderling uit wie mag beginnen. De Volksunie vertrekt als laatste.

DOOT
BOEK



3 — U geniet bescherming van hogere echelons. Ga naar vakje acht.

5 — U compileert het Eerste Groot Dutrouxmoppenboek. De eerste druk is op vier dagen uitverkocht. U mag nog eens gooien.

7 — Leuven Centraal. U blijft hier zitten tot u meer dan drie gegooid hebt.

9 — U krijgt een ministerportefeuille en u doet aan vriendschapspolitiek. Een medespeler naar keuze mag 5 vakjes vooruit.

11 — U wordt ontvangen bij de koning. Uw zaak ligt hem nauw aan het hart, zegt hij en hij stuurt u vier plaatsen vooruit.

13 — Een dikke proficiat met uw benoeming tot onderzoeksrechter. Ga zeven plaatsen vooruit.

16 — U koopt een Agustahelikopter en ontdekt wat snelheid is. Al uw medespelers gaan één vakje achteruit.

18 — Op een perskonferentie ontkent u alles en u besluit de feiten af te wachten. Sla twee beurten over.

20 — Een grote krant brengt aan het licht dat met uw benoeming tot onderzoeksrechter enkel politieke motieven gemoeid zijn. U wordt aan de schandpaal genageld. Ga zeven plaatsen terug.

23 — U bent lid van Opus Dei. Twee beurten lang, kan u niks gebeuren.

25 — Uw rechtszaak wordt op de rol geplaatst. Sla een beurt over.

28 — U houdt een zitstaking op de trapjes van het justitiepaleis in Brussel. U gaat niet verder vóór u een oneven aantal ogen gegooid hebt.

31 — Het gevreesde spaghettivakje! U moet helemaal opnieuw beginnen.

33 — U hebt het achterpoortje gevonden. U interpreteert de wet heel creatief en mag daarom meteen naar vakje 55.

35 — Ondanks de vele en konstruktieve vergaderingen slaagt u er niet in met een genuanceerd en representatief standpunt naar buiten te komen. U wisselt van plaats met de laatste speler.

39 — U bent samen met Elio top of de bill op de Roze Balletten. Ga vier vakjes vooruit.

43 — U komt in het Hof van Kassatie, maar eigenlijk moest u gewoon naar het toilet. Zes vakjes achteruit.

44 — U komt in de doofpot terecht. Sla twee beurten over.

46 — De gevangenis van Lantin. U mag niet verder vóór u een zes gegooid hebt.

48 — Proficiat! Vraag ons niet waarom, in rechtszaken is niet altijd alles even duidelijk. "De wegen van de democratie zijn ondoorgrondelijk," zei minister Stefaan De Clerck vorige week nog in een grote Vlaamse krant. U wisselt van plaats met de koploper.

51 — Uw zaak komt voor assisen. De speler rechts van u bepaalt uw straf.

53 — U haalt drie miljoen op voor de vzw Quick en Flupke. Ga meteen naar vakje 58.

56 — Hé, u bent vader Marchal niet! Ga meteen negen plaatsen achteruit.

59 — Ga meteen naar vakje 52. "Er is daar misschien iets interessants te vinden." Indien u langs een mijnschacht passeert, ontvangt u geen startgeld.

61 — U bent op weg naar de witte mars, maar krijgt een lekke band op de grote ring rond Brussel. U bent de oorzaak van een file van 60 kilometer en moet meteen drie vakjes achteruit.

63 — Proficiat! U brengt 300 000 mensen op de been in een waardige en serene massabetoging. U heeft gewonnen.

"Ik durf soms zelfs niet zeggen wat ik studeer"

Bij alle ophef van de afgelopen maanden rond het Belgisch rechtstelsel, de zaak Dutroux en de recente schandalen rond enkele ministers, kwamen de rechtstudenten zelden aan bod om de gebeurtenissen te bekomentariëren. Op een eenvoudige uitnodiging van Veto daagden acht rechtstudenten op, die zich door het gure novemberweer toch richting 's Meiersstraat wisten te worstelen. Zij spuiden hun mening en kritiek over het rechtsonderwijs, het huidige juridische klimaat en de rol van de pers.

Namen deel aan dit bijwiltje zéer geanimeerde gesprek: Marie (1ste lic), Raf (2de lic), Steven (3de lic), Dieter (2de lic), Henri (1ste lic), Frank (1ste lic), Bart (2de kan) en Christian (1ste lic). Twee andere genodigde misten de boot, maar de aanwezigen kregen genoeg discussiestof voorgeschoteld om af en toe grondig met elkaar van mening te verschillen. Daarnaast blijkt dat rechtstudenten zowel hun eigen opleiding als de werking van het gerecht serieus in vraag stellen.

niemand durft z'n vinger opsteken, zeker niet in een groep van zeshonderd studenten.»

Klein

Veto: Zijn jullie te vinden voor kleine werkgroepen, als aanvulling van de hoorcolleges?
Raf: «Ik denk dat het belangrijk is dat we een theoretische basis hebben. Die krijgen we in hoorcolleges. Maar het kan soms verhelderend zijn om in discussie te treden. Nu is het zo dat je de opgelegde stof tegen het eind van het jaar blokt en dat is het dan. Het belangrijkste is dat, eens de basis gelegd is, er in kleine groepen rond gewerkt wordt. In het tweede jaar hebben we zo eens een concreet probleem moeten oplossen, van de stof die je daarmee bestudeert blijft ook veel meer van hangen. Bibliotheekwerk bijvoorbeeld, dat leer je pas in de laatste twee jaar en dan moet je het allemaal zelf uitzoeken.»
Christian: «In St. Aloysius in Brussel, waar ik les gevolgd heb, had je dat wel. Daar ging de prof, in functie van latere opdrachten die wij kregen, met kleine groepjes van vier, vijf studenten de bibliotheek door. Hij

pen na te denken?»
Raf: «Dat varieert toch van hoorcollege tot hoorcollege. Bij sommige vakken worden vragen gesteld die je schriftelijk of mondeling kan beantwoorden en waarin ruimte gelaten wordt voor eigen werk. Er zouden best meer hoorcolleges mogen zijn.»
Veto: Het klassieke bezwaar van de prof is dat de groepen voor deze manier van werken veel te groot zijn.
Frank: «Aan de universiteit van Namen waren we met zeshonderdvijftig in eerste kan en konden bijna alle vakken mondeling afleggen. Dat argument is een dooddoener.»
Veto: Klopt het dat rechten de studierichting is waar je het meest van buiten moet leren?
Dieter: «Wat is daar zo slecht aan? De basis moet je toch zo kennen, over al de voorbeelden kan je nog discussiëren.»
Steven: «Duizenden één artikeltjes van buiten leren is zinloos en dat onthou je later ook niet meer als je daar niets meer mee doet.»

Reproductie

Veto: Bieden de cursussen werkelijk een antwoord en een mogelijkheid tot discussie over bijvoorbeeld het arrest van Kassatie?
Raf: «Sommige wel, andere niet, maar ik denk dat dat een uitvloeisel is van de te beperkte ruimte voor discussie in het algemeen. Meestal wordt zoiets met een grapje of kwinkslag afgedaan.»
Frank: «Ik denk dat zulke verwijzingen handig zijn in een kleine werkgroep, waar je op die manier een concreet thema krijgt om rond te werken.»



Is er nog plaats voor idealen? Rechtstudenten zetten de zaken recht.

(foto Peter Creemers)

Veto: Wat is jullie algemene indruk van het rechtsonderwijs aan de KU Leuven?
Marie: «Er bestaat geen enkele studie die zover van de praktijk staat als rechten. Vraag maar aan om het even welke jonge advocaat of hij een praktijkgerichte opleiding gekregen heeft.»
Henri: «Eigenlijk moet de vraag zowel aan profen als aan studenten gesteld worden, of ze wel in kleine groepen willen samenwerken.»
Bart: «Is de oplossing dan om kleine werkgroepen op te richten? Het kan ook liggen aan de stof zelf. De kloof die er bestaat tussen theorie en praktijk. Kijk bijvoorbeeld naar het Brits systeem, dat is veel meer praktijkgericht. Zij studeren alles op voorhand in en tijdens de les worden er gevalstudies besproken.»
Frank: «Het is ook veel interessanter om in discussie te treden met de prof en dingen te veranderen dan om er gewoon te zitten. Er is op dit ogenblik niet veel ruimte voor discussie in de les.»
Dieter: «Die mogelijkheid is er wel, maar

legde dan ook alles uit.»
Raf: «Aan de KU Leuven hebben we zo één vak van vijftien uur, in tweede kan, en dat is het enige moment waarbij je in contact komt met de bronnen die je nodig hebt. Dit terwijl de laatste twee jaar en vooral de rest van je beroepsleven in teken staan van het goed kunnen raadplegen van de nodige bronnen.»

"Ze breken een systeem af dat werkt."

Dieter: «Je maakt van bibliotheekwerk toch wat je zelf wil. Uiteindelijk heb je volgens mij in de praktijk niet zoveel nood aan die bibliotheek, behalve dan misschien als advocaat.»
Marie: «Is de theoretische basis in de hoorcolleges niet reeds veel te gedetailleerd om nog ruimte te laten om over die onderwer-

pen na te denken.»
Dieter: «Er zijn altijd studenten die liever gewoon de les volgen en studeren zonder gekonfronteerd te worden met steeds maar vragen en interpellaties. Dat zijn daarom geen slechte studenten.»
Raf: «Er zijn in bepaalde werksituaties ook mensen nodig die alleen maar reproduceren en weergeven. Het verschil tussen universiteit hogeschool is dat deze laatste veel meer praktijkgericht onderwijs biedt. Ik denk dat het belangrijk is om mensen die verbaal niet zo sterk zijn niet alleen op te zadelen met werkcolleges en seminars, er moet een evenwicht zijn tussen beide studievormen.»
Christian: «Beter is nog dat elke student de gelegenheid heeft om te kiezen, zonder verplichting.»
Raf: «Vorig jaar was er een student die weigerde eksamen af te leggen omdat dat puur reproductiewerk was. Zijn partiele waren uitstekend, hij had alleen maar zestienen en meer. Toch is hij geboeid omdat hij wou dat men hem kritische vragen stelde en geen reproductievragen.»

Veto: Bij om het even welk vak is het toch mogelijk om kritische vragen te stellen in plaats van reproductievragen? Dat laatste kost dan wel meer tijd en energie.
Dieter: «Ja, maar hoe kan je zo een representatief eksamen maken? Als de student dan een vraag krijgt uit de stof die hem het minst ligt, zit je toch met problemen.»
Henri: «Bij zo'n eksamen is dat probleem van representativiteit juist kleiner dan bij reproductievragen. Als je iets niet geblokt hebt, kan je niet antwoorden. Bij een verbandsvraag kan je nog zelf distilleren aan de hand van de bagage die je al hebt.»
Dieter: «Dat is het net, dan kan je je gewoon uit de slag trekken door veel te praten.»

Mand

Bart: «Ik denk dat je dan onmiddellijk door de mand valt, dus dat argument gaat niet op. Je kan niet een eind weglullen zonder te argumenteren, en om te argumenteren moet je een basis kennen hebben.»
Veto: Een ander probleem is de evaluatie van de docenten. De cursus van sommige docenten lijkt op een gesproken syllabus. Toch wordt er niets ondernomen om aan dit probleem te verhelpen.
Steven: «Onderwijs moet prioritair zijn, een prof mag natuurlijk naast zijn lesgevend functie nog ander werk hebben, maar dat mag zijn eerste taak niet in het gedrang brengen.»
Dan wordt het even een zootje. Iedereen praat door elkaar, men is het er wel over eens dat er een mentaliteitswijziging op gang moet komen, maar dat kan niet zomaar van de ene dag op de andere gebeuren. Ook de manier waarop deze moet gebeuren, zorgt voor heel wat ophef. De discussie dreigt een kakafonie van stemmen te worden, waarin niemand meer echt gehoord wordt. Tijd om in te grijpen en het mes in concrete koek te zetten.

Onpartijdig

Veto: Wat vinden jullie van de recente schandalen, die het politiek bestel en het rechtswezen domineren?
Marie: «Ik heb de indruk, zeker sinds de laatste zaak met Di Rupo, dat alles een beetje uit de hand loopt. Alsof alles in ons rechtstelsel nu totaal verkeerd is, en dat klopt toch niet. Ik reageer daar erg verontwaardigd op.»
Henri: «Hoe kan je bewijzen dat ons rechtstelsel zo slecht nog niet is?»
Christian: «Wij werden voor een TV-reportage geïnterviewd over de zaak-Dutroux, meerbepaald over het uitspraak van Kassatie met betrekking tot onderzoeksrechter Connerotte. Wij vinden dat arrest terecht. Men moet zich houden aan de bepalingen van onpartijdigheid. Dat stond haaks op wat de meeste mensen op dat ogenblik dachten, echt ongelooflijk. En dat komt gewoon omdat ze niet weten hoe ons rechtstelsel werkt. Ze hebben ook niet de mentaliteit van een jurist en zouden iemand spontaan be- of veroordelen zonder na te denken.»
Veto: Wat met de aantijging dat mensen die met het recht bezig zijn, in hun eigen kaste, in hun ivoren toren, leven.
Christian: «Dat klopt, gewone mensen zouden dan ook veel meer op de hoogte moeten zijn van het systeem dan nu het geval is.»
Raf: «Ik denk dat mensen veel meer op de hoogte zijn dan wij denken. Zij kennen misschien de korrekte omschrijvingen niet van 'Kassatie' en zo, maar hebben een gevoel van onrecht. Daar moeten wij rekening mee houden. Ten eerste omdat het gerecht blijkbaar niet meer kan voldoen om dat gevoel van onrechtvaardigheid te verminderen. Ten tweede omdat nu de zaken zo moeilijk gemaakt worden dat het gewoon niet meer verstaanbaar is en het gemakkelijk wordt om kritiek af te doen als 'onwetendheid'.»
Marie: «Maar de publieke opinie verandert konstant, ondermeer door de invloed van de pers.»
Raf: «Een reden te meer om de informatiestroom te kanaliseren. Er zijn groeperingen,

waaronder de universiteit, die dat kunnen. Wij moeten standpunten innemen en mensen meetrekkers, zoals vakbonden, politieke partijen, en professoren. Die groepen moeten de pers informeren zodat alles gekanaliseerd wordt.»

Benoeming

Veto: Welke dingen kan je concreet verbeteren aan het systeem zoals het nu is? Moeten bijvoorbeeld politieke benoemingen afgeschaft worden en gaat dat iets veranderen?

Henri: «Ik denk dat men hoe langer hoe meer eksamens probeert in te voeren maar uiteindelijk moet dat toch een politieke beslissing zijn want het gaat om politieke verantwoordelijkheid. Volledig afschaffen lijkt me bijna onmogelijk.»

Steven: «Je moet toch niet aan vriendjespolitiek gaan doen.»

Henri: «Absoluut niet, onafhankelijkheid moet gegarandeerd zijn.»

Veto: Als er zo'n externe raad voor de magi-

«Wij vinden dat spaghetti-arrest terecht. Men moet zich houden aan de bepalingen van onpartijdigheid.»

stratuur wordt opgericht die de benoemingen gaat regelen: wie gaat dan zeggen welke mensen daarin moeten zitten?

Henri: «Misschien zijn politieke benoemingen nog niet zo slecht, zolang men kan zien of de persoon in kwestie wel goed werk levert. Als hij 'onpartijdig' zou zijn, zou dat evengoed tot gevolg kunnen hebben dat hij minder goed gaat werken, minder zijn best doet.»

Christian: «Wat er in België in de praktijk gebeurt als je rechter wil worden is onvoorstelbaar: je moet dan eerst een partijkaart gaan halen en tonen. Dat vind ik veel te ver gaan. Gelukkig zijn er veel juristen die na hun benoeming die partijkaart gewoon in de vuilbak gooien en het recht gaan toepassen zoals zij dat goed achten.»

Steven: «Tot voor kort ging het niet om tot rechter benoemd te worden zonder partijkaart.»

Frank: «Werken ze daar ook niet met examens?»

Veto: De examens hebben alleen maar te maken met de aanwijzing. De namen van diegenen die geslaagd zijn worden gepubliceerd in het Staatsblad. Recent werd bekend dat de helft van de laatste lichting reeds weggekocht was door 'headhunters' voor grote bedrijven.

Raf: «Het grote probleem is niet dat magistraten te weinig betaald worden, maar dat het hele gerecht zo gepolitiseerd is dat niets meer vanzelfsprekend is. Zaken waar je als burger gewoon recht op hebt, worden gepresenteerd als 'diensten' en dat wordt wel effe 'geregeld'.»

Jaren

Veto: Wat met de eindleuze processen die worden gerekend omwille van 'procedurefouten'?

Henri: «Men moet kijken of dat de fout is van het gerecht en de rechter of van de advocaat.»

Veto: Daar bezondigen toch beide partijen zich aan?

Henri: «Ja, maar men mag toch alle middelen die er zijn gebruiken om zich te verdedigen? Het is aan de rechter om dit in goede banen te leiden en ervoor te zorgen dat nuttige procedures niet misbruikt worden.»

Dieter: «Je hoort konstant over 'achterpoortjes' en dat is ook te begrijpen, want het lijkt er wel op. Vooral de pers schenkt enorm veel aandacht aan alles wat er fout loopt en dat vertekent de werkelijkheid. Het is een feit dat bijvoorbeeld een bepaald procedure al duizend keer zijn nut bewezen heeft waardoor een proces goed is kunnen aflopen, maar zij plaatsen dat dat alleen maar in een slecht daglicht. Er zijn

natuurlijk altijd 'kreatieve' advocaten, je kan nu eenmaal geen wetten opstellen waarbij geen enkel misbruik mogelijk is.»

Raf: «Daar moet dan toch een rechter ingrijpen en zeggen dat er misbruik van een procedurereguleer is. Daarom moet hij ook meer vrijheid krijgen.»

Veto: Wat vinden jullie van de berichtgeving in de media en het imago dat rechtstudenten en het hele systeem wordt aangemeten?

Steven: «Ik durf soms zelfs niet zeggen wat ik studeer, omdat ik dan een hele lading over mij heen krijg.»

Marie: «Ze trekken vaak feiten en haalen de sensatie eruit. Ik kan er niet rustig bij blijven als ik zo'n artikel lees. Ik vind dat een zeer gevaarlijke evolutie. Ze breken een systeem af dat werkt.»

Idealen

Veto: Wat was jullie motivatie om rechten te studeren?

Dieter: «De opleiding leek mij — algemeen gezien — interessant. De advocatuur spreekt mij daarbij bijzonder aan, niet zozeer het pleiten zelf, maar het konsult, het raadgevende aspect.»

Frank: «Ik vind de materie op zich interessant, de maatschappij is een chaos en het recht probeert daar een systeem op toe te passen. Die wisselwerking is zeer boeiend.»

Steven: «Ik vrees dat ik begonnen ben uit zuiver idealisme.» (Algemene schaterlach) «Ik wil graag iets met milieurecht doen en ook tegen onrecht in het algemeen. Dat idealisme is er nog maar heeft een serieuze deuk gekregen. Ontgoocheling dus, maar ook nog steeds de hoop iets te kunnen

Studenten over het (ge)recht

«Bij rechten zitten knappe vrouwen»

Uoorzien van mutsen, sjals en handschoenen, ging Veto bij de student in de ijskoude straat peilen naar de kennis en de mening van niet-rechtstudenten over het (ge)recht. Vragen over de actualiteit geven een idee van wat men onthoudt uit de media. Toch lijkt het interessant te zien hoe meningen gevormd worden los van een specifiek juridische kennis, maar soms eerder op basis van een soort intuïtie over rechtvaardigheid. Los daarvan kon Veto het niet nalaten te vragen naar de eventuele vooroordelen over de rechtstudent in het algemeen. Heeft men een mening over de rechtstudent, zoals men die heeft over 'de rechter' of 'de politicus'?

Na de zaak-Dutroux is iedereen bijna verplicht geworden om zich een mening te vormen over de werking van het (ge)recht. Een veel gehoorde kritiek was dan ook dat velen spreken over iets waar ze eigenlijk geen notie van hebben. Een student bevindt zich wat dat betreft misschien in een bevoorrechte positie, al was het maar omdat vele studenten ook één of ander rechtsvak in hun basispakket hebben zitten.

Anthony

Niet alle ondervraagden hadden een idee waarom Kassatie nu eigenlijk het hoogste gerechtshof van ons land zou zijn. Toch wisten de meesten ons te vertellen dat het Hof toezicht houdt op alle rechtspraak. Dit toezicht zou dan bestaan in het waken over de gevoerde procedures om daar dan een bindende uitspraak over te doen. Terwijl een studente politieke wetenschappen ons haarfijn uitlegde dat een Kassatie-uitspraak pas na een tweede verwijzing bindend is, wist een andere student ons niet meer te vertellen dan dat Kassatie "die rechtbank is die Bourlet heeft afgezet". De meest frappante uitleg was nochtans: "Kassatie is het hoogste gerechtshof omdat het de rechtspraak kan veranderen van de andere rechtbanken, omdat het het hoogste

«Je kan niet een eind weglullen zonder te argumenteren, en om te argumenteren moet je een basis-kennis hebben.»

veranderen.»

Marie: «Het rechtstelsel maakte op mij altijd de indruk van een efficiënte, goed geoliede machine, maar nu loopt er heel wat fout en begin ik me vragen te stellen, zoals 'Waarom studeer ik rechten?' En dan kom ik bij een — misschien naïef — ideaal: recht raakt alle vlakken van de maatschappij, dus door rechten te studeren wil ik ook meewerken aan de uitbouw van die maatschappij.»



Justitiekatern

in rang is.»

Wat de 'Wet Lejeune' is, was ook niet voor iedereen duidelijk. Toch waren een heel aantal studenten het erover eens dat het een wet zou zijn die de vervoegde invrijheidstelling betreft. De evaluatie van deze wet liep parallel voor nagenoeg alle studenten die we raadpleegden. Men moet geval per geval bekijken of een veroordeelde hiervan in aanmerking komt. Enkelen hadden weliswaar vragen bij de vangenis als bestraffingsmiddel, maar toch moesten zich niet laten leiden door bijvoorbeeld de overbevolking van de vangenis om sneller over te gaan tot vervoegde invrijheidstelling.

Dat het Italiaanse pastagerecht veel opdoek bij onze vraag over partijdigheid, hadden we op zijn minst kunnen vermoeden. De meningen over het spaghetti-arrest waren heel verdeeld. Sommigen vinden het dom van Connerotte, omdat hij moest weten dat hij een grote fout beging. Anderen vinden afzetting overdreven, zeker in vergelijking met andere zaken. Hierbij werd door een student geschiedenis verwezen naar de zaak 'A. De Clerck': «Daar zijn de rechters ook met de ouders van Anthony'ke gaan koffiedrinken.» Toch was de teneur dat, ook al is hij maar een mens, een onderzoeksrechter zo objectief mogelijk moet zijn. Een architect in spee vindt de onpartijdigheid van de rechter zelfs de belangrijkste regel van het recht.

Geklist

De door ons gekliste studenten hebben bijna allemaal het vak 'recht' gevolgd, hetzij op de middelbare school, hetzij hier in Leuven. Voor velen was deze voorkennis te algemeen of te specifiek (bijvoorbeeld volkenrecht, staatsrecht, EG-recht), en droeg die niet bij tot enig inzicht in de praktijk. Om in het middelbaar onderwijs een praktijkgericht college over het recht te geven waren er weinig te vinden. Een doktoraatstudent filosofie vertrouwde ons toe dat het dan zinniger zou zijn om een algemene maatschappelijke vorming te geven: «Niet alleen kennis over het recht is belangrijk om een goed inzicht te hebben in het

Dieter: «De mensen beginnen er vaak aan uit idealisme, meestal hebben ze vroeger al ervaring met recht, door de job van een van de ouders bijvoorbeeld. Idealisme, bestrijding van onrecht is bij mij nooit één seconde opgekomen als motivatie voor de studie.» (Gegniffel)

Bart: «Ik geef eerlijk toe; mijn motivatie was — onder andere — veel geld verdienen. Ik kwam uit het middelbaar en was enorm geïnteresseerd in geschiedenis. Maar wat kan je daar mee aanvangen buiten het onderwijs? Dus ben ik rechten gaan studeren, nu eigenlijk vanuit het idee van het systeem af te breken. Hoe kan je immers kritiek spuien op iets dat je niet kent? Dat is dus ook idealisme.» (Hilariteit).

Christian: «Het systeem zal nooit veel beter — of slechter, 't is maar hoe je het bekiikt — worden dan het nu is. Ik wil van rechten op de boogte zijn, dat is allemaal zeer belangrijk want we leven er dagelijks mee.»

Ann Bries
Lorin Parys

maatschappelijk leven, maar ook politiek, cultuur, enzovoort.» Het juridisch taalgebruik zou dan weer 'normaal' zijn. Een student vertaler-tolk vond het zelfs 'iets hebben, dat juridisch taalgebruik.' Een enkeling vindt het taalgebruik problematisch en een laatstejaarsstudent politieke wetenschappen vindt het vooral moeilijk ten aanzien van "minderbegaafden of het vierdewereldpubliek", dat toch nog vaker met juridische instanties in contact komt.

HDR

Op de vraag wat men van de rechtstudent vindt, werd er verwonderd gereageerd. Niemand was bereid de mogelijke vooroordelen die onder studenten leven over de rechtstudent de zijne te maken. Toch werden ze kwistig en vrij uniform aangehaald. Ze varieerden van "goed gekleed vanaf eerste kan" over "rijkeluis-kinderen" en "individualisten" tot "knappe vrouwen". Iedereen vormde zijn mening over de rechtstudent vanuit zijn eigen kenniskring. Zo vind een L&W'er "het volk van 't HDR niet zijn tipe". Hij kende één toffe rechtstudent maar "die voelt zich niet op zijn gemak in die richting." Meer ten gronde, en daar peilden we uiteraard naar, vond een studente niet dat rechtstudenten veel van buiten moeten blokken. Zij zelf heeft namelijk ook enkele rechtsvakken gehad en daardoor met een wetboek leren werken en casussen oplossen. Enkele terugkomende opmerkingen waren dat rechtstudenten mensen zijn met een goedgevormde mening of mensen zijn die heel goed in staat zijn een genuanceerde stelling te peneren.

Opvallend was de genuanceerdheid waarmee de ondervraagden zelf onze vragen beantwoordden. Enkel de vragen over partijdigheid ontlokten enkele boutades. De studenten waarmee wij spraken, hebben blijkbaar ook geen echte afkeer van het (ge)recht. Niet alleen de rechtstudenten hebben een genuanceerde mening.

Steven Dupont
Raf Gerits

Professor Pyck heeft problemen met de studentenbeweging

"Ik wil nog zeer veel spaghetti eten"

Karel Pyck, hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie aan de KU Leuven heeft zijn vak dit jaar volledig aan de 'zaak-Dutroux' gewijd. Zo hoopt hij het stilzweigen van de studentengemeenschap een beetje te doorbreken. Op zijn verzoek ging Veto op Gasthuisberg naar hem luisteren, en de professor had heel wat op zijn lever liggen.

Karel Pyck: «Mijn nieuwe aanpak van lesgeven resulteert uit de vraag van minister Oosterlinck dat het universitaire onderwijs weer een vinger aan de pols van de maatschappij zou leggen. In de les wordt rond zeer concrete thema's, zoals 'Zin of onzin van Witte Zondag', op interactieve wijze gewerkt, waarbij ik het van fundamenteel belang vind dat de studenten zich in de andere rollen kunnen inleven, terwijl ze toch blijven beseffen dat ze altijd vanuit hun eigenheid en persoonlijke geschiedenis naar de dingen kijken.»

Veto: Wat vindt u van de reactie van de studenten op de gebeurtenissen?

Pyck: «Wat ik op 17 oktober gezien heb, is een polarisatie tussen aan de ene zijde hogeschoolstudenten die goedgeluimd en goed georganiseerd op straat kwamen en anderzijds de universiteitstudenten waarvan tachtig procent de uitspraak van het Hof van Cassatie een goede uitspraak vond. Ik begrijp dat niet. Zijn dat de pedagogen en kinderpsychiaters van de toekomst? Bovendien durft de minderheid die echt kindergericht denkt haar mening niet zeggen ten opzichte van de leiders in de studentenbeweging, waarin Veto toch een belangrijke rol speelt. De grote massa, zelfs van de pedagogen en psychologen, die toch eerder kindergericht zouden moeten denken, volgt de studentenleiders, die vooral bezorgd zijn om het welzijn van 'meneer' Dutroux, maar nergens blij geven van inleving ten aanzien van meneer Connerotte noch van enig medeleven met de getroffen ouders. En dat is heel het probleem van vandaag. De mensen pikken het niet langer dat de misdadiger zo goed beschermd wordt, terwijl het slachtoffer aan zijn lot overgelaten wordt.»

Supporter

Veto: Wij denken niet dat de studentenbeweging alleen bekommerd is om meneer Dutroux. Maar wat zou men dan concreet voor de slachtoffers kunnen doen?

Pyck: «Hen steunen! Dat is het enige wat men kan doen. Als justitie hen laat vallen dan hebben ze niets meer. En dat is wat gebeurd is door Connerotte van het onderzoek te nemen. Heel de wereld begrijpt dat niet. Ik ken een professor uit Australië die binnenkort naar hier komt om zich met de hele zaak bezig te houden en die man begrijpt gewoon niet hoe dat kan gebeuren. Er zijn twee meisjes gered, er zijn vier lijken gevonden, hoe is het dan mogelijk dat ze de onderzoeksrechter afzetten? Zelfs CNN heeft dat live uitgezonden. De hele wereld stond verstomd en ondertussen vonden hier de universiteitstudenten dat er niet objectief geoordeeld kon worden. Het



De Karwij
Tel: 236.236

Geschenken zonder scrupules

Blijde Inkomststraat 114, 3000 Leuven
Open di tot za - 10u tot 18 u30

is de taak van de studentenleiders en van Veto om de massa naar die kindgerichte minderheid te doen overhellen. Maar ze doen het nog niet. Ik heb mooie teksten van studenten die, mochten die door de rest gelezen worden, zouden tonen dat er wel studenten zijn die meer emotioneel op het gebeuren reageren. Nu durven ze er zelfs niet voor uit komen dat ze naar de Witte Zondag geweest zijn. Bij een recente rondvraag bleken er bij schriftelijke rondvraag meer aanwezig geweest waren dan dat er met vingeropsteking voor uit durfden komen. Is dat niet erg? Waarom kan Veto deze studenten geen spreekbuis geven?»

Veto: Daarvoor zitten we hier. Wat is dan fundamenteel het verschil tussen universiteit- en hogeschoolstudenten?

Pyck: «De universiteit benadrukt het rationele te zeer, zodat de studenten niet meer maatschappijbetrokken denken. Ze houden zich vooral bezig met de vraag 'waarom?', terwijl de hogescholen meer op daden, op

"De mensen pikken het niet langer dat de misdadiger zo goed beschermd wordt, terwijl het slachtoffer aan zijn lot overgelaten wordt."

het 'hoe?' betrokken zijn, met genoeg zin voor realiteit, zodat ze nog emotioneel betrokken zijn.»

Veto: Hoopt u dat de eventuele Rode Mars, met de eis tot aftreden van minister Vande Lanotte ook zoveel op emotie gestoelde steun krijgt, of is enige kritische afstand dan toch wenselijk?

Pyck: «Kijk, het standpunt van de studentenvertegenwoordigers is er altijd één geweest van afwachten om met de volkswoede mee te doen, tot men meer informatie, zogenoemde dossierkennis had. Welnu, hoe komt het dat de Leuvense scholieren de Aula Pieter de Somer vullen voor een

degelijk debat met de procureur? Dus de scholieren informeren zich well! En ook de hogeschoolstudenten worden geïnformeerd door hun docenten, daar speelt het voordeel van de kleinere groepen. De studenten willen dossierkennis, maar informeren zich niet. De anderen komen meteen op straat, zij voelen wat er gaande is. De universiteitstudenten zijn niet emotioneel betrokken omdat ze zich niet kunnen inleven, dat misschien hun eigen broertje, zusje of kind het slachtoffer van een Dutroux had kunnen worden. Binnen enkele jaren, als ze zelf kinderen hebben, worden ze waarschijnlijk wel weer gevoelig voor dit soort zaken. Ook, zes jaar geleden, toen op de fakulteit een studente vermoord werd, waren de geneeskundestudenten, omdat het zo dichtbij was, opeens wel emotioneel betrokken. Waarom zijn de studenten nu in tegenstelling tot de rest, zelfs de koning en de politiek, niet maatschappijbetrokken?»

Veto: Wat te denken over de meest recente affaires?

Pyck: «Ik spreek me alleen uit over objectieve informatie. Ik heb zeker vijftien gevallen bestudeerd waarin mensen ten onrechte afgeschoten geweest zijn, en ik vraag me nog altijd af hoe iemand dat te boven komt. En wat hoor ik nu, het proces tegen de moordenaars van Marc en Corinne wordt weer opgenomen omdat er twijfel was over de betrokkenheid van de onderzoekers. Kunt u zich inbeelden wat dat betekent voor die ouders? De uitspraak van het Hof van Cassatie is zo een gevaarlijk instrument ten voordele van de verdachte dat het volk dit niet meer neemt. Behalve de universiteitstudenten dan, die, in hun vrije maatschappelijke rol, eigenlijk uitermate geschikt en zelfs gemachtigd zijn tot het formuleren van hardere standpunten. Zo is het bovendien altijd gegaan. De studentenleiders van vroeger kwamen vaak later zelf in de politiek terecht, tegen wiens schenen ze eerst om het hardst geschopt hadden. En zo hoort het ook. Het verdriet me dat dit niet meer gebeurt. Men legt zich bij de dingen neer. Het debat mist deze onomwonden studentestem.»

Veto: Wat doen onze 'studentenleiders', wie dat

dan ook mogen zijn, dan eigenlijk verkeerd? **Pyck:** Hun afwachtende standpunt, zoals ik het in een artikel in De Standaard gelezen heb, heeft het steeds over een gebrek aan een genuanceerde visie op de feiten, terwijl twee geredde meisjes en vier lijken toch feiten zijn die geen nuance behoeven. Voorts doen ze meewarig over de emotionele en sloganeske reactie van het volk, waarvan velen geen spaghetti meer zouden willen eten. Welnu, ik wil nog zeer veel spaghetti eten. Dat is het symbool geworden van alle mensen die verslagen zijn en van Connerotte! Let stellen ze als alternatief informeren en sensibiliseren voor, maar wat hebben ze al gedaan? Behalve dat debat dan met onder andere professor Huyse en professor Verstraeten. En dat is knap, maar dan hoor ik dat de helft van de geïnteresseerden niet binnen kan en dat het bij dit ene initiatief blijft. Bovendien blijven ze zure over een luidekeels protest, terwijl er zonder geroep en in alle sereniteit, in navolging van die ouders, betoogd is. Ten vierde presenteren ze de Witte Mars als een zaak van scholiefen, arbeiders en huisvrouwen, terwijl ik heel wat kollega's die zondag in Brussel aangetroffen heb. Er waren heel veel intellectuelen en artiesten.»

Veto: Misschien waren er eigenlijk ook best veel studenten.

Pyck: «Misschien wel, maar feit is dat iedereen denkt dat ze er niet waren. Ze durven het niet zeggen. En ten slotte hagemert het studentestandpunt op de zogenoemde ondoeltreffendheid van de Mars. In het buitenland vonden ze het anders zeer betekendend. Driehonderdduizend mensen, dat is niet niks. En het gevaar is dat er inderdaad toch weer niets gebeurt, maar dan zal het protest weer oplaaien en het zal grimmiger en aggressiever worden. De studenten blijven vraagtekens zetten bij de inefficiëntie van het gerecht, terwijl iedereen die ermee te maken heeft daar al jaren van overtuigd is, en de rest van de bevolking het gewoon aanvoelt.»

Tom Luyckx
Greetje Van De Velde



Streekgerechten

Elke week opnieuw in elke Alma: een streekgerecht met speciale bieren en desserts

Hoe? Doe zelf een suggestie voor een streekgerecht en stop het voor 6 december in de suggestiebus: of stuur, bel of fax naar Hélène Vrebos (die de winnaars selecteert), Alma-COP, Celestijnenlaan 97 tel 32 92 38, fax 32 92 97.



Uw Fantasy & SF winkel in Leuven

Tiensestraat 155
Tel: 29.29.84

HET OOG DER MOESTER

MAGIC
The Gathering™

L.I.S.
Tel: 016/22.37.31
e-mail: infopc@lis.be

LIS presenteert: STEIN FAMILY PC

- Pentium Processor (120, 166, ...)
- 16 Mb EDO RAM - 256k SRAM
- 1.3 Gb E-IDE HDD, 1.44 Mb Floppy
- Video 64bit - 1 Mb - 1280 x 1024 res.
- 8 speed CD-ROM - geluidskaart - LS 25W
- V32b Faxmodem (+ answeering + voice)
- WIN95 + MSWORK95 + MS Internet
- GRATIS aansluiting op internet
- Belgacom Directory Services CD-ROM
- DTP pack + games: DUKE + QUAKE + ...
- 3 jaar waarborg!!!

Prijzen vanaf 39.900 fr.

“Er is nog altijd geen plaats voor het slachtoffer in de strafrechtprocedure”

In de Belgische rechtspraak wordt de aandacht eksklusief gericht op de bestraffing van de dader, terwijl de specifieke problemen van het slachtoffer worden verwaarloosd. Het is een taai cliché, maar taai clichés hebben de vervelende neiging een grond van waarheid te bevatten (wat op zich ook weer een taai cliché is, maar soit.) De Leuvense professor strafprocesrecht Raf Verstraeten stelt in 'De burgerlijke partij in het gerechtelijk onderzoek. Het slachtoffer in het strafproces' (Antwerpen 1990) nog dat terwijl "het misdrijf ons doorgaans drie protagonisten toont, namelijk de dader, het slachtoffer en de maatschappij, het strafrechtelijk apparaat traditioneel enkel de relatie tussen dader en maatschappij op de voorgrond plaatst." Om te zien wat daar nu precies van aan is, sloeg Veto zichzelf een blauw oog en ging vervolgens te rade bij de specialisten in het veld, de viktologen.

Alhoewel er al meerdere malen gesleuteld is aan het Belgisch Strafwetboek is nooit één van de commissies die tot doel hadden de strafwet grondig te hervormen in zijn opzet geslaagd. Resultaat is dat we nog steeds met een Strafwetboek zitten dat geschoeid is op de leest van negentiende-eeuwse principes. In die tijd van revoluties werd er vooral aandacht besteed aan de stabiliteit van de samenleving en dus aan de bestraffing van de misdadiger om potentiële delinkwenten af te schrikken. Het slachtoffer belandde daardoor op de achtergrond.

"Er is de laatste jaren wel een gunstige ontwikkeling merkbaar. In de vernieuwde politiewetgeving van 1992 wordt duidelijk ruimte geschapen voor een specifieke opvang van slachtoffers van misdrijven. In recente ministeriële omzendbrieven voor de politiebureaus wordt omschreven hoe moet omgegaan worden met slachtoffers, aan welke dringende behoeften moet tegemoet gekomen worden, welke informatie slachtoffers moeten krijgen, of naar wie men hen kan doorverwijzen. In de oplei-

ding aan de politiescholen is nu ook een verplicht vak viktologie voorzien. Maar zoets verandert natuurlijk niet van vandaag op morgen. De oudere garde, die nu nog het merendeel van het korps uitmaakt, heeft die opleiding natuurlijk niet genoten en bij hen merk je nog wel een zekere weerstand tegen die nieuwe aanpak. Dat is een kwestie van attitude." Aan het woord is Tony Peters, professor viktologie in de faculteit Rechten van de KU Leuven en autoriteit ter zake. De professor wijst ook op de belangrijke invloed van het ministerie van Gelijkekansenbeleid: "De toenmalige minister Smet (CVP) had veel aandacht voor de specifieke vrouwenlachtofferhulp. Het gaat daarbij meestal om seksuele delicten, die op immaterieel vlak een grote tol eisen van het slachtoffer. Nog niet zo lang geleden had het slachtoffer — in tegenstelling tot de dader — geen recht op een arts van eigen keuze. Dat is nu veranderd. Ook kan een slachtoffer nu zelf beslissen of hij het proces liever achter gesloten deur wil laten verlopen. En korpsen die een aparte, aangepaste ruimte inrichten voor slachtofferhulp krijgen hiervoor een subsidie van het departement Gelijkekansenbeleid."

Drukkingsgroep

Toch is het niet allemaal rozengeur en maneschijn. Hoewel er op het gebied van de hulpverlening al heel wat vooruitgang geboekt is, blijft de eigenlijke strafrechtpleging achterop hinken. Terwijl de rechten en plichten van de verdachte erg nauwkeurig zijn vastgelegd in de wet, is het bij de benadering van het slachtoffer vaak een kwestie van improvisatie. Met de zogenaamde 'primaire slachtofferervaringen' wordt dikwijls geen rekening gehouden. In het eerste geval wordt het slachtoffer zelf voorwerp van onderzoek en verdachtmakingen. Maar ook aan de procedure van strafrechtpleging schort wel één en ander. Naarmate de maatschappij — de 'openbare aanklager' dus — doorheen de geschiedenis meer en meer de rol van het slachtoffer is gaan overnemen in de relatie met de dader, werd het slachtoffer gedegradeerd tot een bijna overbodige meeloper in de publieke aanpak van de criminaliteit. Nogmaals professor Peters: "Het voornaamste probleem situeert

zich op het vlak van het strafrecht. In de strafrechtprocedure wordt er nog altijd bitter weinig rekening gehouden met het slachtoffer. Al wat het slachtoffer kan doen is zich burgerlijke partij stellen, zodat er samen met een veroordeling ook een schadeloosstelling voorzien wordt in het proces. En desnoods kan een slachtoffer door zich burgerlijke partij te stellen bij het parket een onderzoek afdwingen, als dat anders niet op gang zou komen."



Maar dat blijkt amper een schrale troost, zoals ook in de zaak van de vermiste kinderen aan de oppervlakte is gekomen. Toen het gerecht zich naar het gevoel van de betrokken ouders niet naar behoren van zijn taak kweet, eisten ze inzage in het dossier. Dat werd hen botweg geweigerd. "Er is inderdaad nog altijd geen inzage recht voor slachtoffers in hun eigen dossier. De discussie daarvoor is al jaren aan de gang. Ook zou er een onthaalassistent moeten komen bij elk parket. Als slachtoffers met vragen zitten over het onderzoek kunnen zij nu nergens terecht.", aldus professor Peters, die hoopt dat de beleidsmakers zullen leren uit de gebreken die nu boven komen drijven. "Een belangrijke rol daarbij is weggelegd voor groeperingen als de VZW Marc & Corinne die vandaag over heel wat maatschappelijk prestige beschikken en als drukkingsgroepen kunnen wegen op het beleid."

Kwetsbaar

Dat er vandaag toch sprake kan zijn van een slachtofferbeleid is de verdienste van initiatieven uit diverse hoek. Een niet te miskennen rol daarin speelt de viktologie, een interdisciplinaire wetenschap die staat op het kruispunt van ondermeer criminologie, psychologie en rechtswetenschap. Viktologen onderzoeken en inventariseren de noden van slachtoffers van delikten, om op die manier initiatieven te steunen die moeten leiden tot een betere (juridische) hulpverlening. De specifieke noden van slachtoffers kunnen erg uiteenlopend zijn, aangezien zij afhankelijk zijn van een aantal factoren die op elkaar inspelen, zoals de aard en de context van het delikt, het profiel van de dader en de psychosociale toestand van het slachtoffer zelf. De burgerlijke partijstelling leidt in het beste geval tot een financiële schadeloosstelling, hoewel ook dat lang niet zeker is, gezien het feit dat slechts een minderheid van de delikten wordt opgelost en de dikwijls weinig rooskleurige financiële toestand van de dader. Daarenboven lost een financiële compensatie niet alle leed op. Voor de fysieke, morele en psychosociale gevolgen van een delikt is evenwel niet altijd ruimte in de rechtspraak, precies omdat ze vaak zo verschillend en weinig tastbaar zijn.

Toch is het mogelijk een aantal algemene kenmerken af te leiden. Zo moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de emotionele reacties die onmiddellijk op de traumatiserende gebeurtenissen volgen en effecten die pas op langere termijn zichtbaar zijn. Iemand die zich de eerste ogenblikken krangig houdt, kan later een glap krijgen. Niet zelden krijgen slachtoffers na een tijdje paranoïde neigingen of last van een (onterecht) schuldgevoel. Dat kan dan

minder te maken hebben met concrete fysieke of materiële schade dan met een dieper liggend verlies van vertrouwen in de sociale orde, die verondersteld wordt het individu in bescherming te nemen. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de 'maatschappelijk meer kwetsbare' groepen. Vrouwen — vaak miskend als slachtoffer van seksuele delikten —, bejaarden, alleenstaanden, economisch zwakkeren, of, in het licht van de recente gebeurtenissen, kinderen verdienen een aangepaste slachtofferbehandeling.

Ook de inspanningen van de centra voor slachtofferhulp, in dit landsdeel overkoepeld door de VZW Slachtofferhulp Vlaanderen, mogen niet onvermeld blijven. Hun doelstellingen volgen min of meer de sporen die door de viktologie werden uitgetekend: opvang van en hulpverlening aan slachtoffers van misdrijven, onder-

steunen en coördineren van die hulpverlening, stimuleren van een adequate slachtofferbenadering door de politiebureaus en het organiseren van preventie-acties om slachtofferchap te voorkomen.

De stimulansen die mee uitgaan van deze centra en de stilaan wijkzorgende houding van overheidswege doen professor Peters in het boek 'De achterkant van de criminaliteit' (Leuven 1993) voorzichtig positief besluiten dat "in het kader van de strafrechtpleging relevante bijstellingen en innoverende hervormingen hebben plaats gevonden om het slachtoffer eerder en beter aan zijn trekken te laten komen." Zijn collega Hutsebaut nuanceert evenwel verderop in hetzelfde boek: "Eén en ander leidt ons tot de conclusie dat het onvoldoende is her en der kleine ingrepen te bewerkstelligen in het wettelijke kader dat de positie van het slachtoffer bepaalt, maar dat er dringend werk moet worden gemaakt van een globale herdenking en formulering van de grondslagen van de maatschappelijke reactie op criminaliteit in

VALDER MARCHAL OP RESTAURANT



zijn geheel." Indien echter de recente gruwelijke gebeurtenissen één positief gevolg hebben, dan zal het wellicht zijn dat de allang bestaande vraag om meer aandacht voor slachtoffers in de rechtspraak nu plots een breed en dwingend maatschappelijk platform gekregen heeft, dat door de beleidsmakers niet kan uit de weg gegaan worden.

Bart Eeckhout

Bronnen: T. Peters en J. Goethals (red.), 'De achterkant van de criminaliteit. Over viktologie, slachtofferhulp en strafrechtbedeling.' (Leuven 1993). R. Verstraeten, 'De burgerlijke partij in het gerechtelijk onderzoek. Het slachtoffer in het strafproces.' (Antwerpen 1990)

Slachtoffer ontmoet dader te L.

Eén van de opmerkelijkste experimenten op het vlak van strafrecht en slachtofferhulp is wel de zogenaamde 'herstelbemiddeling', waarbij dader en slachtoffer in een informele sfeer met elkaar in contact gebracht worden. Dit experiment werd door de afdeling Kriminologie van de Leuvense Rechtsfaculteit in 1993 opgestart op verzoek van de Koning Boudewijnstichting. Het idee komt oorspronkelijk uit de VSA en Canada, waar al vanaf de jaren zeventig gewerkt wordt met 'mediation programs' in het kader van de 'reparative justice'. De bedoeling is om in kleine delicten, bij voorkeur met jonge delinquenten die voor het eerst met het gerecht in aanraking komen, dader en slachtoffer via bemiddeling weer bij elkaar te brengen. Strafrechtspleging dient te worden afgestemd op verzoening en herstel, luidde de mooie boodschap. De ontmoeting en bemiddeling tussen dader en slachtoffer moet daarbij leiden tot een spoediger herstel van de opgelopen schade.

Het herstelbemiddelingsexperiment in België richtte zich evenwel ook op zwaardere vergrijpen, waarbij er sprake is van ernstige materiële en immateriële schade. Professor Peters van criminologie begeleidde de herstelbemiddeling tussen 1993 en 1995. "Onze bedoeling was een overleg op gang te brengen tussen slachtoffers en daders. Vaak lukte dat ook en kwamen we tot een akkoord. Dat moest dan nog wel voorgelegd worden aan de rechter, want in deze eerste fase bleef rechtsvervolgning onvermijdelijk", aldus de professor. "Na 1995, toen wij dus aangetoond hadden dat deze aanpak resultaat opleverde, werd het experiment geofficieel en overgenomen door het ministerie van Justitie. Op dit moment wordt het alleen toegepast in het arrondissement Leuven, waar twee bemiddelaars zich voltijds bezig houden met deze zaken. Belangrijk is dat de politiebureaus hier in Leuven nu al rekening houden met de mogelijkheid van herstelbemiddeling in hun benadering van de betrokkenen van een delikt. Zij wegen telkens af welk dossier in aanmerking komt voor bemiddeling en welk niet." Ondertussen 'herstel' van schade kunnen maatregelen vallen zoals bijvoorbeeld het aanbieden van eekuses.

Daarnaast wijst de professor op een vergelijkbaar project in het kader van de jeugdbescherming: "Voor jonge delinquenten is er de mogelijkheid in een 'vereffeningsproject' te stappen. Hierbij vergoeden zij het slachtoffer door een inspanning te leveren, bijvoorbeeld in gemeenschapsdienst. Met het geld dat dat werk oplevert, wordt dan het slachtoffer schadeloos gesteld."

"De beste remedie tegen klassejustitie is naar de burger toe te stappen."

In de politieke en gerechtelijke schandalen plaatsen vandaag het Belgische gerecht in de schijnwerpers. Een vloedgolf van kritiek, wantrouwen en ontgoocheling beukt los op de gerechtelijke dijk. Nog voor het hoogtij werd, besloot prokureur des konings van Leuven Carmen zijn 'ivoren' maar 'belegerde' burcht te verlaten. Voor honderden scholieren zette hij de werking van het gerechtelijk apparaat uiteen en beantwoordde massa's vragen.

Prokureur Carmen: «Het gerecht is een open huis en vooral nu dient dit bewezen te worden. Het is mogelijk dat dit vroeger niet genoeg gebeurde. Er is nooit echt veel aandacht geweest voor het gerecht. Aangezien het gerecht heden ten dage in het middelpunt van de belangstelling staat, is het voor ons ook veel gemakkelijker om naar buiten te treden. Het was niet mijn bedoeling om het systeem te verdedigen maar om te getuigen. De scholieren hier in Leuven hebben op een voorbeeldige manier gemanifesteerd. Zij deden dit op een konstruktieve wijze en vormden zodoende voor mij de ideale gesprekspartner. Als ik de konstruktieve kritiek van die jonge gasten vergelijk met twee maanden negatieve, defaitistische perskommuniqué, dan vind ik de frisheid en het optimisme bij deze jongeren opvallend. Over die massa's vragen van de scholieren zouden zinvolle doktoras-verhandelingen geschreven kunnen worden. Ik heb de scholieren aangespoord om in hun verhandelingen het gerecht te betrekken en ook de lagere graden te informeren. In mijn eigen humaniora droomde ik ervan dat een vak recht zou onderwezen worden.»

Rijkswachtsjef

Veto: De rijkswacht wist sinds 1993 veel over Dutroux, toch hielden zij dossiers achter. Bestaat de samenwerking tussen parket en rijkswacht enkel nog in theorie?

Carmen: «Wij moeten erop letten dat de onderzoeken onder controle blijven van het parket. De huidige complexe maatschappij met haar enorme aantal dossiers en haar beweeglijkheid valt alleen te beheersen met een stevige dosis informatika. De informatisering van politionele gegevens die vaak op het eerste gezicht relatief onbelangrijk zijn, zou men moeten kunnen uitbouwen over een netwerk dat over het hele land wordt verspreid. Op elk gerechtelijk arrondissement kunnen die gegevens dan nagekomen worden, ook bij ontvoeringen of gevallen van pedofilie. Op die manier wordt vermeden dat situaties met parallelle circuits ontstaan of dat men gegevens achterhoudt. Dankzij deze geautomatiseerde inbreng zou het voor de magistraten mogelijk zijn om samen met de politie en rijkswachtsjefs de politionele misdaadanalyses te maken en te controleren. Diegene die het veldwerk doet, moet beschikken over de beste informatie. Maar de parketmagistraten moeten die informatie dagelijks kunnen opvolgen.»

«In deze richting moet het gerecht verder denken. Vroeger werd de samenwerking tussen parket en politiediensten bemoeilijkt door het gebrek aan logistische middelen. Dankzij de informatika is dit vergemakkelijkt. De 'geesten' moeten natuurlijk naar de informatisering leven. Er is een tijd geweest dat rijkswacht en politie bepaalde delinkwenten op eigen houtje ficheerden. Dat men de parketmagistraat nu hierbij rechtstreeks betreft is voor de politiediensten een grote steun. Ik ben ervan overtuigd dat zij daarmee gediend zijn en dat het gerecht daar ook mee ge-

diend is. Op dit moment zijn rijkswacht en parket nog altijd 'on speaking terms'. Ik kan mij niet indenken dat men nog maar het idee oppert om een parallel dossier op te stellen. Wij worden altijd goed gebriefd door politie en rijkswacht.»

Bestuiving

Veto: Er gaan stemmen op om de benoemingsprocedure van magistraten te wijzigen. Denkt u dat de wijziging van artikel 151 van de grondwet iets gaat veranderen aan de politisering van de magistratuur?

Carmen: «We moeten het cliëntelisme uitsluiten en alleen de besten benoemen. Ik ben groot voorstander van al datgene wat de objectiviteit en de deskundigheid van de bekwame magistraat bevordert. Maar ik denk dat het veel diepgaander moet gaan dan dat artikeltje. De toekomstige magistraten worden nu toch al op een behoorlijke manier geselecteerd door het feit dat men moet slagen in een examen van 'gerechtelijk stagiair' en in het bekwaamheids-examen om parketmagistraat te worden. En voor de rechter is dat evenzo. Dit neemt niet weg dat een stagiair meer dan alleen een juridisch-technische bagage moet bezitten. Zij dienen ook een vast karakter te hebben en aan te voelen met hun ellobogen wat er in een maatschappij leeft. We moeten er ook voor waken dat toetreding tot de magistratuur niet beperkt blijft tot één enkele laag van de bevolking.»

Veto: Schort er ook niet iets aan de opleiding aan de unief?

«Ik geloof eerder in de 'prokureur-herder' dan in de 'prokureur-jager.'»

Carmen: «Mijn ervaring is dat de universiteit een heel degelijke juridische opleiding aanbiedt met bekwame professoren. Maar

eens men afgestudeerd is, komt men in een fase dat men zich permanent moet gaan vormen naar de praktijk toe. Men moet de universiteit niet verwijten dat ze ons niet gevormd heeft. De universiteitsopleiding is een zeer belangrijke fase om jurist te worden, maar daar eindigt het niet. Veelal stopt men met studeren eenmaal men 'afzwaait'. Het is een zinvol initiatief dat de KU Leuven cycli organiseert van permanente vorming en haar afgestudeerden in contact brengt met beroeps mensen. Vanuit de praktijk volgt de bevraging en vanuit de universiteit wordt dit wetenschappelijk opgevolgd. Alle juristen en magistraten moeten de wetenschappelijke interesse in het gerecht blijven behouden. Langs de andere kant zou de rechtsakademie niet alleen



Justitiekatern

dienen te doceren over de theorie van één rechtsvak, maar ook over de concrete werking en de evolutie van het gerecht waarbij nog meer dan nu sociologen, filosofen, economen en psychologen... betrokken moeten worden. Over de werking van het gerecht moet wetenschappelijk nagedacht worden. Het is zeer zeker nuttig om die wederzijdse 'bestuiving' van gerecht en universiteit te onderhouden. Ik denk dat men zich tot nu toe te geïsoleerde rechtstakken beperkt heeft.»

Veto: In Frankrijk werden magistratenscholen opgericht. Toekomstige magistraten leren er met elkaar samenwerken. Kan dit geen voorbeeld zijn voor het Belgische gerecht waar blijkbaar de samenwerking tussen de gerechtelijke arrondissementen ver te zoeken is... zeg maar meer weg heeft van competitie en strijd?

Carmen: «Daartoe zijn dit jaar pas stappen ondernomen. In plaats van dat konfliktmodel, pas ik het bemiddelingsmodel toe. Ik geloof niet in de polarisering. De huidige minister van Justitie heeft een enorm pakket van tenminste twintig cycli op het getouw gezet om magistraten te vormen. Iedere cyclus bevat vijf tot zes volledige seminariedagen waarbij men niet op zoek gaat naar de 'geest' van de wetgeving maar naar de manier waarop een parketkabinet kan beheerd worden. Het is ook belangrijk dat een magistraat inzicht heeft in de culturele problematiek, bijvoorbeeld in verband met de migrantenbevolking. De seminars moeten vooral van de magistraat een 'wereldkundig' jurist maken. Op die seminars zijn alle magistraten van het land samen. Er worden dus veel gedachten uitgewisseld. Ik, als prokureur des konings, hou voortdurend rekening met wat de professoren zeggen of schrijven. Een prokureur kan zijn 'leiderschap' pas waarmaken als hij tot op de huidige dag weet wat er aan wetgeving, doktrine en rechtspraak bestaat. Men dient zich konstant wetenschappelijk

te vormen. Een goede parketmagistraat is niet alleen een bekwame manager maar ook een bekwame leider en jurist.»

Veto: Is de term 'klassejustitie' voor u een realiteit of irrelevant?

Carmen: «De beste waarborg tegen klassejustitie is altijd naar de burger toe te stappen. Die burger moet daar uiteraard wel voor openstaan. Gelukkig is de 'empathie' van het gerecht toegenomen. Negen jaar geleden waren slachtofferhulp en slachtofferbejegening nog onbekende begrippen. De ontwikkelingen in de criminologie en viktologie maakten het gerecht mogelijk een gediversifieerd en genuanceerd beeld op te maken van zowel daders als slachtoffers. Het is een evidentie geworden dat sociale of economische ontwrichting een mens kunnen leiden naar criminaliteit. Het parket moet functioneren met deze maatschappelijke beschouwing in het achterhoofd. Ik geloof eerder in de 'prokureur-herder' dan in de 'prokureur-jager.' Een herdershond zorgt voor de vele goede schaapjes en verdrijft de enkele slechterikken die de kudde zijn binnengeslopen.»

Veto: Tussen die massa goede schaapjes zijn er velen die niet over de drempel geraken als ze een beroep willen doen op het gerecht.

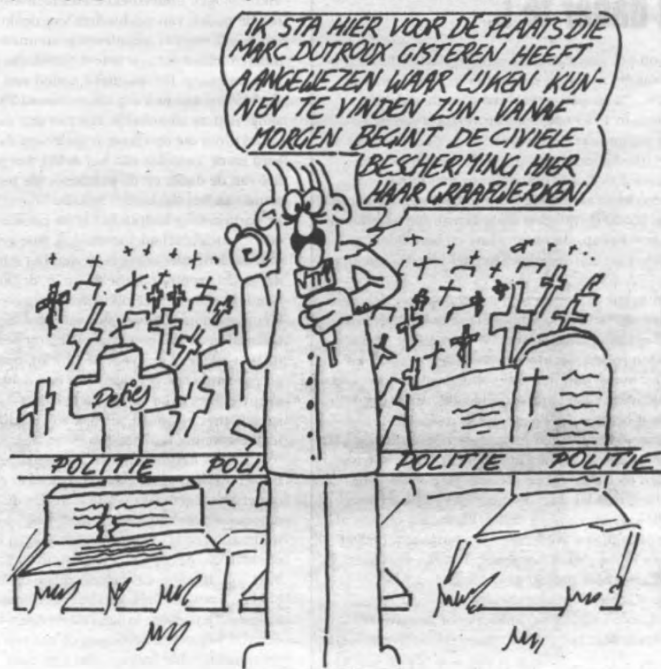
Carmen: «Daarvoor is het instituut van prokureur opgericht. Om de zwakkeren te beschermen. Dit neemt niet weg dat de rechtstoegang voor de man in de straat veel toegankelijker dient gemaakt te worden. Ik ben er eigenlijk van overtuigd dat 'minder procederen' in de toekomst veel heilzamer kan zijn. De grote bedrijven vechten hun geschillen niet meer uit voor de rechtbank maar proberen te bemiddelen via arbitrage.»

Veto: Als stakende arbeiders van hun piketten worden weggehaald door middel van rechterlijke dwangsommen, of studentenleiders worden getraakteerd op onproportioneel strenge straffen, is daar dan bemiddeling mogelijk?

Carmen: «Om die lange discussie te voeren, is mijn tijd helaas te beperkt.»

Bart De Schrijver

NIEUWE ONTWIKKELINGEN ZAAK DUTROUX



Een macho-vrouw breekt potten

Kathryn Bigelow is van vele markten thuis. Het is alleen moeilijk om te bepalen van welke. De vijf langspeelfilms die ze tot nu maakte zijn niet zomaar in te delen in een bepaald genre. Bigelow heeft er een sport van gemaakt om de filmkonventies op hun kop te zetten, en met succes. Het levert steeds weer knallende sinema op met prachtig gefotografeerde beelden. Een macho-vrouw achter de camera die kan concurreren met de beste actiefilmers.

Kathryn Bigelow mag dan wel een actiefilmadepte pur sang zijn, haar achtergrond doet menig kunstliefhebber de wenkbrauwen fronsen. Vooral eer ze zich in de filmwereld stortte, was Bigelow actief in de wereld van de plastische kunsten. Haar opleiding kreeg ze aan het San Francisco Art Institute en het Whitney Museum Independent Study Programme. Daar kreeg ze onder andere les van Susan Sontag en Richard Serra. Later in de jaren zeventig maakte ze deel uit van het kunstenaarscollectief 'Art and Language'. Deze groepering van avant-garde kunstenaars streefde vanaf 1968 naar de dematerialisatie van de kunst. Het modernisme had afgedaan. De conceptuele kunst werd boven de doopvat gehouden. Uit een dergelijk milieu verwacht men alerminst iemand die zich gaat toeleggen op het maken van actiefilms, maar Bigelow deed dat blijkbaar met goede reden. Ze kwam tot het besef dat ze met film een groter publiek kon bereiken dan met haar conceptuele plastische kunst. Conceptuele kunst vereist nu eenmaal een bepaalde voorkennis van de toeschouwer. Film is volgens haar een veel toegankelijker medium. In een interview stelde ze ooit eens: "Actiefilms hebben de potentie pure sinema te zijn." Je merkt wel goed dat ze haar plastische talent niet verloor is. De manier waarop ze een Smith & Wesson-revolver met de kamera altast in de openingsekwentie van 'Blue Steel' is meesterlijk: het is alsof je naar een complexe metalen sculptuur zit te kijken. Op eenzelfde manier ontleedde ze de de motoren van de Harley Davidsons in 'The Loveless'.

Genre

Zoals Bigelow met de 'Art and Language'-beweging tegen de kunstkritisch gevoelige schenen wilt te schoppen, doet ze dat ook in de filmbusiness. Iemand die niet op de affiche let, zou zweren dat de films door een man zijn gemaakt. Zo viel is Bigelow's sinema. Maar ze weet vaak origineler met de Hollywoodgenres om te gaan dan menig mannelijk kollega. In 'The Loveless' (1981) bracht ze een hommage aan de 'biker-movie' uit de jaren vijftig. Een stelletje mo-

torduivels (onder hen Willem Dafoe die een tipe neerzet als Bogart in 'The Big Sleep' en Belmondo in 'A Bout De Souffle') doet een klein stadje aan om hun motoren te repareren. Hun verschijning roept soms hoogst merkwaardige gevoelens op bij de plaatselijke bevolking. 'Near Dark' uit 1987 was Bigelows echte eerste commerciële succes. Deze film kan het best omschreven worden als een vampierenwestern. De cowboy Caleb wordt verliefd op Mae, een vampieren-dochter. Het gevolg is dat ook Caleb besmet wordt met vampierenvirus en zich bij de vampieren voegt. Uiteindelijk weten Mae en Caleb de vloek te ontsnappen. In 1990 springt Bigelow over op een totaal ander genre: een politiethriller maar dan met een vrouwelijke politie-agente. In 'Blue Steel' krijgt Jamie Lee Curtis, die een zeer vriele doch kwetsbare rol speelt, af te rekenen met een psychopaat die denkt zijn wreken-de engel in haar gevonden te hebben. Een jaar later laat Bigelow alle remmen los in de spetterende actiefilm 'Point Break' met Keanu Reeves en Patrick Swayze. De FBI-agent Johnny Utah (rol van Reeves) infiltrert in de criminele surferbende van Bodhi (Patrick Swayze) die voor de kick overvallen pleegt.

Kick

Ook in 'Strange Days' (1996) draait het om kicks. Lenno Nero (rol van Ralph Fiennes, bekend als de kampleider Amon Goeth uit 'Schindler's List') dealt in Squids (Superconducting Quantum Interference Devices). Deze Squids zijn een soort CD's die men kan aansluiten op het brein om een hallucinante werkelijkheid binnen te treden. De Squid geeft mensen de mogelijkheid om virtueel dingen te beleven die in het dagelijkse leven niet mogelijk zijn. Zo kan je een bankoverval levensrecht meemaken of iemand zonder benen het gevoel geven alsof hij op het strand rent. Nero, een voormalig zedenpolitieagent, heeft van de illegale snuffelmovies een handelje gemaakt. Hij is er zelf ook verslaafd aan geraakt. Steeds weer speelt hij de Squid af met de beelden van zijn vermoorde vriendin Faith (Juliette Lewis, 'Natural Born Killers'). Het hele verhaal speelt zich af tegen een achtergrond van dagelijkse rellen en oproer. Het kruivut L.A. anno 1999 staat op springen. Oorzaak daarvan is de moord op de militante rapper Jeriko One die opkwam voor de rechten van de verdrukte zwarten. Via zijn Squid-handeltje raakt Lenny Nero tot over zijn oren betrokken in deze moord. De moord is namelijk vastgelegd op Squid. Geholpen door de (alweer) zeer mannelijke Mace (Angela Bassett, Tina Turner in 'What's Love Got To Do With It') draait alles toch uit op een optimistische eindnoot.

Zoals in al haar films heeft Bigelow ook in 'Strange Days' enkele genres op een

hoopje gegooid. Het resultaat zou men een techno-noir-thriller-relatiefilm kunnen noemen. De personages in de film zijn naar goede gewoonte bij Bigelow een stelletje 'outcasts': de bikers uit 'The Loveless', de vampieren in 'Near Dark', de vrouwelijke politie-agente Megan in 'Blue Steel', Johnny Utah in 'Point Break' die zowat zijn ver-lengde kent met de figuur van Lenny Nero in 'Strange Days'. Men zou de positie van Bigelows hoofdpersonages kunnen vergelijken met Bigelow zelf in het filmlandschap. Ook zij is eerder een outlaw dan een sineas-te die meezweet met de Hollywoodstroom. Vrouwen worden immers geacht eerder emotioneel geladen en psychologisch diepgaande films maken. Toch bestaat Bigelows sinema niet enkel uit plat actiefilm. De personages van Bigelow gaan niet onder in holle estiek. Stijl en inhoud zijn steeds goed uitgebalanceerd in haar films. Dat maakt haar oeuvre juist zo boeiend. De personages worden op een zodanige manier uitgediept dat het niet gaat vervelen. Het portret van Megan in 'Blue Steel' is daarvan een prachtig voorbeeld. Doorheen de film wordt duidelijk waarom zij politie-agente wilde worden. De mishandeling van haar moeder door haar vader is wellicht een aanzet geweest. Achter het staalharde imago schuilt in wezen een bang ziertje.

Keihard

Bigelow heeft het wel voor de sterke vrouwenrollen en dat wordt haar door de feministische beweging zeker in dank afgenomen. Ook in 'Strange Days' is het een vrouw die gaat lopen met de macho-rol. Mace is een alleenstaande moeder die haar brood verdient als veiligheidsagent. Terwijl zij de sterke pool is in de film speelt Ralph Fiennes als Lenny een eerder zwak karakter. Hij laat vooral zijn vrouwelijke, kwetsbare kant zien. Hij is hopeloos door zijn verloren geliefde Faith. Mace trekt hem echter met beide voeten op de grond. Ze weet hem duidelijk te maken dat de Squids geen oplossing zijn voor verdriet: "Memories are meant to fade, they're designed that way for a reason." Bigelow heeft echter ook kritiek gekregen door haar mannelijke kijk op de wereld. Haar films werden als te gewelddadig geklasseerd, zeker als het films betreft van een vrouw. Geweld is in-

derdaad een vast ingrediënt bij Bigelow, maar het is niet gratis. Het speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de filmpersonages. Megan wordt door het neerschieten van een overvaller gekonfronteerd met de minder aangename kant van de 'law and order' die ze vertegenwoordigt. In 'Point Break' dienen de spektakulaire overvallen van de surferbende als uitlaatklep en als boodschap aan de gevestigde orde: "We show them that the human spirit is alive!" Bigelow onderzoekt graag het domein tussen subjectieve en objectieve agressie. Van deze tweespalt maakt Bigelow aardig gebruik in 'Strange Days'. Met behulp van de Squidbeelden wordt de toeschouwer direct betrokken bij een moord en een verkrachting. Gefilmd vanuit een subjectief kamtrastandpunt wordt de toeschouwer medeplichtig gemaakt. Voor de zoveelste keer wordt de dubbele werking van het voyeurisme in de film benadrukt: de kijker die belust is op sensatie kijkt mee met het personage naar de film in de film.

Hi-tech

En daarmee zijn we aanbeld bij een punt dat vandaag de dag heel gevoelig ligt: de kracht die de massamedia uitoefent op de maatschappij. Het publiek wordt steeds vertrouwd met reël ogende beelden en men wil de grenzen steeds verder gaan verleggen. Reality TV is schering en inslag geworden op de beeldbuis. Ook daarmee wordt gespeeld in 'Strange Days'. Met behulp van een Squid zijn we getuige van de moord op Jeriko One. De gelijknissen met de Rodney Kingaffaire en de daarop volgende rellen zijn niet van de lucht. In plaats van een amateurvideo-opname zijn het in dit geval de Squidbeelden. Bigelow houdt ons niet enkel voor dat we sensatiebelust zijn, maar ook dat we steeds verder willen gaan in de beeldbeleving. De virtuele realiteit wijst ons daarbij de weg. Computerspelletjes als 'Doom' tonen dat velen onder ons wel eens in een andere huid willen kruipen. In 'Strange Days' kan deze wens perfect ingewilligd worden, met alle gevolgen van dien. Bigelow geeft met 'Strange Days' een verholven kritiek op de ontwikkeling van onze commerciële beeldcultuur. Toch vreemd als men bedenkt dat 20th Century Fox, de maatschappij die de film uitbracht, in handen is van de hi-tech-gigant Sony. Hebben de filmbonzen dan toch enkel het goed te verkopen filmgeweld gezien?

Barth Mollé

'Strange Days' van Kathryn Bigelow, maandag 2 december in het Stuc, 22u30, 100/150.

Europese studenten in Luik

Afgelopen week werd aan de universiteit van Luik het vierde Europees Kongres van de student georganiseerd. Wat begon als een wedschap (duizend studenten uit Europa samenbrengen), groeide doorheen de jaren uit tot een tweemaalrijke bijeenkomst met een steeds grotere omvang. Bij de deelnemers waren, naast vertegenwoordigers uit de meer vertrouwde lidstaten van de Europese Unie, ook afgevaardigden uit onder andere Bangladesh, Armenië, Macedonië en Letland aanwezig. Een ploeg van tachtig studenten uit alle fakulteiten van de universiteit van Luik legde zich sinds februari 1995 toe op de voorbereidings van dit project.

Het kongres zelf was opgebouwd rond een viertal conferenties waarop de kongresgangers uitgenodigd werden om na te denken over drie Europese probleemstellingen: de betekenis van het Europese staatsburgerschap, de bevoegdheid van de Europese Unie inzake buitenlandse politiek en de toekomst van het verdrag van Maastricht. Sprekers waren onder andere Karel Van Miert en Jean-Luc Dehaene. Een greep uit het vooropgestelde pakket toont dat naast de betekenis van het Europese staatsburgerschap in de heden-daagse context, vooral ook de middelen in vraag werden gesteld om dit staatsburgerschap bij de bevolking levendig te maken. De deelnemers kregen de mogelijkheid om hun standpunten hieromtrent uit te wisselen.

Een van de belangrijkste vernieuwingen binnen het project dit jaar was de wens om een regelmatig contact te verzekeren tussen de buitenlandse en de Belgische studenten. Er werd geopteerd om een duizendtal duo's te vormen tussen een Luikse en een Europese student, zodat elke Belgische student tenminste één andere cultuur beter leerde kennen. Daarnaast werd getracht om tenminste één persoon uit elk land in de organisatie te betrekken. Die persoon kreeg dan de rol van ambassadeur. Zij moesten hoofdzakelijk fungeren als tussenschakel in de verspreiding van de informatie tussen de Belgische en Europese studenten. Naast de geplande discussies en het officiële gedeelte van het programma kwam het contact tussen de studenten effectief tot uiting in de verscheidene culturele en sportieve activiteiten die op het programma stonden. Aan de buitenlandse studenten werd bovendien gevraagd om een staaltje van hun eigen cultuur naar voor te brengen aan de hand van bijvoorbeeld een typisch voorwerp, folkloristische kledij of een strekgerecht. Van Belgische zijde was er een exkursie voorzien doorheen ons patrimonium, waarbij bijzondere aandacht werd verleend aan het stripverhaal. Afgelopen vrijdag werd de conferentie dan afgesloten met een slotplechtigheid en een afscheidsbal.

(nv)

Restaurant

Het Koraalrif

(vroeger Blauwputois)

Studenten opgelet!

Gedurende de wintermaanden voeren wij een promotie

en bieden per 2 studenten

1 volledige warme dagschotel gratis:

soep
vlees of vis
dessertbar

op vertoef van studentenkaart

geldig alle wekdagen 's middags en 's avonds

Tiensevest 10, 3000 Leuven, ☎ 016/22.31.52

advertentie

Bloed en spelen



Ook The Gwyllions speelden het bloed uit hun lijf.

(foto Joost Helsen)

Meer dan zeshonderd liter, of twaalf grote vaten, werden er de voorbije week getapt, terwijl er ruim 1700 mensen werden geteld. U raadt het al: dit zijn niet zomaar de omzetsijfers van een willekeurige geitenkroeg of een gezellig zitje van één of andere knapenvereniging, maar wel de nu al bekende resultaten van een weekje Bloedseries in Leuven.

Deze actie, die al sinds 1990 door Medika en de Landbouwkring (LBK), in nauwe sa-

menwerking met het Rode Kruis, wordt georganiseerd, draait hoofdzakelijk — hoe kan het ook anders — rond het inzamelen van bloed en het aantrekken van nieuwe donors. Dit jaar konden de studenten op verschillende lokaties hun bloed kwijt. De opkomst was, in vergelijking met vorig jaar, iets minder overweldigend. De oorzaak daarvan was volgens de organisatoren het slechte weer, want tussen de sneeuwbuien door konden opnieuw de wachtrijen van weleer worden aangetroffen.

Wat Bloedseries anders maakt dan andere bloedinzamelakties, zijn de verschil-

lende activiteiten die in de rand van het gebeuren worden opgezet en die aan de hele week een cultureel cachet verlenen. Deze cocktail van nevenprojecten kon dit jaar door de studenten best worden gesmaakt. Op woensdagavond was er bijvoorbeeld de 'Kleinkunstavond' waarop een aantal dichters hun ding konden doen. Het optreden dat met grote trom was aangekondigd, loste alle verwachtingen ruimschoots in. Dat de Rock-Rallyfinaliste An Pierlé het publiek moeiteloos op haar hand kon zetten, was allerminst een verrassing te noemen. Een staande ovatie viel haar dan ook, volkomen

terecht, te beurt. Dat de dichters door haar verschijning enigzins in de schaduw werden geplaatst, doet allerminst afbreuk aan hun prestatie.

Gezien de aard van het initiatief, kan er dan ook worden gesproken van een geslaagde zet: ruim 850 mensen vonden die avond hun weg naar de Pieter de Somer-aula. Een dag later konden rockliefhebbers hun gading vinden in de optredens van The Gwyllions, Flowers for Breakfast en Beverly Jo Scott. Het aanbod was vrij gevarieerd en zo ook het publiek. The Gwyllions, die ook al op het voorbije Pukkelpopfestival present aantekenden, speelden eksplosieve punk-rock, maar hun muziek kon het publiek nooit echt bevangen en enkel de eerste rijen deinden lusteloos mee. Flowers for Breakfast leverden daarentegen een magistrale set af, waarbij vooral de ijle stem van de zangeres en het-toch wel aparte geluid van de groep zorgde voor beklievende momenten. De geringe opkomst was wel merkwaardig. Volgens de organisatoren hadden de meeste studenten de keuze gemaakt tussen woensdag- en donderdagavond. Gezien de enorme belangstelling voor woensdag, had men hierop dan ook vooraf geanticipeerd.

Intussen is Bloedseries in Leuven wel uitgegroeid tot een heuse traditie. En de interesse blijft grotere proporties aannemen. Naast Gent, dat eerder al uitpakte met een soortgelijke campagne, wil men vanaf volgend jaar ook in Antwerpen een Bloedseries op het getouw zetten. Deze week staat er zelfs een speciale vergadering op het programma die moet uitmaken in hoeverre de mogelijkheden tot een nationale campagne realistisch zijn. Enig minpunt tijdens deze week was de complete afwezigheid van burgervader Tobback, maar uiteindelijk was er niemand die hier om maalde.

Studenten die deze editie van Bloedseries hebben gemist en nog een overschot aan bloed hebben, kunnen nog steeds terecht op de vertrouwde bloedinzamelingscentra. In maart staat er een nieuwe bloedinzamelingsactie van Medica te gebeuren, zonder enige omlijsting evenwel.

(kw)

Dien avond en die fakbar (deel 1)

Geen tafels vrij op donderdagavond

Ioen we dien avond besloten eens een onbekende fakbar te verkennen, kwamen we tot de pijnlijke konstatactie dat we er, inderdaad, geen onbekende kenden. Er ontwikkelde zich een discussie over welk van de bekende dan wel het minst bekend was. Gelukkig hielp een voorbijgangster ons uit de moeilijkheden en wees op het bestaan van "Harvey's", de fak van filosofie en godsdienstwetenschappen. Hier volgt een indringende reportage.

We betreden het pand. De ramen zijn zwaar bewasemd en beplakt met halloweentekeningen. Aan de muren hangen Ierse ornamenten, wat wel iets te maken kan hebben met de nationaliteit van de barman. Een groot schrijver -was het nu Yeats of Wilde, het is in elk geval de goeroe van Jo Banaan — overschouwt goedkeurend het geheel. We zoeken vergeefs naar marihuana en een kondoomautomaat, maar dit is een fakbar aan de KU Leuven. De tafeltjes zijn allemaal bezet, we kunnen nog met een kruk in de wacht slijpen.

Men ziet hier meer langharige jongens dan elders, maar toch wel minder dan verwacht (er zitten trouwens ook wel kortharigen met bril en kringraadstatuut). De gemiddelde leeftijd van de klanten ligt rond de eenentwintig. Het meest voorkomende woord in hun gesprekken telt drie letters. We zoeken krampachtig naar tekens die de clichés verder kunnen bevestigen. Maar een vlugge blik onder tafel leert ons dat geitenwollen sokken hier niet thuis zijn en ook

de sigaretten bij filosofen in de nineties worden niet meer zelf gerold. Wel klinkt door de luidsprekers "Ich bin wie Du" van Peter Maffai en zit in een hoek een borduurgroep enkele kant-tekeningen te maken bij een Duits filosoof.

Levinas

Ondertussen zijn we van Emmanuel — niet zoals Kant, wel als Levinas — seminarist en presidiumlid, te weten gekomen dat hier een jenever- en speltjesavond door gaat, met de nadruk op het laatste. Zelf houden we het sober en bestellen een dubbele Westmalle. Je proeft gewoon het verschil, ze zouden hun leidingen eens moeten kuisen. Emmanuel vertelt ons dat de bar alleen open is op donderdag en dat je met een lidkaart korting krijgt op de drank. "Vroeger had de richting filosofie haar bar in de kelder van de 'Clockwork' in de Boekhandelstraat. Het zat er echter nooit zo vol als hier. Het is hier ook veel gezelliger. Je kunt rustig zitten praten en discussiëren. En de mensen hebben hier nog tijd."

Dat moet wel, want aan de tafel voor ons speelt men Jumbo Jet, de lange versie van Monopoly. "Er gebeuren in de filosofenbar ook niet zo'n zwijnerijen zoals soms het geval is in VRG of Politika. Men denkt dat filosofen asociaal zijn, maar dat is niet waar. Er zijn hier geen kiekjes. Iedereen praat met iedereen" dixit een godsdienstwetenschapster.

Thomasfeest

Het is amper vijf voor twaalf als de eer-

sten het pand verlaten. Dit is een kleine fakbar. "Het is niet gemakkelijk een kleine kring te zijn" zucht preses Gunter Desmet.

"We proberen er zoveel mogelijk voor te zorgen dat onze fakavond elke keer iets speciaal wordt. Deze week hebben we de speltjesavond, vorige week was hier een Baudelaire-avond. Maar de blinddate tijdens de peter- en meteravond was echt 'heavy' (iedereen knikt bevestigend). Verder is er ook elke week een film — deze week was dat 'Much ado about nothing'. Daarnaast organiseren we elk jaar een reis zoals andere kringen. Maar de hoogtepunten in het jaar zijn het kerstfeest en natuurlijk het grote Thomasfeest (nvdr ge weet wel, die van Aquino)".

Enkele uren en Westmalles later, wijst men ons er voorzichtig op dat dit artikel morgen geschreven moet worden. Krampachtig zetten we de weëen in. Tijdens het naar buiten strompelen

roept men ons nog na "en kunnen jullie niet schrijven dat ze iets aan dat groene neonlicht doen." Er wordt voor gezorgd.

Nathalie Vernimme

De fakbar van filosofie is gelegen op het Smetsplein (tussen de Holiday Inn, ThaiHouse en het stedelijk zwembad) en kan enkel op donderdag bezocht worden.



Ik moet er toch geen Kanttekening bij maken?

(foto Frank Viaene)

“De hele wereld sterft aan panische angst”

“The whole world is dying of panicky fright”. Dat is de binnenkomer van één van de twee films van de jonge Amerikaanse sineast Todd Haynes. Zowel ‘Poison’ (1990) als ‘Safe’ (1995) staan bijna de hele week op het programma van het Stuc. Normoverschrijding, ziekte, rebellie, verbeelding en vernedering; het zijn sleutelwoorden in de poëtika van Haynes, die in elke film opnieuw, op een andere manier, verkend worden. Volwassen geworden in volle aïdstijdsperk, met de bijhorende burgerlijke vooroordelen dat het allemaal de schuld van “die homo’s” was en gezien zijn eigen homoseksuele geaardheid is het bijna logisch dat zijn films naar een belangrijk maatschappelijk thema als aids verwijzen. Het fenomeen aids, en ziekte in het algemeen, zorgt voor panische angst en het aanwijzen van zondebokken. Maar weinig mensen onderzoeken, zoals Haynes in zijn films, waar die angst eigenlijk vandaan komt.

Zijn laatste film, ‘Safe’, is de meest toegankelijke van de twee, vooral dankzij het rechtlijnige verhaal. Dat het hier echter om een konventionele film zou gaan, is slechts schijn; hij gebruikt het verhaal als een middel om de konventies die hij aanhaalt te ondergraven. ‘Poison’ is misschien nog intrigerender. De prent bestaat eigenlijk uit drie films, ‘Hero’, ‘Horror’, en ‘Homo’, die in elkaar gevlochten zijn, hoewel ze elk een totaal verschillende verhaallijn en stijl hebben. Het belangrijkste werk wordt aan de kijker overgelaten: nieuwe betekenissen en thema’s die door deze vervlechting ontstaan, moet de kijker zelf invullen. Todd Haynes wil het publiek zo dwingen de film zelf te interpreteren en uit te vinden waarom deze drie verhalen samengebracht zijn in één film. Als het goed is, speelt de film met de regels van het vertellen van een verhaal, en stelt hij tegelijkertijd een aantal vragen over de aard van deviantie, culturele konditionering en ziekte.”

Horror

Haynes haalde voor deze ‘Poison’ inspiratie uit het werk van de Franse schrijver Jean Genet, zelf een dief en notoir rebel, die de overschrijding van de norm predikte. ‘Horror’ is verfilmd in de stijl van een B-film uit de jaren vijftig. De horror waarvan sprake is, ontstaat door het gif van de ziekte. Thomas Graves, een wetenschapper bezeten door een Frankensteiniaanse kennisdrang, isoleert het gen waarop zich de menselijke seksuele begeerte bevindt. Het een en ander loopt mis, waardoor een besmettelijke en fatale ziekte (cf. aids) uitbreekt en in een jiltempo en massa slachtoffers maakt. ‘Hero’ is dan weer gefilmd als een documentaire, namelijk als één van die reality shows waarbij een aantal personen die met de misdadiger in aanraking kwamen, worden geïnterviewd. De misdaad is een vadermoord (de vader mishandelde de moeder) en de misdadiger een jongetje van zeven jaar. Het gif hier is evenwel de jongen zelf, die als merkwaardig en terruggetrokken wordt bestempeld. Hij schokt zijn omgeving omdat hij geniet van straf en vernedering en die zelfs zelf uitlokt. Het gif, het normoverschrijdende, in ‘Homo’ is de homoseksualiteit. Hoe vaak, het gebeurt zelfs nu nog, is homoseksualiteit niet als een ziekte uitgelegd? ‘Homo’ zelf bestaat uit twee delen die in elkaar overlopen en hun eigen stijl hebben: in een duistere gevangenis uit de jaren veertig volgen we het hoofdpersoonage John Broom die, in flashbacks, terug-

denkt aan zijn idyllische tijd op een tucht-school.

Plaaag

De hele structuur is eigenlijk een metafoor voor dé ziekte, om het even of het nu de pest is, of aids nu, of misschien ebola in de toekomst. De drie beginscènes die het moment van transgressie uitbeelden, zijn de (ziekte)kiemen van de hele film. Als een besmettelijke plaag waaiert ze steeds verder uit over het lichaam van het verhaal. De afloop is dan ook verwacht, fataal en totaal onbegrijpelijk.



Al snel wordt duidelijk dat het thema van de normoverschrijding de spil is waar rond alles draait. Net als bij Genet wordt het bij Haynes een levenshouding om de illusie van de norm te doorprikken. Transgressie impliceert namelijk dat je kijkt met de ogen van de maatschappij waarin je leeft. De normen bepalen de overschrijding ervan. Die normen zijn zo vanzelfsprekend dat niemand ze ter discussie stelt. De bedoeling van Haynes is precies de kijker te dwingen over de terechtheid van die normen na te denken.

‘Poison’ is dan ook niet zozeer een film over ziekte, maar over hoe ziekte door de mensen, door de maatschappij, en meer bepaald door de media bekeken wordt. Dit aspect komt het sterkst naar voren in ‘Horror’ omdat het volledig bestaat uit interviews met mensen die de vadermoordenaar gekend hebben. De jongen werd altijd al als een outsider beschouwd. Zijn eigen moeder beschrijft zijn blik op een bepaald moment als “een blik uit een andere wereld, een vloek”. Thomas Graves, de wetenschapper, wordt eerst afgewezen door de wetenschappelijke wereld omwille van zijn revolutionaire ideeën, later wordt hij uitgestoten omwille van zijn ziekte. Ook John Broom wordt tot twee maal toe geïsoleerd, wegens diefstal en in de gevangenis zelf, wegens homoseksualiteit.

Lichaam

Wat is ziekte uiteindelijk: vergiftigt het individu de maatschappij waarin hij leeft, of is hij zelf het slachtoffer? “Volgens de wetenschap is er altijd een reden waarom een ster valt, of een lichaam ziek wordt. En religie doet hetzelfde”, luidt het op het einde

van de film. Dat is de geijkte opvatting die Haynes aanvalt. Alles wat onbekend, raar of anders is, moet een reden hebben, omdat anders de maatschappij in vraag wordt gesteld. De gedachte dat niemand schuldig is, wordt door vele mensen bij voorbaat uitgesloten omdat het ons normenstelsel zou ondermijnen. Dat is precies wat Haynes wil: “Wat hem het meest bezighoudt is niet het systeem van de ziekte zelf maar de verbijsterende menselijke reacties erop: de ogenschijnlijke noodzaak om de schuld aan te wijzen, de onmogelijkheid te aanvaarden dat ‘dirt’, gevaar, chaos en alles wat er mee te maken heeft een integraal onderdeel van het leven zijn”.

Met Genet meent ook Haynes dat een echte vlucht onmogelijk is, je kunt je toch niet afzonderen uit die samenleving. De enige weg die rest is de vlucht in de verbeelding. De jongen die zijn vader vermoorde had een ongelofelijk rijke fantasie en verzon konstant verhalen. John Broom heeft een hele fantasiewereld ontwikkeld die hij nacht na nacht verder uitwerkt en

uitloepen. Vanuit het gezichtspunt van de maatschappij zijn de hoofdpersonages een bedreiging, zelf zien ze zich als slachtoffer. Lijden transformeert in geweld en omgekeerd, het zijn twee kanten van dezelfde medaille. De jongen uit ‘Hero’ wordt mishandeld maar vermoordt zijn vader; John Broom wordt opgesloten, maar hij verkracht een medegevangene; Thomas Graves draagt de vloek van een verschrikkelijke ziekte, maar verkracht en vermoordt verschillende mensen.

Uiteindelijk is de film een pleidooi voor de kracht van de verbeelding. John Broom vluchtte in een fantasiewereld van vaak gewelddadige dromen over een van zijn medegevangenen. Op het moment dat hij die verbeelding realiseert en zijn vriend verkracht gaat het mis. Thomas Graves heeft als droom het gen met de seksuele begeerte te isoleren. Als dat effectief gebeurt leidt het tot een epidemie. Het overlopen van de verbeelding in werkelijkheid lijkt de enige en ultieme transgressie, het is het verhaal van het verlangen dat niet vervuld mag

waarin zijn transgressie wel een uitweg vindt. Ook Thomas Graves is wereldvreemd en werkt aan de realisatie van zijn droom.

Medaille

De fundamentele onverenigbaarheid tussen het normoverschrijdende individu en de samenleving moet wel in een conflict

worden omdat in het verlangen zelf het belang ligt en niet in de vervulling ervan. Jean Genet wist het al: “Een mens moet lang dromen voor hij grootse dingen kan doen, en dromen worden gekoesterd in duisternis”.

Benny Debruyne

Zowel ‘Poison’ als ‘Safe’ zijn vanaf dinsdag 26 tot en met vrijdag 29 november te bekijken in Stuc. Verdere informatie in de agenda.

Gasthuisbergtrophy

Nu woensdag is het weer zover: sportief Leuven staat op zijn kop voor de vijftiende editie van de Gasthuisbergtrophy. De Gasthuisberg ophollen lukt de meesten nog wel, maar daarbij nog enkele geduchte hindernissen nemen dat is natuurlijk een ander paar mouwen, want er is gezorgd voor het nodige klim- en kruipwerk. Wie beweert dat alle studenten varkens zijn, is mis, het is namelijk opmerkelijk om te zien hoe sommige studenten zich als getransformeerde apes langsheen het parcours bewegen.

Na de vierwheelenwheely, de 24-urenloop en de studentenmarathon is dit al weer de vierde, groots opgezette sporthappening van Sportraad dit academiejaar. Oorspronkelijk werd de Gasthuisbergtrophy georganiseerd door Medica. Menig student geneeskunde hees zich dagelijks naar boven en men bedacht dat deze helling zich uitstekend zou lenen voor een hindernissenparcours. Na enkele jaren werd de fakkels overgenomen door Sportraad die de formule enigzins aanpaste. De deelnemers moeten nu in ploegen van drie, zo snel mogelijk de eindmeet proberen te bereiken. De deelnemers komen in drie categorieën uit: mannelijke, vrouwelijke en gemengde teams. De deelnemende ploegen kunnen vanaf 18.00 u starten in de hal van onderwijs en navorsing van de faculteit geneeskunde. Vanaf 18.00 u wordt elke twee minuten een team van drie personen losgelaten op het parcours, en dit tot 23.00 u. Daarna begeeft iedereen zich naar de prijsuitreiking in Doc's bar. Inschrijven kan op het Sportraadsekretariaat of op de dag zelf op Gasthuisberg.

Het parcours is elk jaar opgebouwd volgens hetzelfde stramien: de eerste hindernis die overwonnen moet worden, is niet de minste, namelijk de katrollenbaan. Het Belgische leger, dat dit onderdeel heeft opgebouwd, houdt een oogje in het zeil. Mensen met hoogtevrees kunnen achteraf even uitrusten op het strobaleparcours. Daarna is de beurt aan de deelnemers met klaustrofobie: onder en door een wirwar van netten en autowrakken moeten de ploegen zich een weg banen. Verdere proeven zijn onder andere de rollenbaan, de strandkarrenrit, het brancardlopen en de dubbele catcraw. Iedere student die zich op een sportieve manier met zichzelf en anderen wil meten, haast zich dus al krui-pend naar Gasthuisberg. Kwestie van oefening.

(Jm)

Deel je een keuken van 2 op 2 met meer dan vier mensen?
Kijk dan maar alvast uit naar een ander huis en diep 15.000 frank per maand uit je portemonnee. Of help Sociale Raad (Loko) een degelijke regeling rond studentenkamers te eisen en laat je stem horen op de

Algemene Betoging



Afspraak: Maandag 2 december
19 uur 30 op het Ladeuzeplein

cultureel
centrum



Leuven

Theater WOLVEN HUILEN De Korrrre



Onverwerkt oorlogsverleden in familieverband.
Een jonge schrijver gaat op zoek naar familie in Canada.
Veertig jaar na de feiten schijnt de oorlog daar nog niet vergeten te zijn.
Fons en Liza hebben geweren in huis, niet alleen omdat er wolven huilen in de tuin...
In 1994 werd Erik Vlaminck voor 'Wolven huilen' genomineerd voor de AT&T-prijs. In opdracht van De Korrrre bewerkte hij deze roman voor theater.

Auditorium Minnepoort, Koning Albertlaan 52
Maandag 9 december 1996 20:00 u
Toegangsrijzen: 400/360 fr.
Reserveren op nummer 016/222 113 of
aan het loket in de Schouwborg

advertentie

CITISTUDENT PACK

STUDENT, GUN JEZELF DE BESTE KAARTEN
EN VOEL JE THUIS... OVERAL TER WERELD.



SPECIAAL VOOR JOU HEeft CITIBANK DIT ONWEERSTAANBAAR GRATIS AANBOD:

- ➊ Je eigen Citibank VISA-kaart met een kredietopening van 30.000 BF*
- ➋ En met je eigen CitiStudent Rekening ook je eigen Citicard.*
 - Daarmee haal je cash af bij elke Bancontact / Mister Cashautomaat om de hoek.
 - Maar ook in de rest van de wereld bij de vele andere geldautomaten zoals MasterCard / Cirrus (ca. 150.000 automatische loketten in 63 landen), Servired (ca. 4.000 automaten in Spanje) en NYCE (USA).
- ➌ Een kredietopening van maar liefst 10.000 BF (of meer mits bijkomende voorwaarden).*
- ➍ 2% intrest die je iedere maand wordt uitgekeerd.**
- ➎ Gepersonaliseerd telefoonbankieren met CitiPhone op het nummer:

02/626 50 50
- ➏ Home Banking met je PC vanuit je luie zetel.

Gun jezelf de beste kaarten en... haal als de bliksem, je eigen CitiStudent Pack in je dichtstbijzijnde Citibank-agentschap:

CitiStudent Pack
CITIBANK
Bondgenotenlaan 46/48
3000 Leuven

(advertentie)

* Ouder voorbehoud van aanmerking.
** Tarief op 01.10.96.

CITIBANK
THE CITI NEVER SLEEPS

zoekertjes

✓ Ik ben voor basisdemocratie, maar dan moet wel de basis duidelijk gedefinieerd worden. Een student.

✓ Myriam, Annelies en Greet, de zwarte ridder aan het raam in de Sedes zoekt jullie. Ik kom wel niet uit Senegal, maar België is inderdaad zéér koud. Bel me: 20.52.17.

✓ Polle & Olivier: Wie een put graaft voor een ander heelt zeker op 290 frank per uur. De Groene Pamper ('t is weer den tijd van de buikgriepkes).

✓ Filosoof Bart, leeuw Theo en co, ik zou zéér leuk vinden als jullie me eens lieten weten waar jullie heden ten dage verblijven ellen mail489@luc.ac.be.

✓ Het feestcomité (Tine, David en Felipe) wenst het gelukkige paar (Gans en Bella — waar is mijn Stella — Verlaeckt) veel boeiende ontdekkingen toe.

✓ Lic. wiskunde geeft bijles wiskunde, fysika, voor alle richtingen; universiteit en hogeschoolen. Tel. 40.66.36.

✓ Gezocht: zwart gebreid vest, medium, verloren in MSI 01.08. Bezorgen aan Inge, Brabantonne 109. Beloning voorzien.

✓ Radikal sein heisst, die Sache an der Wurzel fassen. Die Wurzel ist aber der Mensch selbst. (K. Marx, Das Kapital)

✓ Scorpio Dance Party (techno, hip hop, jungle,

trip hop, drum & bass). Woensdag 27 november, Rumba & Co.

✓ Sportraad zoekt: scouts- en andere fanaten om dinsdag 26 november vanaf 14.00 u aan het grasveld op de Gasthuisberg mee te helpen sjorren voor de Gasthuisbergtoppy. Dankjewel.

✓ Kathleen (tweede kan arts), vorige keer amuseerde ik me supertastisch! Zie ik je vrijdag 29/11 weer in de Albatros? Twijfeljaartje.

✓ Vrijdag 29 november op de tube gratis techno-party, aan de Vaartkom, vlakbij de Silo.

✓ Te Kessel-Lo: elke dag winterwandeling met pony's; enkel voor studenten die maar 55 kg wegen, liefst met enige ervaring. tel. 26.09.80.

✓ Vladimir, je Isabelle buffelt tijdens de les filosofie op de achterste rij Tom!

✓ Iedereen moet maar eens komen kijken op zondagavond hoe fleksibel en lief de mensen van Veto zijn. Inspiraak zonder inzicht is uitspraak zonder uitzicht.

✓ Polle, beter een maagd op uwe boterham dan choco in uw bed. Aristolivier, gij moogt zelve bij deze ook gegroet achten. De Roze Pamper

TEKSTVERWERKING-VERTALING
Gespecialiseerd in formules
Tel. 0 1 6 / 2 6 . 0 6 . 5 8

JOMEUWISSEN bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal.
Videoschermen tot 4 m.
DISCOBAR EN CD's met of zonder D.J.

☎ 016/201.301

• Onbelangrijke archeologische vondst te Heverlee: een beeld van de hofeunuch van keizer Nero, Sergulus Beatus, in actie met een geit. S. Beatus startte zijn carrière als arts zonder diploma. Vanwege z'n assetische levenswijze kwam hij dan later in de gunst van Nero.

✓ SB Productions organiseert op 1 december (20.00 u MSI 03.18) een unieke lezing: gast-spreker is de befaamde broeken- en/of rokken-jager Sergissimus Beatumilingus. Een hoop potentiële ervaring dus, waar ook u zeker héél wat van kan opsteken. Be There

✓ Gezocht: eerstekenners met een middelbare-schoolmentaliteit. Aanmelden elke woensdag in

de winabar, vragen naar Lieve.

✓ Hola Patricia, qué tal? Fueroen buenas las gominolas?

✓ Beste Polle, ge moet niet tot zijn om zo geweldig te zijn als ik. De meest bescheiden aller roze pampers.

✓ WXX, mijn allerliefste begintje. Sinds ik op maandag 12 november voor 't eerst met je gesproken heb voel ik me slecht. Mijn maag ligt ondersterven en mijn kop draait zot. Mischien kan jij me komen verzorgen? W.

✓ Koekoe Vlam, domme, luien aap, leer zelf fietsen herstellen!

✓ Ann P. should check her mail regularly!

Het Besloten Land
trading cards

verzamel ze!

ONVINDBARE KLASSIEKERS:

de avonturen van
JAN BEGAUS
i. de Aard op

STRIPS ☆ COMICS ☆ COOL MEDIA
Parijsstr. 16 • Tel : 22 58.40

bodystyling
GELO TELUIG
GARANTIE

bodystyling
De afslankmethode op maat!

- Gericht bewegingsprogramma
- Juiste en gezonde voeding
- Qzonbehandeling voor een slevige huid

SPECIALE STUDENTEN- PRIJZEN

eerste afspraak:
GRATIS figuuranalyse

Sint-Maartensstraat 10/4 - tel. 016/20.12.70
open: ma. tot dond. 10.20 u.
vrijd. 10.16 u. - zat. 9.11 u.

agenda & ad valvas

DOOR WANNE VAN HEMELRIJCK

DINSDAG

20.00 u **TEATER** "Romeo en Julia" door Stichting Toneelschuur Producties, in Reynaert Teater Malperuus, Redingenstraat 4, Leuven, toeg. 400, org. Cultureel Centrum Leuven.

20.00 u **TEATER** "Titel onbekend" door Compagnie De Koe, in Auditorium Minnepoort, Koning Albert-I-laan 52, Leuven, toeg. 400, org. Cultureel Centrum Leuven.

20.00 u **DEBAT** "De zaak Dutroux, de witte mars en ... progressief Vlaanderen", in "GINKO BILOBA", Vlamingenstraat 116, Leuven, v, toeg. gratis, org. Fonds Leon Lesoil.

20.00 u **LEZING** het dialektisch en historisch materialisme., in MTC 00.16, org. MLB.

20.00 u **FILM** Todd Haynes: Safe, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

20.30 u **LEZING** "De etiek van de moeder en de genezingskerken in Kinshasa", met prof René Devich, in Huize Karibu (Flintstr. 150), toeg. gratis, org. Karibu.

20.30 u **KONSERT** Carmina Burana, in Pieter De Somer, toeg. 300/400/700/1000, org. KVHV en Boelvaartkonserten.

22.30 u **FILM** Todd Haynes: Poison, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

FILM "Philadelphia", info: 015/43.21.20., org. Homo- en Lesbiënerwerking Mechelen.

LEZING "Lesbiennes en sekspeelgoed", info Labyrint: 016/25.66.76., org. RAF.

20.00 u **FILM** Todd Haynes: Poison, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

20.00 u **KABARET** Humoristiek '96: "Ze zijn zo leuk, meneer", in Auditorium Minnepoort,

Koning Albert-I-laan 52, Leuven, toeg. 350/400/450, org. Teaterforum vzw.

22.30 u **FILM** Todd Haynes: Safe, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

WOENSDAG

13.00 u **FILM** "Le maison de fer, Hôtel Van Eetvelde de Victor Horta" van Stan Neumann, in Auditorium Zeger Van Hee, fac. rechten, Tiensestraat 41, toeg. gratis, org. Cultuurcommissie KUL.

20.00 u **DEBAT** "Stemrecht voor migranten", in Grote Aula, org. NCAS.

20.00 u **FILM** Todd Haynes: Poison, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

20.00 u **FILM** "Tintin et les oranges bleues", in Vlaams Filmmuseum en -archief, Vanderkelenstraat 30, Leuven, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.

22.30 u **FILM** Todd Haynes: Safe, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

Alfa

- 25/11 om 19.00 u: IFB: volleybal jongens.
- 26/11 om 21.00 u: IFB: basket jongens.
- 26/11 om 21.00 u: '60-'70 party, in Perma en fak L&W.
- 27/11 om 16.00 u: volleybal meisjes + minivoetbal.
- 29/11 Alfa-weekend tot 01/12.

Bios

- 26/11 om 20.00 u: Spelletjesavond, in Den Bel.
- 27/11 om 20.30 u: Film: 30/11 Slaptonavond, in 't kolennemuseum.
- 01/12 om 21.30 u: Presidiumvergadering, in 's Meiersstraat 5.
- 02/12 Feestweek tot 7/12.
- 02/12 om 22.00 u: TD, in Rumba.

Germania

- 26/11 om 21.00 u: Germaanse avond.
- 27/11 Germania tapt, in fak L&W.

Historia

- 26/11 om 20.00 u: Tropische avond, in Fak L&W.

Industria

- 27/11 om 21.00 u: Horrornight, in zaaltje boven den Tir.

Katechetika

- 26/11 om 13.00 u: Spiri-moment, naast MTC 00.15.
- 26/11 om 20.00 u: Cantus, in Den Tijn.

• 26/11 om 19.30 u: IJsschaatsen, vertrek Kudi.

• 28/11 om 22.00 u: Fakbaravond: Antikonseptie-avond, in kalef Kalfaar.

• 02/12 om 20.00 u: Vergadering werkgroep cultuur, in kringlokaal.

• 02/12 om 22.00 u: Kringvergadering, in Kudi.

Politika

- 26/11 om 14.00 u: Zevenrampenwandeling, in Stadhuis.
- 26/11 om 14.00 u: Kaartnamiddag, in 't Kaffee.
- 27/11 om 21.00 u: Kroecgentocht, vertrek in 't Kaffee.
- 27/11 om 21.00 u: James Bondavond, in 't Kaffee.
- 29/11 om 22.00 u: Galabal, in Metropole.

DONDERDAG

20.00 u **FILM** Todd Haynes: Safe, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

20.00 u **KABARET** Humoristiek '96: "Ze zijn zo leuk, meneer", Internationaal kabaretteteaterfestival, in Auditorium Minnepoort, Koning Albert-I-laan 52, Leuven, toeg. 350/400/450, org. Teaterforum vzw.

22.30 u **FILM** Todd Haynes: Poison, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

Crimen

- 26/11 om 16.00 u: Werkgroep LOKO, in De Valk 91.20.
- 26/11 om 18.00 u: Werkgroep onderwijs, in De Valk 91.20.
- 27/11 om 18.30 u: Gasthuisbergtoppy, in verzamelen in fakbar.
- 27/11 om 20.00 u: Fakbaravond, in De Rector.

Didactica

- 25/11 Filmavond: 'Dirty Dancing' en/of 'Cliffhanger', in Heilig Hart, Heverlee, toeg. 30.
- 27/11 om 22.00 u: Discofuif, in Lido.

Klio

- 25/11 om 14.00 u: Tap, in fak L&W.
- 26/11 om 19.30 u: Workshop Afrikaanse percussie, in MSI 03.09.
- 28/11 om 21.00 u: Cantus, in Den Tijn.

LBK

- 26/11 om 22.00 u: Beach party, in Gnorrl.

Medica

- 25/11 Driekannerfuif.
- 26/11 Hollandse avond.
- 26/11 om 20.00 u: Info-avond AzG - MuZa.
- 27/11 2e Doc avond, in Doc's.
- 27/11 om 22.00 u: 1e Doc jaarraad, CeRa.
- 28/11 Afrikaanse avond.
- 28/11 WGMO Klinische jaren, in Doc's, tweede verdieping.
- 28/11 om 12.00 u: Schrijfklijke Amnesty International.
- 28/11 om 19.30 u: Debat: 'Is er nog toekomst in de geneeskunde', in MTC, grote aula.

Medisoc

- 25/11 om 12.00 u: 26 uur van de Wink.

Pedagogische Kring

Psychologische Kring

- 28/11 Cocktailavond, in Shrink.

Romania

- 27/11 Gasthuisbergtoppy.

Sociale Pedagogiek

- 26/11 om 19.00 u: Film, in De Valk, 91.54, toeg. 60/100.
- 26/11 om 21.00 u: Film, in De Valk, 91.54, toeg. 60/100.

VRG

- 25/11 om 20.00 u: Filmfestival, in Supercity, zaal 7.
- 26/11 om 22.30 u: Filmfestival, in Supercity, zaal 7.

VTK

- 25/11 om 20.00 u: Begin kanweek (tot 28/11): Kancantus.
- 26/11 om 20.00 u: Film-avond.
- 26/11 om 20.30 u: Hogerejaarscantus, in Den Toewip.
- 27/11 om 11.30 u: Carte Blanche 200M.07 tot 12.00.
- 27/11 om 14.00 u: Van Cauterenleerstoel, in C300.
- 27/11 om 20.30 u: Verklede avond, in 't Elixir.
- 28/11 om 22.00 u: Top 100-TD.
- 29/11 om 20.30 u: Oudercantus, in Den Tijn.

Wina

- 26/11 om 22.00 u: Fuif, in Blauwe Kater.

Hyperbescheiden Amerikaans stripwonder komt naar Leuven

Chris Ware: "Ik heb niks te vertellen"

 zult versteld staan van Chris Ware (28). De man publiceert strips in een wekelijkse krant in Chicago en wordt door de crème van de stripwereld het Walhalla in geprezen. Zijn 'Acme Novelty Library' is op zijn zachtst gezegd bijzonder leuk. Lang vervolgen zin voor detail, fijne humor en tematische undergroundinvloeden smeedt hij tot kunstwerkjes die de tand des tijds moeten kunnen doorstaan. Hij mocht de affiche ontwerpen voor het 'Holland Animation Film Festival' en komt naar aanleiding daarvan volgende woensdag signeren in Leuven. Ongelovig ondergaat Ware de bijzondere belangstelling voor zijn persoonsite.

Een fotosessie met hem gadeslaan is een onvergetelijke gebeurtenis. Hij ondergaat de aanwijzingen van de fotograaf als een onwillig eerste-kommunikantje. Ondanks herhaaldelijke aansporingen durft hij niet in de lens te kijken. Wanneer we beginnen over ons interview, verzekert hij ons bloedserius dat we dat beter zelf kunnen volanlaten, omdat hij toch niks interessants te zeggen heeft. Maar aangezien onze fantasie ook niet alles is...

Chris Ware: «Oh nee, nu gaan we over mijn problemen moeten praten.»

Veto: Laten we dat eens doen ja. In je strips komen zielelezaamzaamheid en verminking nogal veel voor. Heb je daar een verklaring voor?

Ware: «Dat is al een vraag waar ik niet op voorbereid ben. Mag ik ze in twee aparte delen beantwoorden? Het thema eenzaamheid komt voort uit een echt eenzame periode van mijn leven. Ik denk dat het een heel gemakkelijke poging was om emoties te verwerken in mijn strips. Het eenvoudigste is dan: je toont iemand die alleen is. Je laat hem daar een tijdje alleen zitten en iedereen krijgt medelijden. Zeker als die persoon nogal patetisch is.»

Dröog

«Verminking heb ik vroeger wel eens gebruikt. Ik keek toen erg naar de emotionele taal van de vroege strips, zoals 'Krazy Kat' van Herriman. Die gevoelstaal is erg zichtbaar. Fysieke uitingen staan er voor gevoels. Als je het dan hebt over mishandeling is het maar een kleine stap tot verminking. Zeg ik nu iets zinnigs? Maar om eerlijk te zijn, ik weet eigenlijk niet wat er toen allemaal door mijn hoofd speelde. Ik denk dat ik me nogal slecht voelde en dat ik door zulke dingen te tekenen, me beter ging voelen.»

Veto: Enerzijds zijn je strips grafisch erg beïnvloed door oude tijdschriften. Anderzijds maak je

die-oude tijdschriften nogal belachelijk, door satirische lezersrubrieken in je strips op te nemen en belachelijke advertenties te verzinnen. Hoe rijm je dat?

Ware: «Ik ben nogal onder de indruk van de hoeveelheid werk die vroeger aan iets werd besteed. Als je dat vergelijk met — en nu ga ik te kritisch worden — de visuele rotzooi die je tegenwoordig overal ziet... dat lijkt me zelfs beledigend voor de lezer.

werk zelf is belangrijker. En het is natuurlijk ergens wel grappig dat je naar mijn naam moet zoeken... Zeg, ik begin me hier te voelen alsof ik in een ziekenhuis röntgenfoto's moet laten nemen. Hier doet het pijn, dokter (lacht).»

Veto: De meeste van je strips zijn heel klein. Ook de vakjes zijn pietepetterig. Heeft dat met je bescheidenheid te maken?

Ware: «Misschien. Ik hou nogal van een

kritiseerden de kompositie. Daar is niks mis mee, maar een strip is veel meer dan kompositie. Het idee om een beeld te lezen, was hen volkomen vreemd. Het verschil tussen naar een prentje kijken en het lezen is enorm.»

Veto: Wat wil je eigenlijk overbrengen?

Ware: «Niks. Ik heb niks te vertellen. Ik wil alleen iets maken dat zo veel mogelijk op de realiteit lijkt, dat in een of ander opzicht lijkt op het leven. Als ik iets te vertellen had, zou ik polemist of speechschrijver zijn geworden.»

Veto: Waarom publiceer je je strips dan?

Ware: «Ik weet het niet. Dit is het soort vragen waarmee je jezelf martelt als je ligt te woelen in je bed. Misschien publiceer ik



En het laatste ter wereld dat ik wil doen, is de lezer beledigen. Ik wil hem op zijn minst met respect behandelen.»

«Die teksten die ik erbij zet, moeten de serieuze inhoud van de strips opvangen. De strips zelf kunnen erg depressief zijn. De teksten geven me dan de gelegenheid om er satire in te stoppen. Eigenlijk hou ik niet zo van satire, maar het stoort me ook niet dat dat soort humor in mijn strips voorkomt. Ik vind het niet erg als de mensen die teksten gewoon overslaan. Ik gebruik ze als een soort visueel opvulsel.»

Veto: Dus veel zorg dragen voor de details is volgens jou respect tonen voor de lezer.

Ware: «Ik hoop dat het zo overkomt. Ik evaar details in een gebouw bijvoorbeeld op die manier. Ik vind details niet afstotend. Sommige mensen misschien wel. Vooral degenen die een droog, modern gebouw verkiezen boven een oud.»

Veto: Waarom verstop je je naam zo in je strips? Ben je zo bescheiden?

Ware: «Ja, dat dacht ik. Maar de mensen blijven me daarnaar vragen, dus begin ik te denken dat het misschien wel een soort omgekeerde arrogantie is. Ik hou er zeker niet van om mijn naam in het groot op de cover te zien. Ik vind het ook niet zo belangrijk om veel over een auteur te weten. Het

kompakte stijl, met veel informatie op een kleine oppervlakte. En het zorgt er ook voor dat ik mijn strips niet meer kan lezen als ik oud ben. Nee, dat is een te makkelijk grap. Ik denk dat strips in een kompakte vorm beter werken. Maar dat hangt natuurlijk ook van de artiest af. Mijn laatste strips zijn ook groter, maar dat zijn allemaal grappen. Strips zijn perfect geschikt om grappen te vertellen, maar als je er iets nieuws mee wil doen, moet je de komische striptaal toch wat door elkaar schudden. De grappen groter aldrukken zorgt er op een of andere manier voor dat ze grappiger zijn.»

Veto: Je werkt voor een wekelijkse krant in Chicago. Was het gemakkelijk om daar binnen te geraken?

Ware: «Neenee. Hoofdredacteuren vinden strips maar niks. Ze denken dat de lezers geen strips lezen. Ik verhuisde naar Chicago, nadat ik eerst in een wekelijkse krant in Austin had gepubliceerd en weinig geluk had gehad. Mijn krant interviewde Art Spiegelman (van 'Maus', de enige strip die de Pulitzerprijs won vvdv). Die beval mij aan. En zo zit dat. Puur nepotisme dus.»

Film

Veto: Spiegelman noemde je ook ooit het best bewaarde geheim van de stripwereld.

Ware: «Heeft hij dat gezegd? Jezus, dat wist ik niet. Hij steunt me wel erg.»

Veto: Waarom maak je strips?

Ware: «Nog zo'n vraag waar ik een antwoord op zou moeten hebben. Het meest natuurlijke antwoord zal wel zijn dat ik er mee opgegroeid ben, hoewel ik er nooit echt gelezen heb. Als afgestudeerde van een kunstschool denk ik dan weer dat ik strips heb gekozen omdat die kunstvorm tot op zekere hoogte alle andere kunsten inkorporeert. Niet alleen schrijven en tekenen. Je hebt wel schrijven en tekenen nodig, maar strips maken is eigenlijk geen van beide. Je moet ook verstand hebben van beweging en van muziek. Voor mij lijkt strips maken meer op muziek componeren dan op schilderen. Als je strips leest, creëer je geluiden en filmsekwensen in je hoofd.»

«Op de kunstschool had ik nogal wat leerkrachten die me probeerden te ontmoedigen. Ik kreeg ze er niet toe om strips te lezen. Ze keken er gewoon naar en ze be-

wel om op te schepken. Ik doe dit zeker niet om beroemd te worden. Dan zou ik akteur zijn geworden of zo. Misschien maak ik ze wel omdat ik graag zulke dingen in een krant zie staan. Maar zelfs dat klopt niet. Als ik mijn strips dan in de krant zie, vind ik ze niet goed omdat ik ze gemaakt heb. Dat is het traditionele konflikt van een artiest. Antwoord ik eigenlijk wel op je vraag?»

Waarheid

«Op school probeerden ze ons te leren over ons werk te praten. Dat maakte me zo boos. Er is volgens mij niets zinlozer dan over je werk praten als je er niet in slaagt om de juiste woorden te vinden. Misschien moet ik je bellen als ik een antwoord vind.»

Veto: Er zit een opvallende eenheid in je werk. Alles verwijst naar elkaar. De werkelijkheid is toch niet zo gestructureerd?

Ware: «Als ik schrijf, ontstaan vanzelf allerlei verbindingen. Dat betekent niet dat ik een fascistische geest heb, waardoor alles een eigen plaatsje moet krijgen. Ik heb gewoon een waarschijnlijk ouderwets idee over schoonheid.»

Veto: Je bent nu bezig met een verhaal van 240 pagina's, dat na de verschillende deeltjes uiteindelijk ook in één boek zal worden gebundeld. Heb je een gedetailleerd plan van dat boek?

Ware: «Ik weet zo ongeveer wat er wanneer zal gebeuren, maar ik heb niet alles klaar. Dan zou het niet meer interessant zijn om aan dat project te werken. Het leuke aan een scenario maken is dat je je personages in een bepaalde situatie plaatst en ziet hoe ze reageren. Ik maak dat verhaal natuurlijk ook om mijn eigen mogelijkheden te testen. Ik ben nog jong en ik maak ontelbare fouten. Soms kan ik gewoon niet geloven hoe slecht mijn werk is. En een paar dagen later kijk ik nog eens en dan vind ik het niet meer zo slecht. Ik hoop dat er in dat boek wat kleine stukjes waarheid zullen zitten.»

Gert Meesters
m.m.v. Jan Bex

Chris Ware's 'Acme Novelty Library' (voorlopig zeven delen) wordt uitgegeven door Fantagraphics. Ware signeert woensdag 27 november van 16 u tot 19 u in Het Besloten Land.

